నమ్మలేని నిజాలు

రేయిపగలు
ఒకే చీకటి లోకం
గూబనగరం.

కరోన భయం
భయం వెంటనే జయం
ఆరోగ్య జ్ఞానం.

కుక్కలమేళ
విశ్వాసానికి వెల
జాతిని బట్టి.

ఉప్పుతో స్నేహం
మంచి నీటిసరస్సు
విఫల ప్రేమ.

హరితహేమం
కనుమరుగు జమ్మి
మాట కరువు

- రేడియమ్
సెల్: 9291527757

నేటి నిజం
తెలుగు దినపత్రిక

website:www.netinijam.com
E-mail : netinijam93@gmail.com

శ్రీనిజాలు

హంతకులను దునుమాడే
అక్షరమ్ము సాయుధమ్ము
కత్తి లాగ సానబట్టు
కలమే వజ్రాయుధమ్ము !

ఆడబిడ్డలన్నిట్లో
కట్టండి పందేలు
మీరంతా కాకూడదు
వంటింటి కుందేలు

- కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

హైదరాబాద్ గురువారం 3-11-2022 RNI No.52865/93·Postal No\.H/SD/258/2020-2022 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 సంపుటి :29 సంచిక: 69 పేజీలు:6 వెల: రూ.1/-

"మంద మతులు"

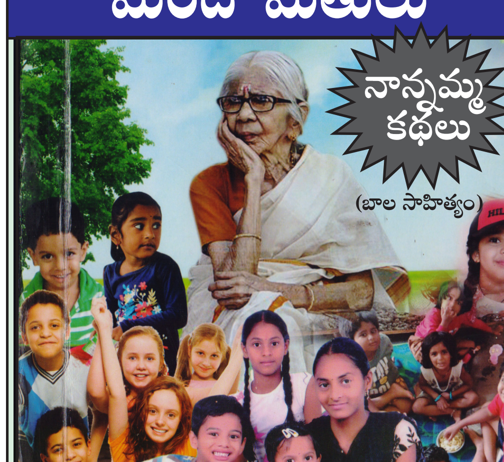

గంగిశెట్టి ఒక పేరుమోసిన వ్యాపారి. సంపాదించడం లో ఎన్ని ఉపాయాలున్నాయె తనకు తెలిసినంగా మరెవ్వరికీ తెలిసేవి కావు.

తనకు లేటు వయసులో కవలలు కలిగారు. వారికి ప్రేమతొ విష్ణుమూర్తి ద్వార పాలకుల పేర్లు జయావిజయులు అనిపేరు పెట్టుకున్నాడు.వారిని గారాబరంగాపెంచుకొని, కేవలం అక్షర జ్ఞానం కలిగేంత వరకే చదివించాడు. ముఖ్యంగా తమ వ్యాపారంకు సరిపోయేంత వరకే.

తనకు వయసు మీదపడుతున్నదని, ముందరిలా పెద్ద వ్యాపారం చేయలేకపోతున్నానని, తెగ మదనపడుతూ వీలైనంత తొందరగా తన పిల్లలకు వ్యాపారం అప్పచెప్తే బాగుండునని ఆలోచించుకొని, వారు పది పన్నెండు సంవత్సరాల వయసులో ఉన్నప్పుడే, తలాఒక తోపుడు బండినిచ్చి వారికి ఇష్టమైన తిను బండారం అమ్ముక రావడానికి సిద్ధ: చేశాడు.

జయుడికి లడ్డూలంటే మహా ఇష్టం, అలాగే విజయుడికి మైసూర్పాక్ అంటే ఇష్టం, వారి ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా ఆ తోపుడు బండ్లు అప్ప జెప్తూ "నాయనా! జయా నీకు లడ్డూలంటే ఇష్టం కదా! తినాలనిపించిందనుకో, ఇదిగో నేనిచ్చే ఈ రూపాయితో తమ్ముడు విజయుడి దగ్గరకెళ్లి కొనుక్కో అలాగే విజయా! నీకు మైసూర్ పాకులంటే ఇష్టం కదా! నీకు తినాలని బుద్ధి అయితే అన్నయ్య జయుని దగ్గరికెళ్ళి ఈ రూపాయితో కొనుక్కో ఇలా మీరిద్దరూ మీమీ దుకాణంలోనే కొనుకొండి" అని చెప్పి తలా ఒక్కో రూపాయి ఇస్తూ, వారికి చెరో పాతిక చొప్పున లడ్డూలు, మైసూరుపాకు బిల్లలు బండ్లో పెట్టి అన్ని జాగ్రత్తలు చెప్పి, అమ్ముక రమ్మని బజారుకు పంపాడు శెట్టి. వారిద్దరు తమ నాన్నగారి ఆశీర్వాదాలు తీసికొని బజారుకు బయలుదేరారు తినుబండరాలను అమ్ముకురావటానికి.

ఓ మూల మలుపువీధి చూసుకుని రోడ్డుకు ఇరువైపులా బండ్లు పెట్టుకొని నిలబడ్డారు ఇద్దరు. అప్పటికే గంట రెండు గంటలు గడిచిపోయాయి. కాని, ఒక్కడూ ఆ తినుబండరాలు కొనుక్కోడానికి రాలేదు, విసుగొస్తోంది వారిద్దరికి.

చిన్నోడు విజయ్ మెల్లిగా అన్న దగ్గరికి వచ్చి "అన్నయ్యా! నాకో మైసూర్పాకు బిళ్ల ఇవ్వరా" అని రూపాయి బిళ్ళ ఇచ్చి కొనుక్కొని వెళ్లాడు.

వాడు వెళ్ళిన మరో నిమిషంకే అన్న విజయుడు తమ్ముని దగ్గరికి వెళ్ళి 'తమ్ముడూ!నాకో లడ్డు ఇవ్వరా" అని చెప్పి తనదగ్గరున్న రూపాయి తమ్ముడికి ఇచ్చి కొనేసుకొన్నాడు.

మరోగంట గడిసిపోయింది. బయటి నుండి కొనుక్కోడానికి ఎవ్వరూ రావడం లేదు. ఇలాఅయితే ఇవి అమ్ముడు పోవని ఆలోచించి ఆ ఇద్దరూ అన్నా తమ్ములు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు. "అరే తమ్ముడు నీవి నేను కొంటాను, నావి నీవు కొనుక్కో.." అనడంతో

"అవునన్నయ్యా! ఈ ఆలోచన బాగానే ఉంది" అని తమ్ముడు అనడంతో ఇద్దరూ అలాగే చేశారు. మొదట అన్న రూపాయిచ్చి లడ్డు కొనుక్కుని తినేశాడు. తర్వాత తమ్ముడు రూపాయిచ్చి మైసూర్పారు కొనుక్కొని తినేశాడు. ఇలా ఒకరి దుకాణంలో మరొకరు కొనుక్కొని ఇద్దరి స్వీట్లు పూర్తిగా అమ్మేసుకుని సంతోషంతో ఇంటికెళ్ళారు.

తన కుమారులు మిఠాయిలను మొత్తం అమ్మేసుకొని పెందలాడే రావడంతో సంతోషపడ్డాడు శెట్టి. నా పుత్రులు ప్రయోజకులయ్యారని సంపరపడిపోయాడు కూడా.

మిఠాయి అమ్మగా వచ్చిన డమ్ము ఇవ్వమని అడుగగానే వెళ్లెటప్పుడు తమ నాన్న ఖర్చు కోసం ఇచ్చిన తలా రూపాయి తీసి ఇచ్చారు. అది చూసి నా పిల్లలు ఎంత బుద్ధిమంతులు నేను ఖర్చు కోసం ఇచ్చినవి కూడా తిరిగి ఇచ్చేస్తున్నారని మురిసిపోతూ ఇద్దర్నీ కౌగలించుకుంటూ ముద్దాడి "బిడ్డా! ఆ స్వీట్ల పైసలేవి" అని అడిగాడు.

దానికి వారు "ఇంకేం పైసలు నాన్న! సరుకు మొత్తం అమ్మితే వచ్చినవి ఇంతే" అని అమాయకంగా జవాబిచ్చారు.

బిత్తరపోయిన శెట్టి నిలదీసి అడిగేసరికి జరిగిన విషయమంతా చెప్పారు సుపుత్రులిద్దరూ.

అది విన్ని శెట్టి నెత్తీ నోరు కొట్టుకుంటూ కొడుకుల మందబుద్ధికి నిష్టేష్టుడైపోయాడు.

..

నీతి॥ తొందరపడి మిడిమిడి జ్ఞానంతో నున్న వారితో వ్యాపారం చేయిస్తే ఎలా ఉంటుందో అనుభవించిన శెట్టి కిక్కురు మనకుండా ఉండిపోయాడు పాపం,.. అనుభవం లేని వ్యాపారం కరిమింగిన వెలగ పండులోని గుజ్జు ఏ రీతిన మాయమవుతుందో అలాగే కరిగిపోతుందని తెలుసుకొని మిన్నకుండిపోయాడు. మందమతి గలవారికి పనులు అప్పజెప్తే వచ్చే ఫలితాలు ఇలాగె ఉంటాయి మరి.

-దారం గంగాధర్
సెల్:9848384777

నిరుద్యోగ నిర్మూలన పగటి కలేనా?

ఏడు దశాబ్దాల స్వాతంత్ర్య భారతదేశ ప్రణాళికలు శాస్త్ర 'సాంకేతిక రంగాలలో సాధించిన గణనీయమైన అభివృద్ధి దేశాన్ని ప్రపంచములో ఐదవ ఆర్థికశక్తి గా నిలిపినప్పటి (ఆవిర్భవించినప్పటి) పేదరికం నిరుగ్యోగ నిర్మూలన ఒక నినాదంగానే మిగిలిపోయింది. "భారత దేశం సుసంపన్నమైందే కాని భారతీయులు పేదవారు (ఎనిటతిజీ తిబ తీతిఇష్ట్ర ఏబీబి ఎనిటతిజీనిబ జీతీవ జూనీనీతీ) అన్న ఆర్థిక సూక్తి ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రతిబింబించడం శోచనీయం. పేదరికం 'నిరుద్యోగం పరస్పర ప్రభావిత అంశాలు. పేదరికం నిరుద్యోగితకు దారితీస్తే

నిరుద్యోగం పేదరికాన్ని విస్తృత పరుస్తుంది . నిరుద్యోగ సమస్య సామాజిక ఆర్థిక సమస్యగా పరిణమించింది. "పనిచేయాలన్న ఆసక్తి అర్హతలు ఉన్నప్పటికీ పని లభించని స్థితిని నిరుద్యోగం" అంటారు. నిరుద్యోగ యువత లో అభద్రత 'అసహనం'ఆందోళన పెరిగి సామాజిక అశాంతికి దారితీయడం శోచనీయనీ .దేశ యువత నిరాశ నిస్పృహల్లో చిక్కుకొని "ఆత్మ హత్యలకు " పాల్పడుతున్నారు .

పెరుగుతున్న నిరుద్యోగ సమస్య ప్రజాస్వామ్య విధానాల ఉనికికి ప్రమాదకరంగా మారుతుంది .ఏ సమాజం లొఅయితే నిరుద్యోగం పెరుగుతుందో ఆసమాజంలో దారిద్ర్యం' అరాచకం' అవినీతి అక్రమాలు సామాజిక ఆర్థిక సంక్షోభాలతొ సతమతమతమౌతూ అభివృద్ధికి నోచుకోదు. నిరుద్యోగులు తమ జీవితాలను అనేకఇబ్బందులతో అతి తక్కువ వేతనాలవద్ద అల్ప ఆదాయం తొ గడపవలసిన గడ్డు పరిస్థితులు ఎదుర్కోవడం గమనార్హం.

ఆహార భద్రత 'సామాజిక భద్రత వ్యవస్థ' లేకపోవడం పేదరికం లాంటి కారణాలతో చాలామంది ప్రజలు అవసరమైనా కూడు ,'గూడు' గుడ్డ పొందలేని స్థితిలో జీవితాలు గడుపుతున్నారు . అల్పపోష్టికాహారం అనారోగ్యం ఆహార కొరత అల్ప కొనుగోలు శక్తి అల్ప జీవన ప్రమాణాలతో జీవితాలను వెలిబుచ్చుతున్నారు. కనీస అవసరాలు తీర్చుకోడానికి కావలసిన ఆదాయం పొందడం లేదు. దేశములోదాదాపు 80 శాతం మంది కార్మికులు కనీస ప్రమాణాలు పాటించని పరిశ్రమలలో తక్కువ వేతనాలకు పనిచేస్తున్నారు. దేశంలో కేవలం ఏడు శాతం మంది మాత్రమే ఆర్థికఉద్యోగ భద్రత ఉన్న పరిశ్రమల్లో పనిచేస్తున్నారు.

నిరుద్యోగం అంచనాలు,

భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ లో 7శాతం చొప్పున వార్షిక వృద్ధి జరిగినప్పటికి ఉద్యోగాల కల్పనలో వెనుకబడి వున్నాము.ఉద్యోగాల కోసం ఎదిరి చూసే వారి సంఖ్య రోజు రోజుకు పెరుగుతోంది. 1972బి73సంవత్సరాల తర్వాత నిరుద్యోగిత రేటు పెరుగుతుందనిఅనేక అధ్యయనాల్లో తేలింది.

2004-05 నుంచి211-12 సంవత్సరాల మధ్య చదువుకున్న గ్రామీణ ప్రాంత మహిళల్లో నిరుద్యోగిత శాతం7.5బిబినుండి15.2 శాతం మధ్య ఉండగా 2017-18సంవతరం నాటికి 17.3 శాతానికి పెరిగిందని "ఎన్ ఎన్ ఎన్"(ఔబా) నివేదిక తెలిపింది. గ్రామీణ ప్రాంత పురుషుల్లో 2004-05 నుంచి2011బి12 మధ్య

నిరుద్యోగిత శాతం 3.5 నుండి 4.4%మధ్య ఉండగా 2017 -18 నాటికి 10.5 శాతానికి పెరిగిందని నివేదిక తెలిపింది .అంతర్జాతీయ కార్మిక సంస్థల(ఎబూ) అంచనా ప్రకారం 2017లో 19.27 కోట్లు ఉన్న నిరుద్యోగుల సంఖ్య 2018 నాటికి 19.2 కోట్లు ఉండవచ్చును అని అంచనా వేసింది. ఉపాధి కోసం ఎదురుచూసే వారి సంఖ్య 19 కోట్ల వద్ద ఉండటం ఆందోళన కలిగించే అంశంగా పేర్కొంది.

కేంద్ర ప్రభుత్వ సిఎంఇ నివేదిక ప్రకారం దేశములో ఆదాయ వనరులు తగ్గడం కొత్త ప్రాజెక్టులు రాకపోవడం ప్రైవేట్ రంగంలో ఉద్యోగుల సంఖ్య తగ్గడం కరోనా మహమ్మారి వల్ల ఆర్థిక వ్యవస్థ కుదేలుకావడం.తదితర కారణాల వల్ల 2022అక్టోబర్ 24 వ తేదీ నాటికి దేశములో నిరుద్యోగిత రేటు

7.9 శాతం పట్టణ ప్రాంతాలలో 7.4 శాతం గ్రామీణ ప్రాంతాలలో 8.2 ఉన్నది .దేశీయంగా డిమాండ్ బాగా తగ్గడం పెరుగుతున్న ధరలు ఆర్థిక రికవరీ నెమ్మదిగా పెరగడం మున్నగు అంశాలు ఉద్యోగ అవకాశాలను దెబ్బతీస్తున్నాయని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇటీవల విడుదల చేసిన గణాంకాలు వెల్లడించాయి.

ఆర్థిక మందగమనం, లాక్ డౌన్ వల్ల నిరుద్యోగం పెరిగిందని "సి ఎం ఐ" పేర్కొంది. నిరుద్యోగిత పెరుగుతున్నట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వ గణాంకాలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. దేశములో అత్యధిక నిరుద్యోగిత(23.2 శాతం)జమ్ము కాశ్మీర్ వుండగా 8 యేళ్ల తెలంగాణ రాష్ట్రం (8.3 శాతం)తో8 వ స్థానములో వుంది. దనిక రాష్ట్రంగా గుర్తించబడిన తెలంగాణలో ఉద్యమ

ఆకాంక్ష ఐయిన ఉపాధి కల్పన కలగానే మిగిలిపోయింది రాష్ట్రములో రోజు రోజుకు నిరుద్యోగం పెరిగిపోతుంది. పట్టభద్రులు సెకండరీ విద్యా పూర్తి చేసిన వారు మహిళల్లో నిరుద్యోగులు ఎక్కువగా మిగిలి పోతున్నారు.

ప్రైవేట్ రంగములో కంపెనీలు ఆర్థిక పరిస్థితులను సాకుగా చూపుతూ ఉద్యోగులను తొలగిస్తున్నారు.

రాష్ట్రములో ఆదాయవనరులు తగ్గుతున్నాయి

2021 డిసెంబర్ నాటికి23.4 శాతం వున్న ఆదాయ వనరులు 2022 మార్చి నాటికి20.8 శాతానికి

> "పనిచేయాలన్న ఆసక్తి అర్హతలు ఉన్నప్పటికీ పని లభించని స్థితిని నిరుద్యోగం అంటారు"

తగ్గాయి తగ్గుతున్న ఆదాయాలు పెరుగుతున్న ఖర్చులు2021 డిసెంబర్ నాటికి21.3 శాతం వుంటే2022 జూన్ నాటికి ఖర్చులు41.7 శాతానికి పెరిగాయి. సెప్టెంబర్ లో ఆదాయమార్గాలను బట్టి కర్చు శాతం22.3 గా నమోదు అయింది.

రాష్ట్రములో కొత్త ప్రాజెక్టులు రాలేదు

2021 డిసెంబర్ లో కొత్త ప్రాజెక్టులు ఈరుపస్తు 2.77 శాతం ఉండగా2022 మర్చినాటికి1.32 శాతం వున్నాయి. జూన్లో 1.66 శాతం సెప్టెంబర్ లో 1.17 శాతంగా వున్నాయి. పాత ప్రాజెక్టులు మూతపడం కొత్త ప్రాజెక్టులు రాకపోవడం ఉన్న ప్రాజెక్టుల్లో రేషనలైజేషన్ విధానాలను అమలు చేయటంవల్ల ఉద్యోగుల తొలగింపుతో నిరుద్యోగం పెరుగుతుంది.

నిరుద్యోగ సమస్య పెరుగటానికి దారితీసిన కారణాలు

శ్రామిక జనాభాకు అనుకూలంగా ఉపాధి అవకాశాలు పెరుగుకపోవడం. జనాభా పెరుగుదల 'ఎక్కువ జనాభా వ్యవసాయ రంగంపై ఆధారపడి ఉండటం ."ఉపాధి రహితవృద్ధి" జరగడం. నైపుణ్యాభివృద్ధి పెంచేందుకు దోహదపడని విద్యావిధానం .లోపభూయిష్టమైన

ఉన్నత విద్య ఉపాధి దోహక ఉత్పత్తి పద్దతులు లేకపోవడం వల్ల నిరుద్యోగం జటిలం సమస్యగా పరిణమించింది.

ప్రభుత్వ విధానాలు -ఉపాధి

కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అవలంబించిన ఆర్థిక విధానాలు అమలు చేసిన సూక్ష్మ' స్థూల స్థాయి ప్రణాళికలు యువతకు ఉపాధి కల్పనలో విఫలం కావడం వల్ల గ్రామీణ యువత పట్టణాలకు వలస వెళ్లి అసంఘటిత రంగములోఎక్కువ పనిగంటలు పనిచేస్తూ అల్ప వేతనాలు పొందుతూ శ్రమదోపిడికి గురౌతున్నారు.ప్రభుత్వాల ఆర్థిక విధానాలు ప్రభుత్వ రంగములో పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ కార్పొరేట్ రంగానికి 'ప్రైవేట్ రంగానికి పెద్ద పీట వేసే సంస్కృతి రాజ్యమేలడం ' అన్ని రంగాలలో పేరుకుపోయిన అవినీతి పాలకుల ఉదాసీనత వైఖరి "ఉపాధి కల్పన ను ఒక కలగా "మార్చివేశాయి. పాలక పార్టీలు ప్రతిపక్ష పార్టీలు యువతను ఓటు బ్యాంక్ గా ఉపయోగించుకునే సంస్కృతి మారాలి .రాజకీయ పార్టీలు నిరుద్యోగ సమస్య

నివారణ పట్ల అనుసరించే పద్దతులను ఎన్నికల మేనిఫెస్టో లో చేర్చాలి.నిరుద్యోగ నిర్మూలనకు ప్రత్యేక బడ్జెట్ కేటాయించాలి. ప్రతిరాజకీయ

పార్టీ యువత విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేసి "యువత సాదికారిత "సాధన దిశగా శిక్షణ అవగాహన చైతన్య సదస్సులు సమావేశాలు నిర్వహించాలి. యువతలో నైపుణ్యాభివృద్ధిని పెంపొందించాలి. యువతను ఉత్పాదకవనరుగా తీర్చిదిద్దాలి.ఎన్నికల ముందు "ఉచితాలు "ఆర్థిక ప్రలోభాలతో'' యువతకు మాయమాటలు చెప్పి గెలిచిన తర్వాత ఉపాధి కల్పన పట్ల సాచివేత 'ఉదాసీనత నిర్లక్ష్య విధానాలను అవలంబించడం వల్ల యువతకు ఉపాధి కల్పన ఎండమావిగా మారింది.ఉద్యోగ వయోపరిమితి పెంపు ""నిరుద్యోగ భృతి" లాంటి తాత్కాలిక తాయిలాలు ప్రకటించడం మీద చూయించిన శ్రద్ధ అధికారంలోకి వచ్చిన మరుక్షణమే మరిచి పోవడములో పోటీ పడే రాజకీయ సంస్కృతి కి చరమగీతం పాడాలి.ప్రతి ఎంపి 'ఎం 'ఎల్ ఏ 'తన నియోజక పరిధిలో ఉన్న ప్రభుత్వ 'ప్రైవేట్ రంగాలలో వున్న ఉద్యోగ ఖాళీలను భర్తీ చేయడానికి ఉద్యోగ నియామక క్యాలెండర్ రూపొందించి అమలుచేయాలి.

నేటికీ సమగ్రమైన జాతీయఉపాధి కల్పన విధానం లేక పోవడం వల్ల వేలాది మంది నిరుద్యోగులు ఆత్మహత్యాలకు పాల్పడిఅనేక మంది తల్లి తండ్రులకు గర్భ శోకం కలిగిస్తున్నారు.

దేశ జనాభాలో 60శాతం మించి వున్న యువతకు పని కల్పించి నపుడే దేశం ప్రగతి సాధిస్తుంది. యువతకు కావలిసింది వయోపరిమితి పెంచడం కాదు. ఏదో ఒక రంగములో ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించి దేశ ప్రగతికి పురోగతికి కృషి చెయ్యాలి.

కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సమగ్రమైన యువజన విధానాన్ని రూపొందించాలి.ప్రతి గ్రామములో లభించే సహజ వనరుల ప్రాతిపదికన ప్రాజెక్టులు రూపొందించాలి. స్వశక్తి స్వావలంబన దిశగా నైపుణ్యాభివృద్ధి కేంద్రాలను నెలకొలుపాలి. ప్రభుత్వ బృతి పెనేషన్స్ మీద ఆధారపడే విధానాలకు ప్రభుత్వాలు స్వస్తి పలకాలి.గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థలో చేతి వృత్తుల ఆధునికీకరణ అభివృద్ధికి పెద్దపీట వెయ్యాలి.

వ్యవసాయ రంగాన్ని అభివృద్ధి పరచాలి.వ్యసాయ అనుబంధ పరిశ్రమలు గ్రామీణ కుటీర పరిశ్రమలు ఎక్కువ నెలకొలుపాలి

పారిశ్రామిక వికేంద్రీకరణ

ద్వారా అన్ని ప్రాంతాలలో పరిశ్రమలు.స్థాపించాలి .శీగ్రతర పారిశ్రామికీకరణ జరగాలి.

స్థానిక వనరులను ఉపయోగించుకొనే పరిశ్రమలను ఏర్పాటు చేసి స్థానికంగా లభించే మానవ వనరులను వినియోగించుకోవాలి ."మేక్ ఇండియా "ఆత్మనిర్భర భారత్" యువతకు స్కిల్ డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్ ద్వారా శిక్షణ కలిపించి పరిశ్రమలు స్థాపనకు పరపతి రుణాలు మార్కెటింగ్ సౌకర్యాలు కల్పించాలి. యువతను స్వయం ఉపాధి పథకాలు ఉపయోగించుకొని అభివృధి చెందెట్లు ప్రోత్సాహించాలి.యువతలో ,"పారిశ్రామిక ఉద్యమిత్వ సామర్థ్యాలను" పెంపొందించాలి

శ్రమ సాంద్రత పద్దతులు

మన దేశంలో శ్రామిక శక్తి ఎక్కువ కాబట్టి మూలధన సాంద్రత పద్దతులకు బదులు శ్రమసాంద్రత పద్దతులు అవలంబిస్తే ఉపాధి అవకాశాలు పెరుగుతాయి.

విద్యా విధానం పునర్వ్యవస్థీకరణ జరగాలి

నూతన విద్యా విధానంలో ఉపాధి ధోహక కోర్సులను ప్రవేశపెట్టాలి. ఆధునిక కాలములో మార్కెట్లో చోటుచేసుకుంటున్న పరిణామాలకు పరిస్థితులకు అనుకూలమైన విద్యావిధానాన్ని' ప్రవేశ పెట్టాలి.

స్వయం ఉపాధి దోహక కోర్సులను ప్రవేశ పెట్టాలి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉపాధి దోహక శిక్షణ కేంద్రాలను నెలకొల్పాలి. ఉపాధి పెరిగి నిరుద్యోగం తగ్గుతుంది.

ఆర్థిక వికేంద్రీకరణ

ఆర్థిక వికేంద్రీకరణ పారిశ్రామిక. 'వికేంద్రీకరణ' పాలనా వికేంద్రీకరణను అమలు చేయడం వల్ల ప్రాంతీయ అసమానతలు ఆదాయ అసమానతలు తగ్గి వనరుల వినియోగం జరిగి ఉపాధి పెరిగి నిరుద్యోగం తగ్గుతుంది.

వేతన ఉపాధి పథకాల ద్వారా కమ్యూనిటీ ఆస్తులను సృష్టించే ఆర్థిక ప్రణాకలను అమలు చేయాలి. గ్రామీణాభివృద్ధికి అబుల్ కలాం "పురా" నమూనాను అనుసరించాలి.

ఉపాధి హామీ పథకం లాంటి ప్రత్యక్ష చర్యలవల్ల ఉపాధి కలిపించాలి.

ప్రభుత్వ పథకాలు పేదరికం నిరుద్యోగం సమస్యలను పరిష్కరించటానికి1970 దశకం నుండి 2006 వరకు ప్రవేశ పెట్టిన పలు అభివృద్ధి సంక్షేమ పథకాల అమలులో జరుగుతున్న అక్రమాలను లోపాలను అరికట్టాలి.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పశువుల పెంపకం' ఉద్యాన వనాలు 'పెంపకం మామిడి 'మొన్నగు పండ్ల తోటల పెంపకం పౌల్ట్రీ పరిశ్రమను అభివృధి చేసి గ్రామీణ యువతకు ఉపాధి అవకాశాలు "స్వయం ఉపాధి అవకాశాలు" కల్పించాలి.

విద్యా వైద్య రంగాలలో కార్పొరేట్ శక్తుల ఆర్థిక ఆధిపత్యాన్ని అడ్డుకోవాలి. పాఠశాల కళాశాల స్థాయిలో ఉపాధి దొహక కోర్సులు ప్రవేశ పెట్టాలి. విద్యార్థి దశలోనే "ఎర్నింగ్ వైల్ లెర్నింగ్" కేంద్రంగా విద్యా విధానం ప్రవేశ పెట్టాలి.

కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల కొరకు పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ నిర్వహించే పోటీ పరీక్షల కొరకు యువతను సంసిద్ధం చేయడానికి ఉచిత కోచింగ్ సెంటర్లు ఏర్పాటు చెయ్యాలి. ప్రతి జిల్లా కేంద్రంలో వున్న ఎంప్లాయిమెంట్ కార్యాలయాలు నిరుద్యోగుల సంఖ్య నమోదుతో పాటు ఉపాధి అవకాశాలు చూపించే కేంద్రాలుగా పనిచేయాలి . యువతకు ఉపాధి అవకాశాల మీద కౌన్సెలింగ్ నిర్వహించాలి. కేంద్ర 'రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు 'ప్రభుత్వ అనుమతితో సబ్సిడీతో నడుస్తున్న ప్రైవేట్ రంగ సంస్థల్లో ఉద్యోగ నియామకాల లలో రిజర్వేషన్ సౌకర్యం కల్పించి సామాజిక భద్రత ఆర్థిక భద్రత సామాజిక న్యాయం కలిగించాలి.

స్వశక్తితోఎదుగాలి

ప్రజలు యువత ఉద్యోగాలు ఆశించే స్థాయి నుండి శాసించే స్థాయికి "స్వశక్తితో"ఎదుగాలి. ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలకు ఎదిరి చూడకుండా తమకు అభిరుచి వున్న రంగాలలో ప్రవేశించి ఉద్యోగాలు సృష్టించి తోటి వారికి ఉద్యోగం చూయించే స్థాయికి ఎదుగాలి . ,''ఉద్యమిత్వ నైపుణ్యం'' పెంపొందించు కోవాలి. కేంద్ర 'రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలలో నిరుద్యోగ నిర్మూలనకు "ప్రత్యేక మంత్రిత్వ శాఖను "ఏర్పాటు చెయ్యాలి. పాలకవర్గాలు కేంద్ర రాష్ట్ర'ప్రభుత్వాలు నిరుద్యోగ సమస్య శాశ్వత పరిష్కారానికి దీర్ఘకాలిక ' ఉపాధి 'ఉద్యోగ కల్పన విధానాలను అమలు చెయ్యాలి.

సమగ్రమైన ఆర్థిక పెట్టుబడి ఉపాధితో కూడిన సమ్మిళిత ఆర్థికాభివృద్ధి వ్యూహాలను అమలు చెయ్యాలి

-నేదునూరి కనకయ్య
అధ్యక్షులు
తెలంగాణ
ఎకనామిక్ ఫోరం
9440245771

పరిశోధనా శ్రామికుడు బంగోరె.

ఒక రాళ్ళపల్లి, ఒక ఆరుద్ర, ఒక బ్రౌన్ లాంటి పరిశోధనా రాక్షసుల వారసుడు ఒక్క 'బంగోరె' మాత్రమే అంటారు సాహితీ విజ్ఞులు. సాధారణ దుస్తులలో ఒక చేత్తో పుస్తకం ఇంకొక చేతిలో బర్కిలీ సిగరెట్ తో చెరగని చిరునవ్వు తో ఎప్పుడూ నిడారంబరం గా కనిపించేవాడు బంగోరె. ఆయన (1938-1982) సాధారణ రైతు కుటుంబం లో 1938 అక్టోబర్ 12 తారీఖు న నెల్లూరు జిల్లాలో జన్మించినాడు. గొప్ప సాహితీ పరిశోధకులుగా, విమర్శకులు గా సుప్రసిద్ధులు. తీవ్రతరమైన పరిశోధనా దాహార్తి. అందుకే వారిని సాహిత్య రంగములో ' రీసెర్చ్ గెరిల్లా' అని , పరిశోధనా రాక్షసుడనీ , పాత్రికేయ మార్తాండుడనీ అనేక పేర్లతో పిలుస్తారు. బంగోరె(బండి గోపాలరెడ్డి) తన ప్రాథమిక, ఉన్నత విద్యాభ్యాసం స్థానికంగానే జరిగింది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం లో యం. కామ్ ఆనర్స్ చేశాడు. చదివే రోజుల్లోనే 'స్రవంతి' పేరుతో పత్రిక నడిపే వారు. కడప సహకార బ్యాంక్ లో కొంత కాలం పని చేసినా తన ధ్యానంతా సాహిత్యం పైనే. అప్పుడే పరిశోధనల వైపుకు వెళ్ళాడు . నెల్లూరు చరిత్ర పరిశోధన తో ప్రారంభించి అంచలంచలుగా సాగి ఆ రంగంలో ఉన్నత శిఖరాలన ధిరోహించాడు.. 1963 నుండి 1971 వరకు ' జమీన్ రైతు' పత్రిక లో 'కూని రాగాలు' శీర్షిక ను ప్రతిభావంతంగా నిర్వహించారు. బంగోరెకు అత్యంత ప్రీతికరమైన విషయం పుస్తక సేకరణ, పుస్తక పఠనం, కవులతో మేధావులతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరపడమేగాక కొత్తవి అధ్యయనం చేయడం గొప్ప హాబీ.1971 తరువాత మద్రాసు లోని అమెరికన్ రిపోర్టర్ పత్రిక లో పనిచేసి ఆ పత్రిక మూసివేయడం తో మళ్ళీ నెల్లూరు వచ్చి యూత్ కాంగ్రెస్ పత్రిక లో కొంతకాలం సంపాదకునిగా వున్నారు. 1975 నుండి 1979 వరకు తిరుపతి వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం లోని తెలుగు శాఖలో సి.పి. బ్రౌన్ ప్రాజెక్టు పరిశోధనాధికారి గాను, 1980 నుండి సంవత్సర కాలం పాటు ప్రభుత్వ వేమన పరిశోధన ప్రాజెక్టు లోనూ ఆపైన 1982 వరకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం లో కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గురించి ఏర్పడిన ప్రాజెక్టులో పనిచేశాడు. కావలి జవహర్ భారతిలో కె.వి. ఆర్ తో పరిచయం, స్నేహము బంగోరె సాహిత్య జీవితంలో పరిశోధనా దృక్పథంలో గొప్ప మార్పు తెచ్చింది. ఇక పరిశోధనా వివరాలకు వస్తే, వేమన, సి.పి.బ్రౌన్, గురజాడల సాహిత్యం పై లోతుగా అధ్యయనం చేసి సంచలనం సృష్టించారు. సి.ఆర్.రెడ్డి గారి గురించి, బ్రౌన్ గురించి ,రాళ్ళపల్లి వారి పైన వీరేశలింగం పంతులు సాహిత్య జీవితం పైనేగాక అజ్ఞాత చరిత్రకారులను, జర్నలిస్టులను పరిశోధనలను ప్రసంగాలను చేశాడు. గురజాడ 'కన్యాశుల్కం' మొదటి కూర్పు , సి.పి.బ్రౌన్ ప్రచురించిన తాతాచార్ల కథలు, సి.ఆర్.రెడ్డి ప్రసంగాలు ,వ్యాసాలు , డా. మంగమ్మ బుక్ ప్రింటింగ్ ఇన్ ఇండియా వంటివి ఎన్నో బయటకు తీసి వాటిని పరిష్కరించి , నోట్స్ రాసి పలు హోదాలలో ప్రచురించాడు బంగోరె. బ్రౌన్ జర్నలిజం చరిత్ర, వారి సాహిత్య స్వీయ చరిత్ర వారి జాబుల్లో స్థానిక చరిత్ర, 'ఉన్నవ' మాలపల్లి నవల పై ప్రభుత్వ నిషేధం వంటి అంశాలను గ్రంథస్తం చేశాడు. వేమన కు సంబంధించి సి.ఆర్.రెడ్డి, రాళ్ళపల్లి వారికి రాసిన విలువైన జాబులు సంకలనంలో ఉన్నాయి. 'బంగోరె జాబులు' కాళిదాసు పురుషోత్తం సంపాదకత్వం లో బంగోరె మిత్రుంలకు , రచయితకు జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములలో తన పరిశోధన, అంతరంగిక ఘర్షణలను.స్పష్టీకరించాడు.అంతే కాక ' కన్యాశుల్కం నాటకాన్ని 180 అనుబంధ పేజీలతో వివరణ జోడించి ప్రచురించాడు. తమిళ కవి సుబ్రమణ్య భారతి రచించిన అసంపూర్ణ నవల చంద్రమ్మ కథను తెలంగు అనువాదంలో పాలువంచుకొని సొంతంగా ప్రచురించాడు. వీరి పరిశోధనా విలక్షణత ను గుర్తించిన సాహితీ వర్గాలు వీరికి ' తవ్వకప్పునిమంతుడు' అని పిలిచేవారట. అంటే ఒకరి చేతి నుండీ మరొకరి చేతికి చేరి చేతులు మారి ఇలా కాలగర్భంలో కలిసి పోయాయనుకున్న ఎన్నిటినో పెద్దవాళ్ళ వ్రాత ప్రతులనూ , ఉత్తరాలనూ,నోట్స్ లనూ దస్త్రాలనూ తవ్వి వెలికి తీయడంలో అంతులేని ఓపిక , ప్రజ్ఞ గలవాడవడంతో బంగోరె గారికి ఈ బిరుదు లభించింది. 1981లో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ వి.సి. ఆవుల సాంబశివరావు బంగోరె ను పిలిపించి వేమన--- సిఆర్. రెడ్డి ప్రాజెక్టును అప్పగించారు. దీంతో ఎంతో ఉత్సాహంగా పరిశోధన ప్రారంభించాడు బంగోరె. అయితే అంతలోనే 1982 అక్టోబరు లో అర్థాంతరంగా ఆ ప్రాజెక్టును ఆపేశారు. ఈ విషయంలో తీవ్రమైన నిరాశకు, అసంతృప్తి కి గురయ్యారు బంగోరె. కారణాలు ఏమైనా అదే సంవత్సరం అంటే 1982 అక్టోబర్ నెల 31 వ తేదీనాడు సట్లెజ్ నదిలో భాక్రానం గల్ వద్ద నీటిలోపడి ఆత్మహత్య చేసుకొన్నాడు బంగోరె. పరిశోధనా మార్తాండుని అంతం ఆ విధంగా జరుగుతుందని ఎవరూహించగలరు? వారు ఇంకా కొంత కాలం జీవించి వుంటే , ఎన్నెన్ని పరిశోధనలు చేసేవారో, ఎంత అమూల్యమైన తెలుగు చరిత్రను తవ్వి వెలికి తీసి మనకందిచేవారో , ఎన్ని అపురూప గ్రంథాలను మనకు చేరవేసే వారో..... ఏ విశ్వవిద్యాలయం అయినా , ఏ రీసెర్చ్ విద్యార్థియైనా బంగోరె అసంపూర్ణంగా వదిలి వెళ్ళిన పనిని ఒక బాధ్యతగా స్వీకరించి పరిశోధనలు కొనసాగించ గలగడమే ఆ దార్శనికుడికి మనమిచ్చే నివాళి.

(బంగోరె వర్ధంతి అక్టోబర్ 31 తేదీ సందర్భంగా)

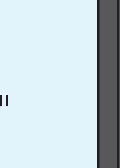
- మాయకుంట్ల
నారాయణరెడ్డి
9989686603

ఇల్లు గుల్ల చేస్తుందిర...

గజల్

మత్లా: ఇల్లుగుల్ల చేస్తుందిర మధుపానం!
ఒళ్లు గుల్ల చేస్తుందిర ధూమపానం! ॥ఇ॥

పుస్తకాలు బట్టీ పట్టడమే కాదు
పుణికి పెంచుకోవాలీ లోక జ్ఞానం ॥ఇ॥

వక్తగానె ఎల్లవేళ వాగనెంచకు
కోప తాపములయందు మంచిది మౌనం! ॥ఇ॥

కూని రాగములతోనే తృప్తిగాంచకు
కోయిలలా చేయాలీ స్వాదుగానం! ॥ఇ॥

ఇనుప పాత్రకదాయని ఈసడించకు
రొట్టెలు కాల్చిస్తుంది రోజూ పేనం! ॥ఇ॥

ఒళ్లు చెమటపట్టగనే బద్ధకించకు
ఓపికగా చేయాలీ సబ్బుస్నానం! ॥ఇ॥

మక్తా: *దురలవాట్ల దూరబోకు 'వద్దేపల్లీ'*
తలరలిపోవనెంచాలి తామరవైనం ॥ఇ॥

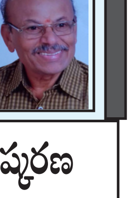
- డా॥ వద్దేపల్లి కృష్ణ
సెల్: 9246541699

చరిత్రలో నేటినిజం

కం॥ ఈ జగ మందున మున్న-ప్ర
యోజనముల ప్రజల మధ్య నుంచుట పౌరో...
...

(నవంబర్ 3 పైడి తేరేష్‌బాబు పుట్టినరోజు...)

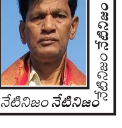
-రాధశ్రీ
సెల్:9494481210

'శ్రీమతికి ప్రేమతో' పుస్తకావిష్కరణ

రవీంద్రభారతిలో ప్రముఖ రచయిత రఘుశ్రీ రచించిన 'శ్రీమతికి ప్రేమతో' పుస్తకావిష్కరణ సభ ఆదివారం నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వ సలహాదారుడు డాక్టర్ కె.వి.రమణాచారి, ప్రముఖ సాహితీవేత్త వోలేటి పార్వతీశం, అధికార భాషా సంఘం చైర్మన్ మంత్రి శ్రీదేవి పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించారు. కార్యక్రమంలో సీనియర్ అసోసియేట్ ఎడిటర్ బాలు యక్కల దేవర, సాహితీవేత్త డా॥ లలితావాణి, శ్రీ మహాభాష్యం యదుమోహన్, సభా సమన్వయకర్త చిమ్మపూడి శ్రీరామమూర్తి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సాహితీ కెరటాలు

E-mail : netinijam93@gmail.com
website: www.netinijam.com

2 హైదరాబాద్ ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 గురువారం 3-11-2022

నానీలు

గంధం మోసినా
గాడిదకు లాభం లేదు
అనుభవం లేని
గ్రంథమూ అంతే!

పట్నం పల్లె
పునరపి జననం
పల్లె గ్లోబలై
చర్విత చరణం.

టీవీలొచ్చి
పఠనం తగ్గిందా?
దృశ్య సంస్కృతి
ఏకాగ్రతకు అధోగతా..

ఎదిగి ఒదిగి
ఎదగాలై విశ్వాసం
తపన తపస్సై
అంతరంగం శ్వాస

-డా॥ శిరీష
సెల్:98660 50220

ఘంటారావం

తమ కోసం తపించేవాళ్ళు
తామసులు
తరతరాలను వెలిగించేవాళ్ళు
తాపసులు.

పదుగురి హితం కోసం
తగ్గితే తప్పేముంది?
పంటపొలాల కోసం
నది కాలువవుతుంది.

మోసం చేసి
మీసం మెలేయాకు
మహా సంగ్రామానికి మూలం
మాయా జూదమని మరువకు

-గంటా మనోహర్‌రెడ్డి
సెల్:9949992964

రాజ దర్బార్ రాగం పాడొద్దు: జస్టిస్ సుదర్శన్‌రెడ్డి

గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న అందెశ్రీ, జానమ్మ, లచ్చవ్వ, జస్టిస్ సుదర్శన్ రెడ్డి, కె.శ్రీనివాస్, ఆచార్య జయధీర్ తిరుమలరావు, గాజోజు నాగభూషణం తదితరులు.

రాసేవారు రాయకపోతే కళాకారుల ఆటాపాట ఆగిపోతే సమాజంలో నిస్సహాయతవరించి స్తబ్దత నెలకొంటుందని పాలకులకు వంత పాడే వాళ్లను ఉద్దేశిస్తూ సుప్రీంకోర్టు విశ్రాంత న్యాయమూర్తి బి. సుదర్శన్ రెడ్డి వ్యాఖ్యానించారు. అందరూ దాన్ని ధర్మ యుద్ధమని అంటున్నారు. కానీ, అందులో ఓడిపోయేది మాత్రం ప్రజలే అని మునుగోడు ఉప ఎన్నిక తీరుపై పరోక్షంగా ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు సుప్రీం కోర్టు మాజీ న్యాయమూర్తి జస్టిస్ బి. సుదర్శన్ రెడ్డి. ఏ విలువలకు ఈ ప్రస్థానం అంటూ ప్రస్తుత పరిస్థితులపై ఆందోళన వ్యక్తంచేశారు. కవులు కళాకారులు భజనోత్సాహం మానుకోవాలన్నారు. ఆదివారం సుందరయ్య కళా నిలయంలో వాక్కులమ్మ ప్రచురణ-హైదరాబాద్ ఆధ్వర్యంలో అందెశ్రీ సంపాదకత్వంలో రుపొందించిన నిప్పులవాగు (తెలంగాణ ఉద్యమపాట) గ్రంథం ఆవిష్కరణ సభ నిర్వహించారు. కోయ వనిత కుంజ రమణమ్మ, బైరాన్‌పల్లి పోరాట వనిత జంగిటి లచ్చవ్వ పాలమూరు వలస కూలీ వలసమోని జానమ్మలు గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరించారు. అనంతరం సభలో ఆయన మాట్లాడుతూ.. కవులు కవిత్వాన్ని రాయకున్నా పర్వాలేదు. కానీ రాజ దర్బార్ రాగం మాత్రం పాడొద్దని కోరారు. రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత ప్రశ్నించలేని పరిస్థితులు నెలకొన్నాయన్నారు. అధ్యక్షత వహించిన ఆచార్య జయధీర్ తిరుమలరావు మాట్లాడుతూ తెలంగాణ ఉద్యమ చరిత్ర, అక్షర సంపద నిప్పులవాగు అన్నారు. ఇందులో 535 మంది కవులు 10 ఏళ్ల శ్రమ,75 ఏళ్ల పాటల చరిత్ర ఉందన్నారు. విశిష్ట అతిథిగా పాల్గొన్న ఆంధ్రజ్యోతి ఎడిటర్ కె. శ్రీనివాస్ మాట్లాడుతూ తెలంగాణ సమాజం ఉద్యమాల ద్వారా సంపాదించుకున్న సంస్కారాన్ని కోల్పోతున్నదా అంటూ ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. ఇవాళ్టి రాజకీయ రంగంలో సాగుతున్న వ్యవహారాలకు గానీ, తెలంగాణ ఉద్యమ ప్రయాణంలో వ్యక్తమైన సంస్కారానికి గానీ ఏమైనా సంబంధం ఉన్నదా అని ప్రశ్నించారు. తెలంగాణ సమాజం ఇటువంటి హీనమైన విలువలతో మనుగడ సాగించాల్సి వస్తుందని కొన్నవాడికో, అమ్ముడుపోయి నవాడికో.. ఎవరో ఒకరికి ఓటు వేయాల్సిన దుస్థితి వస్తుందని అనుకున్నామా' అని అన్నారు. మరోసారి పోరాడాల్సి వస్తే, అనేక దశాబ్దాల ఉద్యమాల ద్వారా సంతరించుకున్న విలువలను 'నిప్పుల వాగు' పాటలు గుర్తు చేస్తాయని చెప్పారు.

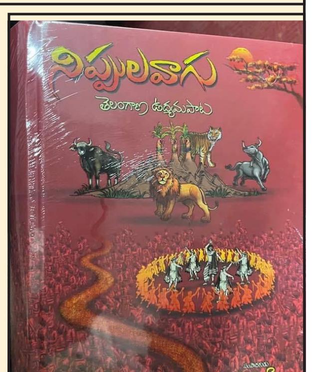

అందెశ్రీకి స్వర్ణ కంకణం బహూకరిస్తున్న డా॥ సుద్దాల అశోక్ తేజ.

గ్రంథ సంకలనకర్త అందెశ్రీ మాట్లాడుతూ పాటను అవమానించిన వాళ్లకు 'నిప్పులవాగు' పుస్తకం 'ఒక చెంపదెబ్బ, చెప్పుదెబ్బ' అంటూ అధికా రానికి గులాంకాని సలాం చేయని విజేత గీతాలు.. తెలంగాణ ఉద్యమ పాటలను ఈ పుస్తకం ద్వారా భావితరాలకు అందిస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. సినీగేయ రచయిత సుద్దాల అశోక్‌తేజ, అందెశ్రీకి స్వర్ణ కంకణం బహూకరించారు. తెలంగాణ రచయితల వేదిక అధ్యక్షుడు గాజోజు నాగభూషణం, డా॥ అంబటి సురేంద్ర రాజు, రచయిత భూపతి వెంకటేశ్వర్లు, ప్రొఫెసర్లు కోదండరాం, హరగోపాల్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సభలో ప్రముఖులు బి.యస్.రాములు, సుదర్శన్, ఆచార్య హరగోపాల్ తదితరులు

గానసభలో నాయని సుబ్బారావు జయంతి

నివాళులర్పిస్తున్న జయసూర్య, మాణిక్, రఘుశ్రీ, కళా జనార్ధనమూర్తి, తంగిరాల చక్రవర్తి.

త్యాగరాయ గానసభ ఆధ్వర్యంలో సాహితీవేత్త నాయని సుబ్బారావు జయంత్యుత్సవం గానసభ అధ్యక్షుడు కళాజనార్ధనమూర్తి అధ్యక్షతన ఆదివారం ఘనంగా జరిగింది. కవులు తంగిరాల చక్రవర్తి, రఘుశ్రీ మాట్లాడుతూ తెలుగు సాహిత్యంలో నాయని పాత్ర కీలకమైనదన్నారు. ఎంకి నాయుడు బావ సంభాషణలను కవితాత్మకంగా వివరించడంతో నాయని సుబ్బారావు ప్రత్యేక గుర్తింపు పొందారన్నారు. నటుడు, మా కార్యవర్గ సభ్యుడు మాణిక్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

డా॥ వద్దేపల్లి కృష్ణకు కొడవటిగంటి పురస్కారం

డా॥ వద్దెపల్లి కృష్ణ పురస్కారాన్ని అందజేస్తున్న డా॥ అమ్మంగి వేణుగోపాల్.

సుప్రసిద్ధ సాహితీవేత్త కొడవటిగంటి కుటుంబరావు 114వ జయంతి కార్యక్రమాన్ని ప్రముఖ సంస్థ ఆకృతి ఆధ్వర్యంలో దిల్‌సుఖ్‌నగర్‌లోని రెడీ టు సర్వ్ స్వచ్ఛంద సంస్థ కార్యక్రమంలో నిర్వహించిన ఈ కార్యక్రమంలో ముఖ్య అతిథిగా అమ్మంగి వేణుగోపాల్ పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా కొడవటిగంటి స్మారక పురస్కారాన్ని ప్రముఖ సాహితీవేత్త, సినీ కవి డా॥వద్దేపల్లి కృష్ణకు ప్రదానం చేశారు. అనంతరం ఆయన మాట్లాడుతూ కొడవటిగంటి సాహిత్యం అనుపమానమని, ఆయన విభిన్న భాషా ప్రక్రియలు జాతికి దిక్సూచిగా నిలిచాయన్నారు. ఆయన సంపాదకత్వంలో వచ్చిన అప్పటి చందమామ కథలు ఎంతో ఆదరణ పొందాయని, ఆయనను భూమ్మీద చందమామగా అభివర్ణించే వారన్నారు. ఆయన పేరిట పురస్కారం ప్రముఖ కవి డా॥వద్దేపల్లి కృష్ణకు ప్రదానం చేయడం ఆనందంగా ఉందన్నారు. కార్యక్రమంలో ఆకృతి సుధాకర్, రెడీ టు సర్వ్ సంస్థ అధ్యక్షులు శంకర్ ,పలువురు సాహిత్య అభిమానులు పాల్గొన్నారు.

బొమ్మునానీలు - పల్లెదనపు పరిమళాలు

పుస్తక సమీక్ష

తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో నానీల ఆవిర్భావం, వాటి విస్తృతి అందరకూ తెలిసినదే. దరిదాపుగ 400కు పైగా కవితా సంపుటాలుగత ఇరువది అయిదు సంవత్సరాల నుండి ప్రజల ఆదరణకు నోచుకుంటున్నాయి. ఏ శుభముహూర్తాన నానీల నాన్న ఆచార్య యన్. గోపి ఈ ప్రక్రియను ఆరంభించారో సర్వ జనామోదం పొందింది. ఒక నూతన ప్రక్రియ ఇంత వేగంగా విస్తృతం అయినది మరొకటిలేదు.

నానీలలో నూతనత్వం వుంది. పదాల పొందికవుంది. అంశాన్ని రెండు భాగాలుగా చేసికొని ఒక చరుపుతో ముగిస్తుంది. చరుపులో వున్న తళుక్కు పాఠకుల మదిలో మెరుస్తుంది. మరో నానీ చదివేలా మునుముందుకు సాగిపొమ్మంటుంది. అటువంటి పొందికతో, రసరమ్య భావనతో, ముచ్చటైన ముఖచిత్రంతో ఆవిష్కరించ బడినదే బొమ్ము ఉమామహేశ్వరరెడ్డి విరచిత నానీల సంపుటి "హరిత నానీలు".

దరిదాపుగ నూట ఇరువది నానీలతో, అనేక భిన్న అంశాలతో పాఠకుడి మదిని ఆలోచింప చేస్తూ, ఆనందింప చేస్తు ముందుకు సాగి పొమ్మంటుంది ఈ పచ్చని హరిత నానీలు. ముఖ్యంగా పంట పొలాలు, కాలువలు, కార్మిక కర్షకహృదయం, నేలతల్లి గురించి ఎక్కువ నానీలలో కన్పిస్తుంది.

రచయిత స్వతహాగా అర్ధ శతాబ్దంపైగా వ్యవసాయ రంగంలో ఆటుపోటులెదుర్కొన్న రైతు, శ్రామికుడు, ఎన్ని ఆందోళనలున్నా చెరగని చిరునవ్వుతో, శ్వేత వస్త్రాలు ధరించి ప్రశాంతంగా వుంటారు. అదే విధంగా గుంభనంగా సాగిపోతాయి.

రైతు వొంటిపై
చెమట చొక్కా
నాగేటి చాలులో
నవ్వుతున్న మొక్క !...

నిజమే మనం ఎంతో మంది రైతులను, కూలీల చెమట పట్టిన చొక్కాలను చూసి వుంటాం. అతగాడు చొక్కా చెమటతో తడిస్తే ఆ పొలంలో మొక్కలు ఆనందంతో పరవశం అయి తమ అభివృద్దిని ఆ నాగటి చాలులో చూపుతాయి. వాటిని చూసి ఆ రైతు పొందే ఆనందం అనిర్వచనీయం. మాటల కందని ఆనందం, అనుభూతి ఆ రైతు పొందుతాడు.

పల్లె వాతావరణం, రైతులు, శ్రామికులు, ఈ నానీల సంపుటిలో పుష్కలంగా వున్నాయి. వీటితో పాటుగ కార్పొరేటు వైద్యం, తెలుగు దనం, ప్రేమపెళ్లి, విడాకులు, ధర్మకాటానా దగాకాటానా, దళారీల మోసాలు, ఓటు కరెన్సీనోటు, వేసిన శిలాఫలకాలు వాటి దుస్థితి మరి అనేక అంశాలతో చక్కని నానీలతో బొమ్మ కవితా సంపుటిలో అందించారు.

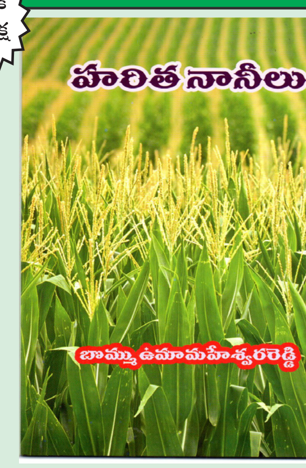

మచ్చుకు కొన్ని నానీలు ఉటంకిస్తాను.

పొలం నాకు అమ్మ
ప్లాటు ప్లాటగా
విడగొడతుంటే
కన్నీటి చెమ్మ!..........

నేటి పంట భూములు, రియల్ ఎస్టేటు పేరుతో ముక్కలవటం సహించలేక పోతున్నాడు. ఈ నానీలో బొమ్ముగారి హృదయావేదన గమనిద్దాం.

పురిటి గడ్డ మీద
ప్రేమలేదు
విమానం
అతని జన్మస్థలం!..........

మాతృ భూమిని వదలి ఖండాం తరాలలో, ధన వ్యామోహంతో పనిచేసే వారికి ఇదో చురక

గోతాలు నిండాయి
గాదెలు పండాయి
పండుగ
దళారి ఇంట!.....

నిజం. ఆరుగాలం శ్రమబడిన రైతు ముంగిటి పంటరాగానే గద్దలా వాలుతాడు దళారి తన లాభం తాను చూసుకొని శ్రమపడిన రైతుకు ఎంత మిగులుతుందో తెలిసిన బొమ్ముగారికి ఈనానీ అర్థం బాగాతెలుసు. అందుకే తన ఆవేదనను నానీకరించారు.

ఇటీవల బొమ్ము ఉమామహేశ్వరరెడ్డి రచించిన "హరితనానీలు" కవితాసంపుటిని ఆవిష్కరిస్తున్న సోమేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య. చిత్రంలో పెనుగొండ లక్ష్మీనారాయణ, బీరం సుందరరావు, మోదుగుల పాపిరెడ్డి, తల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసరెడ్డి, యస్.యం.సుభాని వున్నారు.

నకిలీ విత్తనాల జాడ్యం ప్రతినిత్యం పేపర్లలో చూస్తున్నదే. వేలరూపాయలుపోసి విత్తనాలు కొన్న రైతుకు తాలు విత్తనాలు పొలాలు స్వాగతాలు పలికితే ఆరైతు హృద యావేదన ఎవ్వరికి చెప్పుకోవాలి.

తాలువిత్తనం
కానే కాదు
మొలక తర్వాతే
మొండికేసింది!....

మంచి ఆలోచనలు పుష్కలంగా వున్న కవిమిత్రులు బొమ్ము. అందరూ బాగుండాలి అన్న తపన వారి మాటల్లో ఎల్లప్పుడూ కన్పిస్తుంది. చక్కని ముందు మాటతో అభిమానపు "హరిత బిందువులు" కురిపించారు నానీల నాన్న ఎన్.గోపి. పల్లెదనం, మా అనుబంధాలు చక్కగా తన నానీలలో పొదిగారు బొమ్ము అని శ్లాఘించారు తన ముందు మాటలో నానీల చిన్నాన్న సోమేపల్లి వెంకట సుబ్బయ్య.

వ్యక్తిగా, రైతుగా, రచయితల సంఘంలో మంచి సమన్వయ కర్తగా వున్న బొమ్ము ఉమా మహేశ్వర రెడ్డి చక్కని నానీల పొత్తాన్ని సాహితీ ప్రియుల కందించారు. ఒక మంచి నానీల సంపుటాన్ని చదివాము అన్న రసానుభూతితో పాఠకుడు సంతృప్తి చెందుతాడు.

బొమ్ము ముందు ముందు మరిన్ని కవితలతో, కవితా సంపుటాలతో విజయవంతంగా సాగిపోవాలని అభిలషిస్తున్నాను. బొమ్ము ఉమామహేశ్వరరెడ్డి రచించిన "హరిత నానీలు" కవితాసంపుటిని ఆవిష్కరిస్తున్న సోమేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య. చిత్రంలో పెనుగొండ లక్ష్మీనారాయణ, బీరం సుందరరావు, మోదుగుల పాపిరెడ్డి, తల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసరెడ్డి, యస్.యం.సుభాని వున్నారు.

-కె.జె. రమేష్
9440111105

విభిన్న భావాల సమాహారం...

పుస్తక సమీక్ష

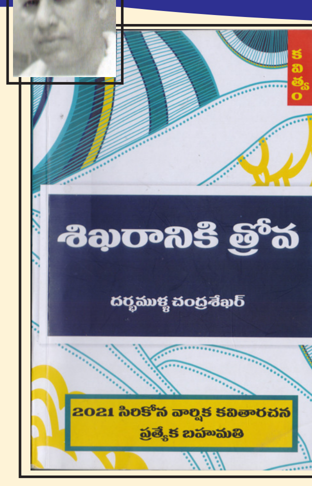

మంచి కవిత్వం రాయాలంటే

మల్లెపువ్వు కాగితాన్ని
మలినం చేయటమా?
అద్వైతాన్ని దగ్ధం చేసి
ద్వైదీత్వం దర్శించటమా?
కానే కాదు..
భావుకత బద్దలైన 'చైతన్య ఝురి'లో
పగలూ రాత్రుళ్ళ గాజు దేహాలు
పగిలిపోతున్నప్పుడు..
'చిరుచేతన'ల చేతులూ కాళ్లు
చెక్కుకుపోతున్నప్పుడు
'స్ఫురణ సుడిగుండం'లో స'కలం'
'సంతృప్తి' కోసం
సుళ్ళు తిరిగి సంగర్షిస్తున్నప్పుడు
'ఆత్మానందం"లో రమించి రాలిపడే
ఒక్క కన్నీటి సిరా చుక్క చాలదా..

అదే అసలైన కవిత్వానికి దారి చూపుతుందని భావించే కవి దర్భముళ్ళ చంద్రశేఖర్‌గారు లోగడ "నేను" కవితా సంపుటిని వెలువరించి సాహితీ లోకానికి పరిచయమైనారు. ఇప్పుడు ఆయన తమ రెండో కవితా సంపుటిగా **"శిఖరానికి త్రోవ"**ను మనకు అందిస్తున్నారు.

కాలం అద్దం లాంటిదనీ.. ప్రతీక్షణం మార్పుని ప్రతిఫలించినా.. ఇంకొకరు చూపేదాకా జీవితపు ముడతల్లో జాగా లాక్కున్న సంగతి జాలిగానైనా అవగతమవ్వదని భావించే కవి చంద్రశేఖర్ గారు కాలంతో కలలు కనీ కనీ అందంగా అలసిపోయేదే జీవితమని "కాలం- జీవితం" కవిత ద్వారా తేల్చి చెప్పారు.

"ఆమె-అతడు:అమ్మ-నాన్న" కవితలో ఆమె తలమీద తెస్తున్న ఇటుకలతో.. జేగురు రంగులోకి జారిన జుట్టును.. మసిపట్టిన నక్షత్రాల్లా శుక్లాలు కమ్మిన కళ్ళతో మలిసంధ్యలోకి ప్రవేశిస్తున్న తీరును దృశ్యమానం చేసిన తీరు బాగుంది.

నాగేటి చాళ్ళల్లో నడిచి నడిచి నల్లబడి గరుకైన అతడి పాదాలను.. జాతర జీవితంలో జాగ్రత్తగా మసలాలని హెచ్చరిక లిచ్చే అతడి జాలి నిండిన కంఠాన్ని చక్కగా ఆవిష్కరిం చారు.

అలసి సొలసిన అందర్నీ
ఒడిలో సేదతీర్చే రాత్రిలా
వడమటి వందిరిలో పారిజాతపు పువ్వులా
ఆమె.. అమ్మ అని చెప్పడం బాగుంది.
అలుపు సొలుపూ లేకుండా
అన్నింటినీ మోసేసే పగటిలా
తూర్పు వాకిలిలో జేగంటలా

అతడు..నాన్న అంటూ ఇలా..ప ఆమె.. అతడు.. అమ్మ.. నాన్నలను ఆలోచనా త్మకంగా ఆవిష్కరించారు.

బాధలోనూ దుఃఖంలోనే కాదు.. సంతోషంలోనూ సరదాలోనే కాదు.. కంట్లో నలక పడితే కాదు.. బడిపలక పగిలితే కాదు.. ఒక్క ఓదార్పుకి మరొక్క మార్పుకు... పులకరించే ప్రేమకు.. పరిత పించే పశ్చాత్తాపానికి.. కరుణ నిండిన కౌగిలికి.. ఇలా అనేక సందర్భాల్లో కన్నీళ్లు ఆగకుండా వచ్చి భరోసానిస్తాయని చెబుతూ "కన్నీళ్లు" కవితను రాశారు.

ఉదయం.. మిట్ట మధ్యాహ్నం.. సాయంత్రం.. రాత్రి సమయాల్లో నీడ ఎలా వుంటుందో కవితాత్మకంగా 'కొత్త నీడ' కవితను రూపుదిద్దారు. ఉదయం ఉల్లిపువ్వులా మెత్తగా తాకేనీడను.. మిట్ట మధ్యాహ్నం కొబ్బరిమట్టల కొసల నుంచి జారి ఒంటరి కాకి ఒంటిని చుట్టుకునే నీడను.. సాయంత్రం వేళ ఎండ కరుణించి వదిలేసిన నీడను..రాత్రి కలల గొడుగులు కప్పుకున్న కమ్మని నీడను.. ఇలా విభిన్నమైన కోణాల్లో నీడను ఆవిష్కరించారు.

ఈ పున్నమి రేయిలో.. కమ్మటి హాయితో సఖి సరసకు చేరగా.. సవ్వడి చేయని సంపంగి సన్నాయి నిశ్శబ్ద పరిమళాలు పూచింది అంటూ చక్కని భావుకతను ప్రదర్శిస్తూ **"సంయోగం"** కవితను ఎత్తుకున్నారు.

ఒళ్ళు ఒరిసేలా.. కన్నీళ్లు కురిసేలా ఒడ్లు కరుస్తున్నా.. కోసేస్తున్నా.. తన కుటుంబం కొసం త్యాగంతో నిరంతర సంసార తాపం తీర్చే సెలయేరు అంటూ స్త్రీని ఉన్నతంగా చిత్రిస్తూ "స్త్రీ" కవితకు రూపమిచ్చారు. అణుకువగా ఆలిగా వుంటూనే అవసరమైతే "కాళీ"గా మారే శక్తి, యుక్తి మహిళకే సొంతం అన్న అర్థం ధ్వనించే విధంగా ఈ కవితకు మంచి ముగింపు నిచ్చారు.

"అతడికింకా తెల్లార లేదు" కవితలో నకలు చేయడంలో కాకలు తీరిన పట్నవాసు లను.. ఈ 'ట్రూ కాపీ".. 'జిరాక్స్'ల మసిబారిన జీవితా లను రాత్రిక.. పగటికున్న అవధులు చెరిపేసుకున్న 'జీరో అవర్' జీబ్రాలుగా అభివ ర్ణించారు. ప్లాస్టిక్ పూల పరవశం ప్రారబ్దమున్న శాపగ్రస్తులుగా నగర వాసులను పేర్కొంటూ కవి నడుస్తున్న చరిత్రకు అద్దం పట్టారు.

నిన్నటిలో పుట్టిన అబద్ధానివి నువ్వు.. రేపటిలో మొలిచే నిజాన్ని నేను అంటూ **"అన్యాపదేశం"..** కవితను ఆసక్తికరంగా ప్రారంభించారు.

''శూన్యయోగం'' కవితలో నాకు-ఆమెకు మధ్య గురుత్వాకర్షణ వ్యాపించిన భూతలం మీద.. మా ఇరువురి జీవిత కాలాన్ని కొలిస్తే "అస్తిత్వాలు".. వాటి నావరించి ఏర్పడ్డ రెండు వేర్వేరు హృదయాలే కాదు..రాలే ''పుప్పొడి కలలు'', అర్థం కాని ''కథలు''.. నడిచి నడిచి నలిగిన ధూళిదారు లు.. అంలా కలిసి 'అలసిన ఏడడు గుల దూరమంత"! అని వ్యాఖ్యానిం చారు.

కవి చంద్రశేఖర్‌గారి సతీమణికి ఆపరేషన్‌ద్వారా గర్భాశయం తొలగించిన సందర్భంగా రాసిన **"సమతుల్యం"** కవిత అందరినీ ఇట్టే ఆకట్టుకుం టుంది.

తనకి.. పొరలు పొంగిన గర్భాశయాన్ని చీల్చి నిర్మూలించితే.. ఇక ఎప్పటికీ "ఏకవస్త్ర" కాలేక కలల్ని కోల్పోయి బలవంతపు "నిష్కళ"గా మిగిలిందని వాపోయారు. ఒకటి సౌందర్యం చూడగలిగే విశ్వాసమైతే.. మరొకటి సారూప్యం లేని విధ్వంసమని పేర్కొన్నారు.

భార్య ఆపరేషన్ నేపథ్యంలో కవిగా తనకు కలిగిన ఆలోచనలను అక్షరాల్లో బంధించే యత్నం చేశారు.

ఒకరికి దొరికింది
ఎడతెగని వింత ఊహల ఊత..
ఇంకొకరిది
సొంత ఊయల ఊవలేని తలరాత అంటూ రాసిన పంక్తులు కవితలో చక్కగా ఒదిగిపోయాయి. ఔచిత్యవంతంగా పదబంధ ప్రయోగం చేసి అందరినీ మెప్పించారు.

'అనంతం' కవితలో..ఒక పడవ.. ఒక కల.. ఒక దీపం.. ఒక స్పర్శ.. ఒక పక్షి.. ఒక కవిత వంటి అంశాల వెలుగులో కవి ప్రకటించిన భావాలు కవితకు పుష్టినిచ్చాయి.

"ఏది శాశ్వతం?" కవితలో ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసే ఊహా శబలత.. భావనలన్నిం టినీ గుప్పించి గీసిన చిత్రం.. నిన్ననే శిథిలమై అలుక్కు పోయిన వివర్ణం! ఏది శాశ్వతం? అంటూ తాత్వికంగా ప్రశ్నించారు. కర్కశమైన కాలం ఏలుబడిలో నిశ్చలంగా నిలబడే మార్పొక్కటే ముందుతరాలకు ముదిమి కూర్చే శాశ్వతాభరణం! అంటూ ముగించడం బాగుంది.

'ఒక ప్రయత్నం' కవితలో కవి చంద్రశేఖర్ గారు చక్కని భావుకతతో పదబంధాలను కూర్చారు. పదాల ఝోరులో కలిసి భావావేశపు హోరులో ముడిపడి.. జలపాతపు రసాస్వాదన ఝురిలో జర్జరితమై మునిగి తేలి.. సొంతశైలీ విన్యాసపు ఒడు దుడుకుల్ని ఓర్పుగా నేరుస్తున్న కవిత శ్రమించి.. స్థలించి స్రవించిన కన్నీటి బొట్టుతో కలవాలని తన తనపు తహ తహలో తన్మయత్వంగా తలపోస్తుందని చెప్పడం వంటి పంక్తులు కవి యొక్క కలం బలాన్ని సూచించే విధంగా కొలువుదీరాయి. భావావర్షంలో తడిసి ముద్దైన ఊహల రెక్కల్ని నిట్టూర్పుల నీరెండలో నిలిచి ఆరబెట్టుకుంటూ అంటూ కవితను ప్రారంభించిన తీరు ప్రశంసనీయంగా ఉంది.

"విభిన్నాక్షరాల వింత కవిత"లో అక్షరాన్ని విభిన్న కోణాల్లో ఆవిష్కరించారు.

అక్షరం.. గుచ్చుకునే గులకరాయి అనీ..
అక్షరం ఆమ్ల పొరల తెట్టు అనీ..
అక్షరం.. నిద్రాణమైన నిజాన్ని లేపే మెరిక అనీ..అక్షరం వస్త్ర దేహం మీద పచ్చబొట్టు లనీ.. అక్షరం పోతపోసిన చాక్లెట్ ముక్క అనీ.. అక్షరం రవళించిన మూగ రక్త కణాల భోక్త అనీ.. అక్షరం.. నిర్దిష్ట ప్రేరణల ప్రచోదనమని అక్షరం.. మూసిన కనురెప్పల నీడల నీతి అనీ.. అక్షరం.. కాలం కసిగా పిండే జ్యూసు అనీ.. అక్షరం.. కరుణా తరం గిత కల్హారం అంటూ అక్షరాన్ని అందంగా.. అర్థవంతంగా.. ఆలోచనాత్మ కంగా.. ఆసక్తికరంగా.. అందరినీ ఆకట్టుకునే విధంగా ఆవిష్కరించడంలో కవి చంద్రశేఖర్ గారు సఫలీకృతులైనారు.

"చర్విత చరణం" కవితోల కవి ప్రకటించిన భావాలు బాగున్నాయి.

అదే మెతుకు అదే అతుకు
ఎంతకాలం ఈ గొంగడి బతుకు?..
అదే మువ్వ అదే గువ్వ.. ఎలా రేగింది నిప్పురవ్వ? అదే నేను అదే నువ్వు ఎందుకీ వాడిన పువ్వు! అంటూ కొనసాగించిన పంక్తులు కవితకు పఠన యోగ్యతను పెంచాయి..

"శిఖరానికి త్రోవ" కవిత ఆశావహ దృక్పథంతో మలచబడింది. వ్యక్తిత్వ వికాసానికి దోహదపడే విధంగా రూపుదిద్దుకుంది. ముళ్ళకీ.. పూలకీ మధ్య తేడాను గమనిస్తూ అడుగువేయాలన్న అర్థం ధ్వనించేలా కవిత కొనసాగింది. మొద్దయిన దేహం తోనే.. మనో ధైర్యంతోనే మొహొన్నెత్తి ముద్దాడి, మొత్తంగా, ముత్యంగా మొలకెత్తేటట్టు మళ్లీ నడక మొదలెట్టా లని హితవు పలికారు.

గుప్పెడు జ్ఞాపకాలు చాలు..
ఒక బ్రతుకంతా గుట్టుగా గడిపేసి
రెక్క రెక్క కలిసి రేయింబవళ్ళు చిలికి
నిన్న నుంచి రేపులో కెగిసి నిలిచి
పారే జీవ నదిలో జారే అశ్రు కణంగా మొలిచి
అలు పెరుగని అస్తిత్వం కోల్పోయే ఆనవాళ్ళు అంటూ 'ఒక గుప్పెడు' కవితను తీర్చిదిద్దారు. గుప్పెడు అక్షరాలతో.. గుప్పెడు గింజలతో.. గుప్పెడు మావి చిగుళ్ళతో.. గుప్పెడు గోరింటాకుతో,.. గుప్పెడు జీవంతో.. గుప్పెడు అటుకులతో.. గుప్పెడు పసుపు కుంకుమలతో.. గుప్పెడు గులా ల్తో.. గుప్పెడు వెలుగు రేఖలతో.. గుప్పెడు పిడికిలితో ఏమేమి అద్భు తాలు సాధించ వచ్చో వివరించడానికి ప్రయత్నించారు. 2021 సిరికోన వార్షిక కవితా రచన ప్రత్యేక బహుమతిని పొందిన ఈ కవితా సంపుటిని ఇలా విభిన్న భావాల సమాహారంగా కవి చంద్రశేఖర్‌గారు రూపుదిద్దారు. 94 కవితలతో కొలువుదీరిన ఈ గ్రంథంలో కవి యొక్క లోక పరిశీలనను అభినందించి తీరుతాం. వస్తు ఎంపికలో కొత్తదనాన్ని చూస్తాం. అభివ్యక్తిలో నవీనత్వానికి చోటు కల్పించారు. శిల్పం విషయంలో, మరింత చతురత ప్రదర్శించాల్సి ఉన్నప్పటికీ.. విలక్షణ అభివ్యక్తి తో ఆయన రాసిన ఇందలి కవితలు సామాజిక చైతన్యానికి దోహద పడటాన్ని అభి నందించి తీరుతాం. శ్రీమతి ప్రసన్న కిశోర్ గారు గీసిన చిత్రాలు గ్రంథానికి శోభను కూర్చాయి.

వస్తు వైవిధ్యంతో రాయబడిన ఈ కవితల్లో కవి యొక్క అనుభవాన్ని.. అనుభూతులను.. ఆయన మదిలో సవ్వడి చేసే సంఘర్షణలను.. అడుగడుగునా చూస్తాం. మున్ముందు మరిన్ని సమాజహిత రచనలు ఆయన కలం నుండి జాలువారా లని కోరుకుందాం..

ప్రతులకు: డి.చంద్రశేఖర్
303, ఆర్ఆర్ టవర్స్,
రాయుటి బజార్,
గోపాలపట్నం
విశాఖపట్నం-530 027
సెల్: 9491850718

- దాస్యం సేనాధిపతి
సెల్: 94405 25544

ఇష్టపదులు

చలించే పాదరసమైనా
ఎప్పుడోవకప్పుడు
కుదురుంటుందేమో గాని
బ్రతుకులోని ధరలు మాత్రం
ఎప్పుడు కుదురుండవు.

ఆ పిచ్చుక రోజూ
మా ఇంట్లోకొచ్చి అద్దం మీద
ముక్కుతో పొడిచి
అందం చూసుకోకపోతే
ఏదైనా బ్యూటీ పార్లర్
కెళ్ళొచ్చుగా.

రక్తం చవి చూసిన రోడ్లు
రోజూ పెట్టమంటాయి
యాక్సిడెంట్లు భోజనం.

– భూషి కృష్ణదాసు
సెల్:9618069338

వెతల వేళల..

తన ఉనికి చాటుకుంటూ హొయలు పోవటం
కదిలే వేళ పెళ పెళ సవ్వడులు వినిపించటం
సొంతమైన డాబు దర్పాలు ఒలకబోయటం
బాగానేర్చిన పట్టు చీర లేని వేడుకే ఉండదుగా.

పట్టుమని పదిసార్లయినా కట్టుకోని
పట్టుచీర పెట్టెలోనే భద్రపరుచుకుంటూ
జలతారు పైట అంచు మాసిపోకుండా
ఎప్పుడూ నిగనిగలాడేలా చూసుకుంటాను

చుట్టుకున్నా కట్టుకున్నా చీరసింగారమే
పట్టుజారనీకుండా వేళ్ళకాపు పెడుతుంటాను
మళ్ళీ ఏదో పండగో,పేరంటమో వచ్చేవరకూ
సున్నితంగా మడత పెట్టి పెట్టెలో దాస్తాను

మనసు సందడి వేళల్లోనూ కొన్ని భావాలు
పట్టుచీరల జిలుగులా వగలుపోతుంటాయి
తలపుల తడికెల్లోంచి జారిపోకుండా
పెట్టెలో పట్టుచీరలా భద్రపరుచుకుంటా

వెతల వేళల వేడుకల పిలుపులందుకొని
పెట్టెతెరచి చూసుకు మురిసిపోతుంటా

– డాక్టర్ చక్రపాణి యిమ్మిడిశెట్టి
9849331554

గరిక బుడ్డి (కథ)

కోసల రాజ్యాన్ని పాలించే విజయవర్మ ఆయన భార్య అంతపురంలో ఉన్నారు. రాత్రి అయినందున నిద్రించటానికి పట్టే మంచం మీదకు చేరుకున్నారు. ఆ పట్టే మంచం అంచున బారుగా చీమలు బార్లు దేరి వెళుతున్నాయి. కొని ఆవైపు నుంచి వస్తుండగా మరికొన్ని ఈ వైపు నుంచి వెళుతూ మూతి రాసుకుంటూ వెళుతున్నాయి. ఆ చీమల బారులను చూస్తూ ఉన్నాడు రాజుగారు. ఇతనికి పశుపక్ష్యాదుల బాష తెలుసు. అందుకే అవి ఎటంత హడావుడిగా తిరుగుతున్నాయి. ఏం మాట్లాడుకుంటున్నాయి అని వాటి వైపు తిరిగి పడుకున్నాడు. మంచం పట్టి కాళ్ళవైపు నుంచి వచ్చే చీమలు ఆడపెళ్ళివాళ్ళని మంచం హలవైపు వచ్చే చీమలు మగపెళ్లి వాళ్ళని తెలిసింది. పెళ్లి కార్యక్రమాల నిర్వహణకు గానూ అవి అంతా క్రమ బద్ధంగా హడావుడిగా పరుగు పరుగున తిరుగుతున్నాయనీ అర్థమయింది. రాజు పెదవుల మీద చిన్న నవ్వుల మొలక విరిసింది. అంతలోనే వల్ల మధ్య పెద్ద గొడవ మొదలయింది.

ఎంటా గొడవ అనుకోని మరలా పరికించి చూశాడు. ఆడపెళ్ళి బృందంలోని ఓ ముత్తైదువ పెళ్ళికి కావాల్సిన గరిక బుడ్డిని మోసుకెళుతూ ఉందిట. ఆ గరిక బుడ్డి పెళ్ళికి ప్రధాన వస్తువు కాబట్టి చాలా జాగ్రత్తగా తీసుకురావాలని చెప్పారు. అలాగే ఆ ముత్తైదువ కూడా ఎంతో జాగ్రత్తగా దానిని తీసుకువస్తూ ఉంది. కానీ మంచం చివరకు వచ్చే సరికి మంచానికి ఉన్న కోడుతగిలి ఆ గరిక బుడ్డి పగిలి పోయింది. దాంతో వాళ్ళందరికీ కోపం వచ్చి తలా ఒక దెబ్బ వేశారు. ఆ ముత్తైదువును. ఆమె చాలా బాధపడుతూ నేను చాలా జాగ్రత్తగానే తెస్తున్నాను. అకస్మాత్తుగా ఈ కోడు తగిలి కిందపడి పగిలిపోయింది. నేనేమీ తప్పుచేయలేదు. అంటూ చెప్పింది. వాళ్ళందరూ చాలా కోపంగా ఉన్నారు. నువ్వేలా పడేసిన ఇప్పుడైతే పెళ్లి ఆగిపోయింది కదా! గరిక బుడ్డి మనకెంత ప్రాముఖ్యం కలిగిన వస్తువో నీకు తెలుసు కదా! అది లేకుండా పెళ్లి జరుగదు అని కూడా తెలుసు. అయినా ఇప్పుడది పగిలిపోయింది. ఇప్పుడు పెళ్లి ఆగిపోతే మన పరువెం గానూ ఇలా తలా ఒక మాట అంటున్నారు. ఆమె ఏడుస్తూ నేను కావాలని దాన్ని పగులగొట్టలేదు. పొరపాటున మంచం కోడు తగిలి పడిపోయింది. అని చెప్పిందే చెప్తున్నది. ఈ వైనమంతా వింటున్న రాజు గారికి నవ్వు వచ్చింది. ఈ చీమలక్కూడా ఇన్ని సంప్రదాయాలా అని ఫకాలున నవ్వాడు.ప్రక్కనున్న రాణిగారు ఇటు తిరిగి 'ఏమైంది మహారాజా నవ్వుతున్నారు' అంది. ఏదో విషయం ఉంది అనుకుని మళ్ళీ 'ఏంటి మహారాజా నవ్వుతున్నారు' అని అడిగింది. నాకు పశుపక్ష్యాదులు మాట్లాడుకునే భాషను ఒక మునివర్యుడు ప్రసాదించాడు. అందువళ్ళు ఇక్కడున్న చీమలు ఏం మాట్లాడుకుంటున్నాయో వినడం వల్ల నాకు నవ్వు వచ్చింది. అని అన్నాడు రాజు.

ఏమిటీ విచిత్రమైన విషయాలు చెపుతున్నారు. మీకు చీమల బాష తెలుసా! అయితే అవి ఏం మాట్లాడుకున్నాయో అంతా మీకు నవ్వు వచ్చేలా అన్నది రాణి. అప్పుడు రాజు ఇలా అన్నాడు. ఆ విషయాల గురించి ఎవరికి చెప్పకూడదు. అని ఆ మునివర్యుడు ఆదేశించాడు. ఎవరికైనా ఈ విషయం చెప్పినట్లుయితే నా తల వేయి ముక్కలై చచ్చిపోతాను అని ఆ మునివర్యుడు శాపమిచ్చాడు. అందువలన ఇది ఎవరికి చెప్పలేను. ఆ విషయం అడగకు అని శాంతంగా వివరించాడు రాజు.

రాణికి మరింత పట్టుదల పెరిగింది. చాలా అబద్దాలు చెబుతున్నారు రాజా! మీరు చచ్చిపోయినా సరే నాకు నిజం తెలియాలి అన్నది కచ్చితంగా.

రాజు నిర్ఘాంతపోయాడు ఎంత చెప్పిన ఎన్ని విధాలా ప్రయత్నించినా ఆమె మొండి పట్టు విడువ లేదు. చివరకు రాజుకు విసుగు పుట్టి సరే నేను చచ్చిపోతే చచ్చిపోతాను కానీ నీ బాధ పడలేను. నీకు చెమలు ఏం మాట్లాడుకున్నాయో చెప్పేస్తాను కానీ ఒక్క షరతు. నేను ప్రజలందరి మధ్యలో ఈ విషయం చెప్పి చనిపోతాను. నేను ఎందుకు చనిపోయనో అందరికీ కారణం తెలియాలి. భార్య వేధింపుల వలనే రాజుకు మరణం సంభవించిందని తెలియాలి అన్నాడు.

ఆమె చెపుతాను అన్నమాటే పట్టించుకుంది. కానీ మిగితావేవీ ఆమె వినిపించుకోలేదు. ఆ విషయమేంటో తెలుసు కోవాలన్న ఉత్సాహంతో ఉండేగానీ తన భర్త చనిపోతున్నాడనే జ్ఞానం కూడా లేకుండా పిచ్చిపట్టిన దానిల ఆనందించసాగింది. రాజు ఊరంతా ప్రకటన చేయించాడు. రాజు మందిరం ఎదురుగా పాడెను ఏర్పాటు చేశారు. జనమంతా నిలబడటానికి పందిళ్ళు వేయించారు. ఊరంతా కోలాహలంగా ఉంది.

రాజ్యంలో ప్రజలంతా వింతగా మాట్లాడుకోసాగారు. ఏమిటి వింత! రాజు గారు చనిపోవటమేమిటి. చనిపోయే ముందు అతను చెప్పబోయే విషయం ఏమై ఉంటుంది. అది చెప్పగానే ఆయన తల పగిలి చనిపోవటమేమిటి. రాణి గారు ఈ విషయం పై పట్టుబట్టటమేమిటి? అన్నీ సమాధానం దొరకని ప్రశ్నలే. ఎవరికి ఏమి అర్థంకాలేదు. అందరూ పనులు మానేసి రాజు గారి కోట దగ్గరే వేచి చూస్తున్నారు.

అంతలోనే రాజుగారు బయటకు వచ్చారు. ఆయనకై ఏర్పాటు చేయబడిన పాడే మీద పడుకున్నారు. ఇదిగో ప్రజాలారా అందరూ వినండి నేను చెప్పేబోయే విషయం ఏంటంటే అని ఆయన మాట్లాడుతూ ఉండగానే ఎక్కడి నుంచో రెండు చిలకలు ఒక దాని నొకటి ముక్కుతో పొడుచుకుంటూ కీచులాడుకుంటూ వచ్చి రౌగారు పడుకున్న పందిరి మీద వాలాయి. అవి బాగా దెబ్బలడుకుంటున్నాయి. రాజుగారు ఆశ్చర్యంగా వాటి వంక చూశాడు. అపుడు ఆ రెండు చిలుకలు ఇలా మాట్లాడుకుంటున్నాయి.

ఇందాక నువ్వెందుకు నవ్వావో చెప్పు అంతున్నది ఆడచిలుక. ఆ విషయం చెబితే నేను చచ్చిపోతాను. అని చెబితే వినవే అన్నది మగ చిలుక. నువ్వు చచ్చినా పర్లేదు. నాకు మాత్రం విషయం తెలియాల్సిందే. అన్నది ఆడ చిలుక. ఏంటి నేను చచ్చిపోయినా ఫరవాలేదా అంటే నీకు నా మీద ప్రేమ లేదా! నేను లేకపోయిన నువ్వు హాయిగా బతికే ఉంటావా! అని ఆశ్చర్యంగా అడిగింది మగ చిలుక.

అవును బతికే ఉంటాను. నువ్వేమైన నాకు తెలీదు. నాకు మాత్రం విషయమెంతో తెలియాలి పంతంగా అన్నది ఆడ చిలుక. మగ చిలుకకు పౌరుషం వచ్చింది. ఏంటి భార్య మూర్ఖత్వానికి తలొగ్గి చచ్చిపోవడానికి సిద్ధపడి ఆ పడే మీద పడుకున్న రాజు ననుకున్నవా నన్ను. నేను చచ్చిపోతానని చెప్పినా పంతం వదలక నా వెంట పడుతున్నావు.చచ్చిన పరవాలేదు అన్నావు. నీ మాటకు విలువివ్వాల్సిన అవసరమే లేదు. అసలు నా క్షేమం కోరని నువ్వు నాకు వద్దే వద్దు. నీకు నా మీద ప్రేమే లేదు. నిన్ని నేను వదిలేసి వెళుతున్నా. నీ చావు నువ్వు చావు అని మగ చిలుక ఎగురుకుంటూ వెళ్లిపోయింది ఆడ చిలుకను వదిలి.

ఇదంతా విన్న రాజుగారికి జ్ఞానోదయమయింది.

ఆ చిలుకాకున్నా చిన్నపాటి జ్ఞానం నాకు లేకపోయిందే! నా భార్య పంతానికి నేను ఎందుకు తలవంచాలి. విషయం బయటకు వస్తే చనిపోతానని చెప్పినా కూడా ఏ మాత్రం బాధ పడకుండా చెప్పు చెప్పు అని వేదిస్తోంది. నా మీద ప్రేమ లేని మనిషి మాట నేనెందుకు వినాలి. అనుకోని వెంటనే పాడే మీది నుంచి లేచాడు రాజు.

ఏమిటి చీమలు ఏం మాట్లాడుకున్నాయి అదేంటో చెప్పకుండా మళ్ళా పైకి లేచావేమిటి? అని ఆదుర్దాగా అడుగుతూ ముందుకు వచ్చింది రాణి. ఏంటి నీకు విషయం చెప్పాలా! నేను చెప్పనే చెప్పాను ఏం చేస్తావో చేసుకో అని కోపంగా అన్నాడు రాజు.

తర్వాత సైనికుల వైపు తిరిగి ఈమె సరిగా మాట్లాడుతూ మామూలుగా ఉంటే అంతపురానికి తీసుకురండి లేదా కారాగారంలో బంధించండి అని ఆజ్ఞాపించి కోటలోనికి వెళ్లిపోయాడు రాజు.

(మూర్ఖుల మాటలకు తలవంచి విలువైన జీవితాన్ని నాశనం చేసుకోగూడదు)

–డా॥కందేపి రాణీప్రసాద్
98661 60378

ఈ రేయి మరిచి

బ్రతుకు తెరువు
బ్రతుకు ద్వీపం
జీవన గమనంలో నీ అడుగు నిన్ను శాసిస్తుంది
క్రమంగా నీ కన్నుల్లో
నీ కాంతి కలువల వెన్నెల కరిగి నిరసించిపోతుంది
బ్రతుకంతా నిరాశ గూటిలోకి చిక్కుకుంటుంది
ఇప్పటిదాకా ఆశల ఉదయం పై
అహర్నిశలు తపించావు
మనసు మనోహరమంతా
విషాద గాధలు చుట్టూ తిరుగుతుంది
పగలు రేయి శ్రమించిన
కడుపు నిండదు
నీలోని అత్యాశ నిన్ను చివరికి బలి చేస్తుంది
బ్రతుకు బహు కోణంలో
సాగిన చూపు
నిన్న లేని అందమేదో
నేడు చూపించాను అనుకుంటావు
కలువల్ల విరిసిన కన్నులు నేడు నల్లని మరకలతో
కనురెప్పలు విషాదపు దుఃఖ కన్నీళ్లను
విడుస్తూనే ఉంటాయి
ఆశల సమయం దాటి భాదల సమయం వచ్చి
మగువ మనసు విడిచి
మనుషులు నిన్ను పశువు కంటే
ఎక్కువగా హింసిస్తారు
నీ దేహవాంచకు రూపాయలతో
కొలుస్తూ దాహం తీర్చుకుంటారు
చివరికి దేహమంతా వ్యాధుల సుడిగుండమై
కానరాని విచార వదనం
కనిపించని వేదన గీతం
మనసంతా పశ్చాతాపం
పదేపదే భావిస్తూ వేధిస్తుంది
జ్ఞాపకాల సమయం.....

–డాక్టర్ సిహెచ్ ఆంజనేయులు
7702537453

పుస్తక సమీక్ష

చైతన్య ధార "పొద్దుపొడుపు సూరీడు"

కలం పట్టిన ప్రారంభంలోనే ఆలోచింపజేసే కవిత్వం వ్రాస్తున్న కవి ఎని శెట్టి గంగా ప్రసాద్ గారు రాసిన పొద్దుపొడుపు సూర్యుడు కవిత్వ పుస్తకం ఎంతో ఆలోచింపజేస్తుంది కవిత్వం ఒక తీరని దాహం లా భావించి అనుక్షణం కవిత్వం కోసం పరితపిస్తున్న కవిగా ఈయన రాసిన పుస్తకాలు ఎంతో ఆలోచింప చేస్తున్నాయి

సమాజంలో కనిపించే అనేక సమస్యలకు స్పందిస్తూ ఈయన రాసిన కవిత్వం నేడు మేటి కవిత్వం గా నిలుస్తున్నది గతంలో ఈయన రాసిన ఆక్రందన మొర కరోనా పై కవితా శంఖారావం. సామాజిక పద్య సుమాలు. ఎందరినో ఆలోచింపజేసినాయి

భాషకు తోరణం భావకవుల సమ్మేళనం అని భావించే ఈయన పొద్దుపొడుపు సూర్యుడు అనే ఈ వచనా కవిత సంపుటిలో ప్రారంభంలో కొన్ని ఆలోచింపజేసే గేయాలను వ్రాశారు

ప్రతి గేయం కూడా సమాజంలో చూసిన అకృత్యాలకు చలించి రాసినదై ఉన్నది గంగా ప్రసాద్ గారు అనతి కాలంలోనే మంచి కవిత్వం రాసే కవిగా పేరు తెచ్చుకున్నారు వీరు రాసిన ఈ పుస్తకం అందరినీ ఆకట్టుకుంటూ ఆలోచింప చేస్తున్నది. ఈయన రాసిన ఈ పుస్తకంలో అనేక సమస్యలను కవిత్వంగా మలిచారు ఇంకెన్నాళ్లు అనే. శీర్షికన రాసిన ఈ వాక్యాలు చూడండి

కత్తులు కటారులు లేవు
కరవాలపు చప్పుడులు లేవు
యుద్ధమేఘాలు కనిపించవు
అయినా యుద్ధం జరుగుతుంది.

కనబడని శత్రువు
చేస్తున్న మారణ హోమం
ఇంకెన్నాళ్లు

అంటూ సమాజాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నారు

కలాల గళాలు అనే కవితలో కలాల గళాలు జనస్వామ్యపు జ్ఞాననేత్రాలై సాగాలి శాంతికపోతల ఎగరాలి అంటారు

నిజమే కళల కర్తవ్యం ఏమిటో తెలియాల్సిన అవసరం చాలా ఉంది ఇది ద్రవించిన హృదయ స్పందన కోటి గొంతుకలు గొంతు ఎత్తి చేసిన ఆర్తనాదం. కవుల గర్జన భావాలు ఏరులై పొంగిపొర్లుతుంటే ఇలాంటి వాక్యాలు కవుల కలాల్లో సాగిపోతుంటాయి

కవిత్వం చైతన్య ధారా ప్రవంతి కవిత్వము కాలక్షేపానికి కాకుండా ప్రజల సమస్యలను పరిష్కరించే మార్గంగా ఉండాలన్నది ఈ కవి భావన అందుకే ఈయన ప్రతి కవితలో సమస్యలను ఆధారంగా చేసుకుని మంచి భావనలతో చమత్కార ధోరణితో ఆలోచింపజేసే రీతిలో కవితలను రాశారు.

ప్రతి సమస్యపై స్పందించడము ఈ పుస్తకంలో మనం చూడవచ్చు కరోనాకాలంలో రాసిన కవితలను కూడా ఈ పుస్తకంలో పొందుపరచడం జరిగింది లయబద్ధంగా పాడగలిగే మంచి పాటలను కూడా ఈ పుస్తకంలో కవి రాశారు. ఈ పుస్తకం నిండా కవితలు చైతన్య ధార ప్రవాహమై సాగుతుంటాయి. చదివిన చదువరులకు పాఠకులకు ఇనసొంపుగా అర్థమయ్యే రీతిలో సులభశైలిలో ఈ కవితలన్నీ ఉన్నాయి పుస్తక

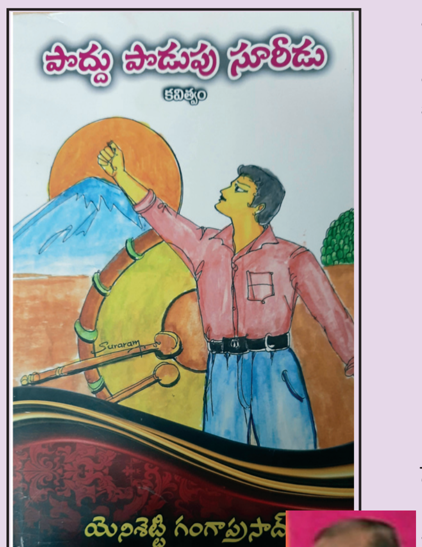

శీర్షిక ఎంచుకున్నప్పుడే కవి ఈ పుస్తకంలో ఏమి చెప్పదలిచాడో అర్థమయిపోతుంది.

పొద్దుపొడుపు సూర్యుడు సూర్యుడు చైతన్యానికి ప్రతీక కవీ సూర్యుడు ఒకటే లోకాన్ని నిద్దుర లేపేది సూర్యుడు అయితే ఆ లోకాన్ని మరింత చైతన్యపరిచేది కవి కలం అందుకే కళాలు ఎప్పుడూ గొప్పవే ఈ పుస్తక ముఖచిత్రము ప్రముఖ గజల్ కవి చిత్రకారులు సూరారం శంకర్ గారు అందించారు ఈ పుస్తకంలో యువకులకు మార్గనిర్దేశం చేసే పదాలు ఉన్నాయి కవులకు స్ఫూర్తి నింపే వాక్యాలు ఉన్నాయి సమాజాన్ని మేల్కొల్పి సరైన బాటలో నడిపించే నీతి వాక్యాలు ఉన్నాయి విద్యార్థులకు సందేశాలున్నాయి చతికిలపడి నలిగిపోయే మనసులకు ఓదార్పు ఉంది లక్ష నిర్దేశ మార్గ సూచనలు ఉన్నాయి.

ఈ పుస్తకంలో కవి రాసిన కవితలు ఎంతో ఆకట్టుకుంటాయి అందరినీ అలరించే జయం జయహో మహిళ అనే గేయంలో

కవుల కలమున నిలిచి నట్టి
కథానాయక మొల్లయే
రామ కావ్యం రాసి నిలిచెను
కవన వనమున మణిపూసలై

కాకతీయుల నాటి రుద్రమ
కదిలి వచ్చిన కనకదుర్గయే
ఝాన్సీ రాణి పోరు సల్పిన
భరత ఖండపు ఆణిముత్యం
వీరమాతలు వీర వనితలు
కోటి వెలుగుల కాంతితో

అంటూ వీర వనితలను కీర్తిస్తూ రాసిన ఈ గేయం చిరకాలం నిలిచిపోతుంది.

కదిలినారు నేడు ఎందరో కదిలిరే మహిళా మనుల్ అన్నిరంగములాక్రమించి నిలిచినారభివృద్ధి పథమున అంటూ మహిళామూర్తులను కీర్తించారు

బాలల గురించి తెలియజేస్తూ ఊరడింపు గేయంలో

అమ్మ నాన్నల ప్రేమ మూర్తులు
నేటి భారతికి త్యాగనిరతులు
అభివృద్ధికి మీరు పునాది రాళ్లు
ఆనందానికి వారధులు

అంటూ చక్కటి బాలల కోసం గేయాన్ని అందించారు

ఇది అందరూ పాడుకోదగిన మంచి పాట

ఉద్యమానికి ఊపిరి మాట
ఉద్యమానికి స్ఫూర్తి పాట
మాట పాటల కలయిక
ఉధృతంబై నిలుచుబాట

అంటూ పాట గొప్పతనాన్ని అనుభూతులు గేయంలో చూపించారు. కవిగా ఈయన రాసిన భావాలను తలుచుకుంటూ రాసే వాళ్లకు సందేశం ఇస్తూ రాసిన దాంట్లో పట్టుండాలి రాయడమే ముఖ్యమైతే ఎవరైనా వ్రాయచ్చు ఎన్నైనా వ్రాయచ్చు వ్రాసిన దాంట్లో భావం ముఖ్యం అది ఒసగే సందేశం ముఖ్యం సమాజానికి ఉపయోగపడడం ముఖ్యం ఆత్మవలోకనం ముఖ్యం నిన్ను నీవు ప్రక్షాళన చేసుకోవడం ముఖ్యం అంటూ తన మాటలో సందేశం ఇస్తున్నారు

నోట అనే కవితలో

నోటు గెలిస్తే నేత
నోటు ఓడితే నోట
నోట విజృంభిస్తే నోటు భయపడుతుంది

నోటుకు బెదిరితే నోట సమాధి అవుతుంది

నేటి ఓటు ప్రక్రియ. ప్రజాస్వామ్యంలో ఎలా ఉందో ఈయన వివరించడానికి ప్రయత్నం చేశారు

ప్రజాస్వామ్యం గెలవాలని జన హక్కులు గెలవాలని ప్రజాస్వామ్యంలో హక్కులు రక్షించబడాలని ఈయన కోరుకుంటున్నారు.

ప్రధానోపాధ్యాయులుగా పదవీ విరమణ చేసిన కవి ఎనిశెట్టి గంగా ప్రసాద్ గారు సమాజంలోని దుశ్చర్యలకు చలించి కలం పట్టి కవితలు రాసి సమాజ మార్పు కోసం పరితపిస్తున్నారు ఈయన ప్రతి కవితలో ఆలోచింపజేసే గుణాన్ని చైతన్య ధారగా కదిలే గుణాన్ని మనం చూడవచ్చు ఈయన కవితలనే కాకుండా గేయాలను పద్యాలను కూడా రాస్తారు చక్కటి స్వరంతో పాడతారు తన ఐదవ పుస్తకంగా పొద్దుపొడుపు సూర్యుడు పుస్తకాన్ని మన ముందుకు తెచ్చారు ఈ పుస్తకం నిండా ఆలోచింపజేసే కవిత్వం తో పాటు చైతన్య పరిచే గేయాలు ఉన్నాయి కామారెడ్డిలో తెలంగాణ రచయితల వేదిక ఆధ్వర్యంలో ప్రతినెల నిర్వహించే ఎన్నీల ముచ్చట్లు కార్యక్రమానికి ప్రధాన సమన్వయకర్తగా వ్యవహరిస్తూ కవిత్వ సృజనలో మెలకువలను అందరికీ అందిస్తూ కవిత్వం రాస్తున్న ఈయన పొద్దుపొడుపు సూర్యుడు పుస్తకంలో 95 కవితలను అందించి అందరినీ ఆలోచింప చేస్తున్నారు.

ఈ పుస్తకంలో ప్రశ్న యువకిశోరం. అంజలి రైతు గీతం మౌనరోధన నినాదం జీవితమంటే కవిత్వమంటే అమ్మతనం అన్ని ప్రశ్నలే. నా ఓటు విమర్శకుడు వైద్యులకు వందనం. ఓటు విలువ జనం గుప్పిట మార్గదర్శనం దర్పణం తస్మాత్ జాగ్రత్త నిశ్శబ్ద సవ్వడి ఆశల హరివిల్లు మేఘసందేశం. లాంటి మంచి కవితలను అందించినారు

ఈ పుస్తకం ప్రతి ఒక్కరూ చదవదగినది దీనిలో యువకులకు సందేశం ఉంది సమాజానికి సందేశముంది కవి పడిన బాధ ఉంది కవి ఆవేశం ఉంది మంచి వాక్యాలు దిశా నిర్దేశాలు. ప్రతి కవితలో మనం చూడగలుగుతాము. కాబట్టి ఈ పుస్తకాన్ని అందరూ చదవదగినదిగా భావిస్తూ.

ఎని శెట్టి గంగా ప్రసాద్ గారు కవిత్వ సృజనలో చేస్తున్న కృషిని అభినందిస్తూ పాఠకులు ఈ పుస్తకాన్ని ఆదరిస్తారని కోరుకుంటు మీ .....

ప్రతులకు:
యెనిశెట్టి గంగా ప్రసాద్
సెల్:9866447234

–సిరిసిల్లా గఫూర్ శిక్షక్
9849062038

సెల్‌ఫోను!

ఆ॥వె॥ లొల్లివెట్టవట్టే సెల్లు ఫోనీనాదు
సొల్లు కబురులెన్నొ సోకులెన్నొ
ఆత్మ గల్లవారలడిగి సచ్చినగాని
పట్టినట్టు యుండవట్టె యువత!

కం॥ అరచేతిలోనె విశ్వము
పరుగుల పెట్టించు కనుల పండుగవోలెన్
మురిపెము నింపుచు ననిశము
యురకలు బెట్టించుటేమి యుత్సాహమహొ!

కం॥ దినరాత్రులు సెల్ఫోనున
పనులన్నియు మానివేసి పరులకు నెపుడున్
తన యనుభూతిని దెల్పుచు
తనకాలము వ్యర్థ పుచ్చెదరు మనుజులిలన్!

కం॥ ఇదియేమి మాయజాలము
ఇదియేమి విచిత్రమాయె యెంతని దెలుపన్
అదుపన్నది లేనియెడల
తుదిమొదలే లేకజనులు దూరెదండుముల్!

ఆ॥వె॥ అవసరమునుబట్టి యరుదుగా సెల్ఫోను
మితమువాడుకున్న మేలుగలుగు
అవసరానికన్నధికంగవాడిన
నష్టములు భరించ కష్టముగద!

ఆ॥వె॥ ఎవ్వరికిని వారలెచ్చోలు జూచిన
పలుకరింపులన్ని పలుచనాయె
"సెల్లుఫోను" మాయ చెప్పతరముగాక
మాటలన్ని పద్యబాటబట్టె!

– సుప్పని సత్యనారాయణ
సెల్: 9492626910

గాయం పాడిన గేయం

ఉండుండీ
ఒక్కసారీ దుఃఖ దొంతరల్లోకి
జారిపోతాను .
ఎప్పటికప్పుడు
వ్యూహాలు పదును పెట్టడం
కన్నీటిని చెక్కడం
సుఖమయ ప్రయాణాలుగా మల్చడం.
లోతుగా జీవితాన్ని తరచిచూడటం
తడిమి చూడటం
ఒక లక్ష్యం వైపు దూసుకు పోవటం
నిరంతర శ్రమలోంచి
దారుల్ని వెలిగించటం
తృప్తిని ఆస్వాదిస్తూ అలా
అడుగులు సాగుతుంటాయి .
నిద్రలేని రాత్రుల్ని
గాయం పాడిన గేయం
ఓదార్చుతుంది .
మౌన ప్రపంచంలోంచి లేచి
భావాలు భాషిల్లుతుంటాయి .
ఇక్కడ విషాదమేమిటంటే
పరిగెత్తేవేగానికి
నన్ను నేను
సమాధాన పరచుకోవడమే .

–గవిడి శ్రీనివాస్
08886174458

విజయపుదారుల్లోకి..

కొత్తకొత్త సూర్యోదయాలు
కొంగొత్త ఆలోచనల దారుల్లో
కోరికలుదయిస్తుంటయ్
ఊహలకు రెక్కలొస్తుంటే..

మనిషి విహంగమై సంచరిస్తూ
ఆకాంక్షలనెన్నో అద్దుకుని
ఆరాటంగా పోరాటంచేస్తూ
నిరాశతీరాలెన్నెదురొచ్చినా
పయనమైతే సాగుతుంటది.

తన స్వప్నాల సాకారానికై
భవిష్యత్తుకు గౌరవాన్నద్దుకోవాలని
వర్తమానాన్ని చెక్కుతున్న శిల్పొతున్నడు
వెనుదిరగని ధీరుత్వాన్నద్దుతున్నడు.

అడుగడుగునా అడ్డంకుల
శిఖరాలనదిరోహిస్తూ

అలుపులేనితనాన్ని మదినింపుకుని
మౌనమునిలా దీక్షబూని అరిషడ్వర్గాలను జయిస్తూ
చైతన్యగీతమై ఉదయిస్తున్నడు.

నేడు పోటిపడడమంటే సప్తసముద్రాలీదడమే
సాధించడమంటే యుద్ధాన్ని గెలవడమే
అపజయాలెన్నెదురౌతున్నా
తిరిగి పోటిలో నిలవడమే
విజయపుదారుల్లోకి వినయంగా చేరడమే.

దూరమెంతున్నా భారమనకుండా
గెలుపుతీరంకై సాగాల్సిందే
ఎవరైనా ఎక్కడైనా..!

-సి. శేఖర్(సియస్సార్),
9010480557.

పరివర్తన (కథ)

రాము రాజు ఇద్దరూ మంచి స్నేహితులు రాము చదువులో ముందుండే వాడు ,కానీ రాజు ఎప్పుడూ ఏదో అల్లరి చేస్తూనే ఉంటాడు. ఊర్లో మామిడి తోటలో జామ తోటలో కాయలు దొంగతనం చేసి అమ్మి ఆ డబ్బులుతో పాన్ బీడా,గుట్కాలు నమిలేవాడు.

ఇంట్లో వాళ్ళు బుద్ధి మాటలు చెప్పినా మారడం లేదు. ఇంట్లో వాళ్ళ అమ్మ బడిత పూజ చేయడం సర్ది చెప్పడం పాఠశాలకు పంపడం పరిపాటి అయింది. చుట్టుపక్కల వాళ్ళు అందరూ కుక్క తోక వంకర అంటూ వేళాకోళం చేసే వాళ్ళు.

లక్ష్మి శంకరయ్య ల ఒక్కగానొక్క బిడ్డ రాజు. రాజు ఇలా దొంగతనాలు చేస్తుండడంతో శంకరయ్య ఊరిలో తల ఎత్తుకో లేక పోతున్నాడు. ఒకరోజు దారిలో రాజుకు తెలుగు మాస్టారు ఎదురుపడ్డాడు. ఏం శంకరయ్య బాగున్నావా అన్నాడు. శంకరయ్య బోరున విలపిస్తూ రాజు రోజురోజుకు పెంకీల తయారవుతున్నాడు ఎన్నిసార్లు చెప్పినా మందలించినా ఆ దొంగతనం చేసే బుద్ధి పోలేదు.

మాస్టారు ఎలాగైనా మా వాడిని మీరే మార్చాలి అంటూ చేతులు జోడించాడు. శంకరయ్య బాధపడకు రాజు మంచి కుర్రవాడే ఏదో తెలియక చిన్నతనంతో అలా చేస్తూ ఉంటాడు నేను తనకు అర్థమయ్యేలా చెప్తాను సరేనా.. ఇక అతను దొంగతనాలు చేయడం మానేస్తాడు. నాది బాధ్యత అంటూ హామీ ఇచ్చాడు తెలుగు మాస్టారు.

అంతా మీ దయ మీరు ఆ పని చేయగల సమర్థులు అని మీతో నా బాధ వెళ్లబోసుకున్న మాస్టారు అని చెప్పి శంకరయ్య అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయాడు.

పాఠశాలకు వచ్చిన తెలుగు మాస్టారు జాతీయాలు సామెతలు పాఠ్యాంశం చెబుతూ కుక్క తోక వంకర, రెక్కాడితే గానీ డొక్కాడదు .నీరు పల్లం యెరుగు..నిజం దేవుడెరుగుఅంటూ కొన్ని సామెతలు చెప్పాడు.

ప్రతి రోజు ఇంట్లో తాను వింటున్నా సామెత కుక్క తోక వంకర. రాజు గాడికి వెంటనే కుక్క తోక వంకర అనేదానికి అర్థం తెలుసుకోవాలనిపించి అదే విషయం మాస్టారు ని అడిగాడు

మాస్టారు నవ్వుతూ దీనికి అర్థం రేపు చెబుతా కానీ ఇవాళ పిల్లలూ ఊరంతా పరిశీలించి, తోక వంకర లేని కుక్కను తీసుకురావాలి. ఎవరైతే తీసుకొస్తారు వారికి బహుమతి ఉంటుంది అని చెప్పాడు. పిల్లలంతా ఉత్సాహంగా సరే అన్నారు. రాజు రాము ఇద్దరూ బడి బడి లేక ఊరంతా వెతికారు ఎక్కడ వంకర లేని తోక ఉన్న కుక్క కనబడలేదు. నిరాశగా ఇంటికి చేరిన రాజుకి తళుక్కున ఒక ఆలోచన వచ్చింది. వెంటనే తన పెంపుడు కుక్క తోకకు దబ్బలు వేసి గట్టిగా కట్టాడు.

ఉదయం పాఠశాలకు తీసుకెళ్లి తెలుగు మాస్టారు ముందర నిలబెట్టాడు.అందరూ చప్పట్లు కొట్టారు.

తెలుగు మాస్టారు చుట్టూ పరికించి రాజు వైపు చూసి నవ్వుతూ ఆ కట్లు విప్పు అన్నాడు కట్లు విప్పగానే తోక యధాస్థితికి వచ్చేసింది. తనకు కుక్క వైపు గుర్రుగా చూస్తూ తలదించుకున్నాడు రాజు. తెలుగు మాస్టారు రాజు నీ దగ్గరికి తీసుకుని భుజంపై తట్టి పిల్లలను ఉద్దేశించి కుక్క సహజలక్షణం తోక వంకర గా ఉండడం. ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా కుక్క తోకను నేరుగా మార్చలేము

ప్రతి మనిషిలోనూ ఏదో ఒక అవలక్షణం ఉండే ఉంటుంది మన శ్రేయోభిలాషులు పెద్దవాళ్ళు అలవాటు మార్చుకోమని సామవేద దాన దండోపాయాలు ఉపయోగించి చెప్పినా మారకపోతే అలాంటి వారిని కుక్క తోక వంకర అంటారు. అంటే మనిషికి అవలక్షణం సహజ లక్షణం గా మారి ఎప్పటికీ మంచి నేర్చుకోడు అన్న ఉద్దేశంతో ఆ మాటను అంటుంటారు.

ఆలోచించే జ్ఞానం లేని కుక్కే తన సహజలక్షణం కొరకుమొండిగా ప్రవర్తిస్తుంది. ఆలోచించే జ్ఞానం కలిగిన మనం అలా ఉండొచ్చా మనలోని చెడును తుంచి మనుషులుగా మారాలి కదా అప్పుడే కదా చదువుకున్నందుకు అర్థం పరమార్థం అన్నాడు.

తన ప్రవర్తన కోసమే మాస్టారు ఇంత చెప్పాడని అర్థమైన రాజు సిగ్గుపడ్డాడు. ఇకపై తను దొంగతనం అనే చెడు అలవాటుని మాని జ్ఞానవంతుడు అని రుజువు చేసుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నాడు.దొంగతనం మాని మంచి విద్యార్థిగా మారాడు.

తల్లిదండ్రులు సంతోషించారు.

–లతా శ్రీ
9666779103

బుడ్డ పరకలు

రైతు రైఫిలై
నిజాం మీద
పోరాడిన నేల ఇది.
వారసత్వం నడుస్తాంది

నాగలి పట్టరాదు
కోండ్ర దున్నరాదు
రైతు భాందవుడని
పటాటోపం!

పేపర్ చూస్తే
కన్నీళ్ళు దునుకుతయి
పేజీ మేకప్ అంతా
నెత్తురు తోనే

సింగరేణి గని
లక్షల మంది
జీవితాలను
వెలిగించే పావలి

–అన్నవరం దేవేందర్

ఆడపిల్ల (కథ)

అనగనగా రామాపురం అనే గ్రామంలో రామయ్య సీతమ్మ అనే దంపతులు ఉండేవారు వాళ్ళిద్దరికీ ఇద్దరు సంతానం కలిగారు.ఒక బాబు ఒక పాప. బాబు పేరు కన్నయ్య పాప పేరు బుజ్జి రామయ్యకు కన్నయ్య అంటే చాలా ఇష్టం ఉండేది బుజ్జి అంటే ఆడపిల్లని ఇష్టం లేకపోయింది కన్నయ్యను పెద్ద కార్పొరేట్ బడిలో చదివిస్తూ బుజ్జిని మాత్రం చిన్న బడిలో చదివిస్తున్నాడు.

ప్రతి విషయంలో కొడుకును మంచిగా చూసుకొనేవాడు. కూతురును తక్కువ చేసి చూసేవాడు. అలా చూడవద్దని సీతమ్మ రామయ్యకు ఎన్నిసార్లు చెప్పినా అతనిలో మార్పు రాలేదు.

కొన్ని రోజుల తరువాత సీతమ్మ చనిపోయింది. సీతమ్మ చనిపోయాక రామయ్య కన్నయ్యను చాలా బాగా చూసుకుంటూ ఎప్పుడు బుజ్జిని తిట్టేవాడు. బుజ్జి ఒంటరయ్యింది. ఎప్పుడు దిగులుగా ఉండేది. బుజ్జి ఉన్న పరిస్థితి తెలుసుకొని ఉపాధ్యాయులు ఆమెను బాగా చదువుకొమ్మని ప్రోత్సహించారు. తను చదువు మీద ధ్యాస పెట్టింది, ఇంట్లో పని చేసుకుంటూ చదువుకుంటూ ఉన్నంతలోనే సంతోషంగా ఉండేది. అంత పెద్ద బడిలో చదివినా కన్నయ్యకు చదువుమీద శ్రద్ధ లేకపోవడం వలన అతను పదవ తరగతి కూడా పాస్ కాలేకపోయాడు.

కొన్ని రోజుల తర్వాత కన్నయ్య తండ్రిని డబ్బులు అడుక్కొని ఊరు మీద పడి తిరగడం మొదలు పెట్టాడు. తండ్రి ఏమైనా అంటే ఎదురు సమాధానం చెప్పేవాడు. బాగా చదవడం వలన బుజ్జికి ఉద్యోగం వచ్చింది. ఒక రోజు రామయ్య ఇంట్లో జారిపడ్డాడు కాలుకు గాయమైంది. కన్నయ్య అదేమీ పట్టించుకోకుండా ఎప్పటిలాగే తిరుగుతుండేవాడు. కానీ బుజ్జి మాత్రం తన తండ్రికి దెబ్బతగలడం వలన ఉద్యోగంకి వెళ్లక సెలవు పెట్టి ఇంటి దగ్గరే ఉండి అతన్ని బాగా చూసుకున్నది. దాంతో రామయ్య తొందరలోనే కొలుకున్నాడు.

రామయ్యకు తను చేసిన తప్పు అర్థం అయ్యింది. అతి గారాభం వలన తన కొడుకు ఎందుకు పనికిరాకుండా పోయాడని బాధపడ్డాడు. కొడుకు అయినా కూతురు అయినా ఇద్దరిని సమానంగా పెంచాలి అని మనసులో అనుకున్నాడు. తను చేసిన తప్పుకు బిడ్డను క్షమాపణ అడిగాడు.

–వేల్పుల శ్రీలత, 9వ తరగతి
జిల్లాపరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల
నర్శింహుల పల్లి, ధర్మారం మండలం,.

బతుకు చెరుపుకుంటున్నరు..!

అడవులను నరుకుతూ
అమ్మకానికి పెడుతూ
ఆదివాసుల పొట్టకొడుతూ
ఆగం చేస్తున్నరు...
కాంక్రీటు వనాలు నిలుపుతూ
కాలుష్యాన్ని పెంచుతూ
కాలాన్ని మార్పులకు గురిచేస్తూ
కష్టాలు పెడుతున్నరు..
విరివిగా రసాయనాలాడుతూ
భూసారమును తగ్గిస్తూ
భూ,జలచరజీవుల ప్రాణాలు తీస్తూ
సమతుల్యత పోగొడుతున్నరు..
పచ్చని చెట్ల ప్రాణం తీస్తూ
ఫ్యాక్టరీలకు ఆజ్యం పోస్తూ
పొగతో గాలి కాలుష్యం చేస్తూ
రోగాలకు గురిచేస్తున్నరు..
రోజు రోజుకంతా
రోగాలెక్కువవుతుండెను
నూరేండ్ల జీవితానికి
నిమ్మలం లేకుంటాయెను
అర్థాయుష్షు తోడ
అంపశయ్య నెక్కుతుండెను
జీవిగంజి దొరుకకనే
జీవినొదులుతుండెను
ఈ ఘోరాన్ని కండ్లారా చూసి
కాపాడలేకున్నము
జరిగేటి నష్టము తెలిసి
జాగృతి కాలేక పోతున్నము
ఇదేనా ధర్మం..ఇదేనా కర్తవ్యం..!
కలిసి కదలండి ముందుకు
రక్షణ కల్పించుకొండి బతుకులకు...!!

–పసుల. శంకర్
9542181301

పుస్తక సమీక్ష

కవిత్వంతో గగనంలో విహరింపజేసిన అనూశ్రీ

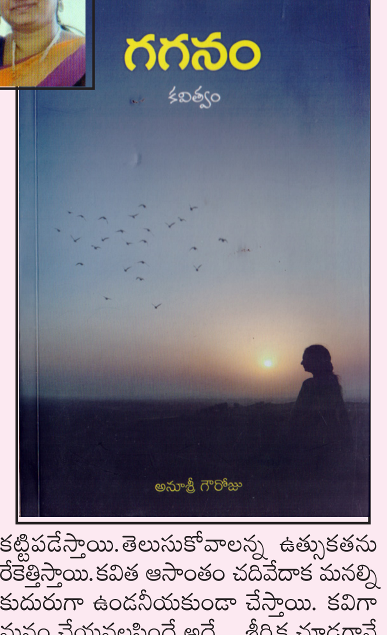

అనుశ్రీ కలం పేరు, అసలు పేరు గౌరోజు కృపారాణి. వీరు గతంలో కెరటాలు కవితా సంపుటిని వెలువరించారు. ఆ పుస్తకాన్ని ఉదయ సాహితీ కరీంనగర్ సంస్థ ద్వారా తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ పూర్వ అధ్యక్షులు నందిని సిధారెడ్డి గారు ఆవిష్కరించారు. గగనంతో పాటు దోసిట్లో చందమమ కవితా సంపుటి ,అంతేగాక ఎన్నో సమీక్షలు కథలు రాసారూ... రాస్తున్నారు.

దుఃఖం, ఆనందం, విషాదం, ఎదుర్కొన్న అనుభవాలు,ఎదురీదిన సమస్యలు మనిషిలోని మనసును తట్టి లేపుతాయి. ఆ హృదయం తన భావనలను, ఆలోచనలను, స్పందనలను ఏదో ఒక రూపంలో పంచుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తుంది .అలా అనుశ్రీ తన భావోద్వేగాలను అక్షరాలుగా మలుచుకొని సంస్కారవంతమైన కవిత్వాన్ని మనకు ''గగనం'' రూపంలో అందించారు .

మనిషి అనుభవంలోంచి పుట్టుకొచ్చిన కవిత్వంలో జీవం ఉంటుంది. అలా కెరటాలు కవితా సంపుటితో మొదటి అడుగువేసింది. సృజనతో ఒక కొత్త కవితా రూపం "శ్రీపదాలను" సాహితీ లోకానికి పరిచయం చేసింది. శ్రీపదాలను శ్రీలుగా భావించిన ఎంతోమంది సృజనకారులు తమ సొంతం చేసుకొని ఆ కవితా రూపంలో ఒక సంకలనంతో పాటు, సంపుటిలను వెలువరించడం అభినందించదగ్గ విషయం.

ప్రస్తుతం గగనం వైవిధ్యమైన వస్తువుల ఎంపికతో, నవ్యత కలిగిన శీర్షికలతో మనముందుకు వచ్చింది. ఇందులో 101 కవితలున్నాయి. ఈ కవితలు దేనికదే ప్రత్యేకతను సంతరించుకున్నాయి. ఈ గ్రంథానికి స్వేచ్ఛగా విహరిస్తున్న పక్షులతో కూడిన ఆకాశం కవర్ పేజీగా అందించిన సురేష్ రావు కోలా గారికి అభినందనలు.

"ఆలోచనలు గగనమంత ఉన్నతమై ఎదిగితే అనుభూతులు ముత్యాల చినుకులు కురుస్తాయి. ఒడిసి పట్టుకోగల దోసిలిలో వచ్చని అంకురాలవుతాయి. అవి అక్షరాలే అయితే శాశ్వతమై మిగిలి పోతాయి. జీవిత గమనంలో ఏర్పడే ఆటంకాల మబ్బులను ఎప్పటికప్పుడు విదిల్చుకుంటూ మళ్లీ ప్రశాంతతను మదిలో నిలుపుకుంటూ అక్షరాలే ఆలంబనగా పయనిస్తున్నాను. సాహిత్యంతో సహవాసం గగనంలో విహారంతో సమానం. మురిపిస్తూ, మైమరిపిస్తూ,ఓదార్చుతూ, ధైర్యమిస్తూ అక్షరమే నేస్తమై హత్తుకున్నాక ఒక్కక్షణం ఒంటరికాలేదు జీవితం" అంటూతన హృదయావిష్కరణని ముందుగానే తెలియజేసింది కవయిత్రి .అక్షరం తన తోడై నిలిచాక ఆమె జీవితంలో వెలుగు వచ్చింది. నిజంగా అక్షరమే ఆమె జీవితమై పరుగులు పెట్టింది. ఆ పరుగుల పందేరంలో వికసించిన కవితల పుష్పాల మాలయే ఈ గగనం.

గగనంలో శీర్షికలు పెట్టడంలో ఆమెకు మంచి పట్టు ఉన్నట్లు మనకర్థమౌతుంది. శీర్షికల నిర్ణయంలో కొత్తదనం ఓ ప్రత్యేకత కనిపిస్తుంది. కాసింత సమయం, తుదివాక్యం, ముసుగు లేయండి, మనసైనశత్రువు, మరిచిన విలువ, ద్రౌపది శపథం, ఎడారి స్వప్నం, అగ్ని కంచె, చీకటిని తాగబోకు, గోడలకే ప్రాణం ఉంటె, టీ కప్పులో తుఫాన్ లాంటి శీర్షికలు పాఠకుల్ని కట్టిపడేస్తాయి. తెలుసుకోవాలన్న ఉత్సుకతను రేకెత్తిస్తాయి. కవిత ఆసాంతం చదివేదాక మనల్ని కుదురుగా ఉండనీయకుండా చేస్తాయి. కవిగా మనం చేయవలసిందే అదే... శీర్షిక చూడగానే చదవాలన్పించేలా ఉండాలి. అసక్తిని కలిగించి అభిరుచిని పెంపొందించేలా ఉండాలి. అందులో అనుశ్రీ గారు విజయం సాధించారనే చెప్పవచ్చు. నిన్నటివరకు నిర్జీవంగా ఉన్న విత్తనాలు "చినుకు తడి తగలగానే/కొత్త ఊపిరిపీల్చుకుంటూ/ చిగురులతో చిరునవ్వులయ్యాయి/మానవ జాతి మనుగడకై/మరోసారి సన్నద్ధమయ్యాయి/మంచినే కాదు స్ఫూర్తిని అందిస్తూ"

నిరాశా నిస్పృహలకు లోనైన వ్యక్తులు బ్రతుకుపై ఆశ వదులుకొని ప్రాణాలు తీసుకునేవారికి "విజయకేతనం" చక్కని మార్గాన్ని చూపుతుంది. ఓ విత్తనం చినుకుతో ఎదగడానికి ప్రయత్నించి నపుడు అన్ని అవయవాలుండి ఆలోచనలు కలిగి ఉన్న మనిషి కెందుకు సాధ్యం కాదు? ఒక్కసారి మనసులో ఈ ప్రశ్న వేసుకుంటె ఆత్మహత్యలంటూ ఉండవు.

ఈ లోకంలో ఎదుటివాడి లోపాన్ని ఎత్తిచూపుతూ ఎగతాళి మాటలతో బాధపెట్టడమే చాలా మందికి తెలుసు. కానీ ఆ ఎగతాళి మాటల పదునెంతో వారికి తెలియదు. అయినా ఈ సమాజం నన్ను ఎంతగా గాయపరచినా , బాధించినా నన్ను నేను నిలదొక్కుకోగలిగాను. సమాజంలో మనిషి, అవసరం కోసం, ఆపన్న హస్తం కోసం ఎదురుచూసినప్పుడు సహాయం అందించిన వ్యక్తి దైవంగా నిలుస్తాడు. పరిస్థితిని ఎదుర్కొని నిబ్బరంగా నిలిచాక సహాయం చేయడానికిచేయి చాపితే ప్రయోజనం ఏమిటి? అయినా తాను ఎగతాళి చేసేవారిలో లేనని, తన్ను బాధించినవారు ఏ కలతకులోనైనా ఒక్కసారి నన్ను తలుచుకుంటే చల్లని చెలిమి చెలమనై నీ బాధని తీరుస్తానని తెలుపుతుంది. ఇక్కడ ఉపకారికి ఉపకారము పద్యం గుర్తుకువస్తుంది .ఎవరేమన్నా ఓరిమి వహించాలని, అవసరమైతే అలాంటి వారిని ఆదరించి అక్కున చేర్చుకోవాలని తెలుపడం ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వానికి ప్రతీక.

శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాల పురోభివృద్ధిలో జీవనం యాంత్రికమైన దశలో పల్లెటూరులోని హస్తకళలని గుర్తుకు చేస్తూ మానవుని సృజనతో మేలుకున్న మేధస్సుకు తార్కాణాలు ఈ హస్త కళలు అంటూ మనల్ని గతంలోకి తీసుకువెళ్తుంది

ఆడదానికి రక్షణ కరువైన ఈ రోజుల్లో స్త్రీలు ఎదుర్కొంటున్న మానభంగాలు, మృగాల చేతుల్లో అంతమవుతున్న కన్నెపిల్లల జీవితాలు, ప్రతిక్షణం ఎక్కడో ఒకచోట ఆడదాన్ని లైంగిక హింసకు గురి చేస్తున్న సంఘటనలు, వీటన్నిటికీ అమ్మే తుది వాక్యం పలకాలని,తన కడుపు తీపి మరొకరి కడుపు కోత కారాదని, తప్పు చేసిన కొడుకుని దండించక తప్పదని నేటి మాతృమూర్తులు అందుకు సిద్ధంగా ఉండాలని ఒక హెచ్చరికను "తుదివాక్యం"గా జారీచేయడం అభినందనీయం.

నేటి సమాజంలో చిన్న చిన్న కారణాలతో మనస్పర్ధలకులోనై, అపార్థాలకు లొంగి, దాంపత్య జీవితాన్నిమధ్యలోనే తుంచివేసుకుంటున్న దంపతులకు చురకలా సాగిన కవిత సాఫల్యం. "విశాలమైన హృదయంలో ఏదైనా విప్పి చెప్పుకోగల స్వతంత్రం" ఉన్నచోట దాంపత్యం పరిమళభరిత మౌతుంది."ఇరువురు ఒకే దారంట నడవడం/అది పూరిగుడిసెకు చేర్చినా/రంగుల మేడలోకి చేర్చినా /ఇరువురి హృదయ మందిరమవడం". అదే దాంపత్య సాఫల్యానికి ప్రతీకగా పేర్కొనడం గమనార్హం

మన జీవితాలలో ఎంతోమంది వస్తుంటారు పోతుంటారు. కానీ కొంతమంది వ్యక్తులు మాత్రమే మన జీవితంలో నిలిచిపోతుంటారు. అలాంటి వ్యక్తులు మనకు తోడుగా ఉన్నప్పుడు ఈలోకం సింగిడి లా తోస్తుంది. మనం తిరిగిన ప్రదేశాలు పరిచయాలు గడిపిన అనుభవాలన్ని మధురంగా ఉంటాయి. మనకు ఇష్టమైన వ్యక్తి దూరమైనప్పుడు అవే పరిసరాలు అవే ప్రదేశాలు అవే అనుభవాలు మనల్ని ఒంటరిగా నిలబడతాయి అపరిచితంగా పరాయితనమేదో మనల్ని అడ్డుకున్నట్టుగా దూరంగా నిలబెడ తాయి. ఇది ప్రతి ఒక్కరికీ అనుభవమైన విషయమే .అదే విషయాన్ని "పరాయి" కవితలో మన ముందుంచారు.

మనిషి తన అవసరం కోసం సృష్టించిన డబ్బు బంధాలని ఎలా విచ్ఛిన్నం చేస్తుందో, మనుషుల్ని ఎలా దూరం చేస్తుందో చెల్లని నోటు ద్వారా తెలియజేశారు. డబ్బు చేరాక మమతలు సైతం కొలతల్లో ఇవ్వడం ప్లాస్టిక్ పూల అలంకారాలు మన మధ్యలో చేరి మనసులని, మనుషుల్ని దూరం చేశాయని తెలుపుతూ ఎన్ని ధన రాశులున్నా మనోవేదననీ మాత్రం డబ్బు దూరం చేయలేదని,అది మనసున్న మనుషులవల్లే సాధ్యమౌతుందని అంతర్లీనంగా మనకు అందించారు.

కాలాన్ని మరిచి కాసుల వెంట పరుగులు తీస్తూ బంధుత్వాలకు దూరంగా ఊరిని ఉనికిని మరిచి ప్రయాస పడుతున్న నాగరికత ధోరణి గురించి ,అంతస్తులు ఎదిగిన కొలది అల్పత్వం చేరుతుంటే మానవత్వం దూరమై మనిషిని మనిషి పలకరించని తత్వం ఎదిగి, ఆత్మీయతలు అనుబంధాలు దూరమైనా, అనామక జీవితం ఎవరి కోసం? ఈ ప్రశ్న వేస్తూ మమతలు పంచే మంచి మనిషిగా నలుగురు తలుచుకుననే ప్రేమవైతే చాలదా! అంటూ మనిషి, మనిషి కోసం ఏం చేయాలో ఎలా బ్రతకాలో "ఆగని పరుగు" కవితలో తెలిపారూ. బంధనాలు తెంచుకొని ఆశలు పెంచుకొని,ఆశయాలు తుంచుకొని పరుగులు పెడుతున్న ఈనాటి యువతకు ఈ కవిత కనువిప్పు కలిగిస్తుంది.

నేటి సమాజంలో లైంగిక దాడికి గురి అయిన స్త్రీకి సమాజంలో విలువలేదు. చిన్నచూపు చూస్తుంది. అసలు మనిషిగానే గుర్తించదు కానీ తను చేయని తప్పుకు ఎందుకు శిక్షించబడాలి? "పశుబలంతో దాడి చేసిన మృగం/ జనారణ్యంలో కలిసి కనుమరుగైన/ నీలోంచి నీవు పోలేదు/ నీలాగే ఉన్నావు/ గాయమైతే మందునెలా నూరాలో నేర్చుకో/ తనువుకే గాయం మనసు మహోజ్వలం/నిన్ను తాకబోయే ఎన్నో బాధల శరాలను /బూడిద చేసేందుకు/ ఆత్మబలాన్ని నీ చుట్టూ అగ్నికంచెగా /ఇకనైనా నిర్మించుకో ...ఎవరో చేసిన పాపానికి నీవెందుకు బలి కావాలి? ధైర్యంగా కదులు...నిర్భయంగా నిలు"...అంటూ స్త్రీని వెన్నుతట్టే కవిత "అగ్నికంచె"

ఇలా గగనం కవిత సంపుటిలోని ప్రతి కవితను స్పృశించాలని ఉంది. అనుశ్రీ కవిత్వంలో తాత్వికత ఉంది. సమాజంలోని సమస్యలపై స్పందన ఉంది. మానవీయ కోణాముంది. స్త్రీల సమస్యలపట్ల మంచి అవగాహన ఉంది. సమస్యలను ఎత్తి చూపడమే కాదు పరిష్కార దిశలో కూడా ఈమె కవిత్వం సాగింది. ఎదుటివారితో సంభాషిస్తున్నట్లుగా కొనసాగే లక్షణము అనుశ్రీ కవితలలో కనిపిస్తుంది. సరళమైన భాషా ప్రయోగం,చక్కని శైలి,విలక్షణమైన శీర్షికలు ,వైవిధ్యమైన వస్తువులు కమ్మెచ్చు నుండి సాగిన తీగలాగా కొనసాగే కవిత్వ ధార,జీవిత అనుభవ సారం, వెరసిఅనుశ్రీ "గగనం"

ప్రతులకు :అనూశ్రీ గౌరోజు
17-4-240/23, తిలక్ నగర్
గోదావరిఖని,పెద్దపల్లి జిల్లా
చరవాణి : 9666688370

సమీక్షకులు :
- డా వైరాగ్యం ప్రభాకర్
90145 59059

(కథ)

చీమల పోరాటం

గుడి గోపురం కిందున్న ఉన్న స్థలంలో పావురం తన పిల్లలతో ఆడుకుంటోంది. ఆహారం కోసం చిట్టి నోర్లు తెరుస్తున్న తన పిల్లలను చూస్తుంటే తల్లి పావురానికి మరింత ఆనందంగా ఉంది. అందులోనూ ఒక బిడ్డ తెల్లగా ఉండటాన్ని చూసన్తూ మరింతగా మురిసిపోతోంది. ఈ విషయం అన్నింటికీ తెలపాలి. తన ఇంట్లో శాంతి పావురం.. తలుచుకుంటేనే ఒళ్ళు ఏదోలా అయిపోతోంది. పక్షులన్నింటికీ చిన్నపాటి విందు ఇవ్వాలని ఆలోచనలో ఉంది. ఇంతలో పిల్లల కేరింతలతో పాటు సన్నపాటి స్వరం ఏదో వినిపిస్తోంది. దాంతో మరింత శ్రద్ధగా చెవుల్ని రిక్కించింది. అది రాగం కాదు ఏడుపు. ఎవరేడుస్తున్నారు? అదీ ఈ ప్రాంతంలో ? ఎంత వెదికినా ఎవరూ కనిపించడం లేదే? అనే ఆలోచనతో పిల్లల్ని ఒక పక్కగా జరిపి, నిద్ర బుచ్చి ఏడుపు వినిపిస్తున్న వైపుగా మెల్లగా తన గూ గూ స్వరాన్ని సైతం ఆపి వెళ్ళింది. ఎవరూ కనిపించడం లేదు. ఉన్నట్లుండి ఏడుపు శబ్దం దగ్గరైంది. మెల్లగా నడుస్తూ వెళ్ళగానే తన కాలిని చీమ గట్టిగా కుట్టింది. 'అబ్బా" ఇపుడే ఈ చీమ కుట్టాలా? అనుకుంటూ ఒక్క దెబ్బ వేసేంతలో..

"ఆగు.. మిత్రమా! నువ్వు వెదుకుతున్నది నన్నే.." అంది.. చీమ మెల్లగా...

"ఆ! నేను వెదుకుతున్నది నిన్నా ? అదేమిటి ? ఇక్కడెవరో ఏడుస్తుంటే నేను వారికోసం చూస్తున్నా" అంది ఆశ్చర్యంగా పావురం.

"ఆ ఏడుస్తున్నది నేనే" అంది మరింత గట్టిగా ఏడుస్తూ ...

"నువ్వా? ఎందుకూ? బాగానే కుట్టావుగా" అంది పావురం తన నొప్పి వస్తున్న ప్రాంతాన్ని రుద్దుకుంటూ ...

"కుట్టడం నా నైజం. చంపడం మీ నైజం" అంది కళ్ళు తుడుచుకుంటూ చీమ ...

"ఆ తేడా ఏమిటో?" అది చిరాకుగా చూస్తూ

"నేను కుడితే నొప్పి వస్తుందంతే.. మీరైతే ఏకంగా ముక్కుతో చంపేస్తారు కదా?" అదే తేడా ?. అంది వెక్కుతూ చీమ.

"సరే.. ఆ విషయం వదిలేయి. ఇంతకీ నువ్వెందుకు ఏడుస్తున్నావు? నాకు చెప్పలేదు" అది పావురం.

"నా బాధలు ఒకటా రెండా? ఎన్నని చెప్పను? ఇపుడే నాకు నలుగురు పిల్లలు పుట్టారు. వారిని కోతి వచ్చి తొక్కి వెళ్ళింది. అవి పుట్టగానే చనిపోయాయి. నా బిడ్డల్ని నేను కనులారా చూసుకోనేలేదు. అపుడే చనిపోయాయి. ఈ రోజు కోతి. రేపు మరొకటి. ఎవరో ఒకరు, ఏదో ఒకటి మమ్మల్ని, మా జాతిని నిర్మూలం చేస్తున్నాయి. నువ్వే చెప్పు.. నీ బిడ్డల్ని పుట్టగానే చంపేస్తే నీకు బాధ అనిపించదా? చీటికీ మాటికీ ఎవరు పడితే వారు తొక్కి చంపేస్తే బాధ అనిపించదా? మా పాటికి మేము ఎండా కాలంలో పారేసిన ఆహారాన్ని తీసుకెళుతుంటే నీరు పోసి మానవులు చంపడం నేరం కాదా? పైగా మాపై మందులేసి చంపేయడం ఎంత అన్యాయం? ఏం బతికే హక్కు మాకు లేదా? అంతా మీకేనా?" అంది వెక్కిళ్ళు పెడుతూ పావురం ..

చీమ బాధలో న్యాయం ఉందనిపించింది. తన బిడ్డల్ని కాసేపు వదిలి రావాలంటేనే ఎవరి కంటా పడకుండా ఎంతో కష్ట పడి దాచి వచ్చింది తాను. అలాగే అందరికీ ఉంటుంది కదా? అనుకుంది. అయినా కాస్తంత చిరాకుగా ముఖం పెట్టి మానవులు ఎవరిని చంపరు? అందర్ని చంపేస్తారు. మమ్మల్నయితే తినేస్తారు. గద్దలు ఎత్తుకుపోతాయి. మా బాధలు మాకూ ఉన్నాయి. సరే! ఇపుడేం చేద్దాం.. ముందు నీవు ఏడుపు మానేస్తే మనకో పరిష్కారం దొరకుతుంది.

మా హక్కులకై మేము పోరాడతాం. ఇక్కడే కూర్చుని ధర్మ పోరాటం చేస్తాం. ఇపుడే అన్నింటినీ పిలిచాను. అన్నీ వస్తున్నాయి. చలి చీమలకు కూడా మద్దతు ఇస్తామని అన్నాయి" అనగానే పావురానికి నవ్వు వచ్చింది. దాచుకోలేక కిసుక్కున నవ్వింది.

"ఎందుకు నవ్వుతున్నావు? మేమంటే అంత లోకువా?" అంది కోపంగా తలెత్తి చీమ ..

"కాకపోతే ఏమిటి? మీరంతా ధర్మపోరాటం, ఉద్యమం చేస్తే చూసే వారెవరు? అక్కడక్కడా పుట్టల్లోనూ, బయటా కుప్పలు కుప్పలు ఉన్నా మిమ్మల్ని తొక్కి పోతున్నారు అందరూ. ఇపుడు నీ పోరాటానికి ఎవరు న్యాయం చేస్తారు? నాకయితే నమ్మకం లేదు" అంది పావురం ...

"శాంతి కపోతానివి నీవే అలా అంటే ఇక దిక్కెవరు మిత్రమా?" అంది దీనంగా చీమ ..

"నిజమే. మాలో కూడా తెల్ల వాటికే విలువ. చుక్కలు, డిజైన్లు, బూడిద రంగు ఉన్న మాలాంటి వారిని ఎవరూ పలకరించరు. ఇపుడే నాకు పుట్టిన నలుగురు బిడ్డల్లో ఒక బిడ్డ తెల్లగా ఉంది. అందుకే ఈ ఆనందాన్ని అందరికీ తెలపాలని అనుకుంటున్నాను. ఇంతలో నువ్వు ఎదురయ్యావు." అంది పావురం మురిసిపోతూ..

"అంటే నువ్వు శుభమా అని వెళుతుంటే నేను అశుభంగా ఎదురయ్యానన్నమాట" అంది దీనంగా చీమ ..

"అరె! అలా కాదు. విషయం చెబుతున్నానంతే! సరే! నువ్వయితే పోరాటం మొదలుపెట్టు. ఈ లోగా నేను నాకు కనిపించిన వాటన్నింటికీ నీ గురించి చెప్పుతూ నా బిడ్డ సంగతి కూడా చెప్పుకుని విందుకు పిలుచుకుంటాను. కాకపోతే ఒక వారగా కూర్చోండి. లేకంటే ఎవరైనా తొక్కేయగలరు. ఇందాకే ఒక గజరాజు నడుస్తూ ఇటువైపుగా వెళ్ళడం చూసాను." అంది భయంగా పావురం ...

ఆ మాట విన్న చీమ భయంతో వణికిపోయింది. పావురం చెప్పిన మాటతో కాస్తంత శాంతించింది. "సరే! నువ్వు వెళ్ళు. నా సంగతి మాత్రం గట్టిగా అందరికీ చెప్పు. ఆఖరికి మృగరాజును కూడా వదలద్దు" అంది చీమ.

"మృగరాజు ఎందుకూ? నేను మా జాతినే పిలుద్దామని అనుకుంటున్నాను" అంది చీమను చూస్తూ పావురం ....

"మరి నాకు అన్యాయం అందరూ చేస్తున్నారుగా..అంది దీనంగా చీమ.

చీమ వేదన చూడలేక అయిష్టంగానే "సరేలే! అందర్ని పిలుస్తాలే" అంది పావురం ...

పావురం పిలవడంలో, చీమ ఆవేదనని తెలియజేయడంలో ఎవరినీ వదలడం లేదు. చివరిగా నెమలి దగ్గరకి వెళ్ళింది. విషయాన్ని తెలియజేసింది. చీమల విషయం విన్న నెమలి ఒక నిర్ణయానికొచ్చింది. సరే! ముందా పోరాటం ఆపమని చెప్పు. పోరాటంతో దారి కాస్తే వస్తూ వెళుతున్న మనకే ఇబ్బంది. ఇంతకీ మిగతా వారంతా వస్తామన్నారా?" అడిగింది హుందాగా నెమలి

"నేనిచ్చే విందుకు అయితే అందరూ వస్తామన్నారు నెమలి రాజా! కాకుంటే చీమల విషయాన్నే చాలా సరదాగా తీసుకుని నవ్వుతున్నారు. కాకుంటే నేనే బతిమలాడాను. కాస్తంత ఓదార్చమని. కనీసం ఓదర్చితేనైనా వాటి బాధను మరచిపోతాయి కదా? అని" ఏమంటావు" అంది నవ్వుతూ ...

"అలా నవ్వడం సరైన పద్ధతి కాదు. న్యాయం చేయమని కోరడం తప్పు కాదు. బాధ అనేది మనదాకా వస్తేనే తప్ప బాధ కాదు అనే తత్త్వంలో మనం జీవించేస్తున్నాం. సరే! నేనూ పిల్లలతో వస్తాలే. కాకుంటే ఆహారం విషయంలో మేము చాలా జాగ్రత్తగా ఉంటాము. నీరు తప్పనిసరి. దేవాలయంలో ఉంటావు కదా? మాంసాహారాలు లాంటివి ఏమీ ఏర్పాటు చేయకు.." సరేనా?" అంటూ హెచ్చరించి మరీ పంపింది నెమలి రాజు.

జాతీయ పక్షి అయిన నెమలి మాటంటే అందరికీ మహా గౌరవం. తన హుందాతనం ఏ పక్షికి రాదంటే అతిశయోక్తి కాదు. అనుకుంటూ తదేకంగా నెమలి పిల్లల్ని ఆడించే విధానాన్ని చూసన్తూ ఎగురుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

పావురం విందును ఆరగించడానికి పక్షులు అనేకం వచ్చాయి. అనేక పావురాలు దేవాలయాన్ని మరింత ద్విగుణీకృతం చేస్తున్నాయి. చిలక, నెమలి, పిచ్చుక, కాకి, వడ్రంగి పిట్ట, గద్దలు, రాబందులతో పాటు అనేక పక్షులు వచ్చాయి. కాకపోతే జంతువులు రావడానికి మాత్రం ఎంతో సందేహించాయి. మానవారణ్యంలోకి రావడానికి కుదరదనే విషయాన్ని తెలుసుకుని దూరంగానే ఉండిపోయాయి. కోతులు మాత్రం ధైర్యంగా, మూకుమ్మడిగానే వచ్చాయి.

చీమలు కూడా మౌనంగా ఒక వారగా కూర్చున్నాయి. అక్కడ వాటికోసమే పెట్టిన ఆహారాన్ని పిల్ల చీమలు తింటున్నాయి. ఇలాంటి వాతావరణంలో అన్నీ తృప్తిగా తిన్నాయి. ఆ తర్వాత ఒక్కొక్కటిగా సెలవు తీసుకుంటున్న తరుణంలో..

నెమలిరాజు ముందుకు వచ్చి "వెళ్ళకండి. అందరూ సమావేశంలో పాల్గొనండి" అనగానే అన్నీ ఎక్కడివక్కడ ఆగి పోయాయి. అందరినీ చూస్తూ "మిత్రులారా! మన పావురం అక్కకి తెల్లపావురం జన్మించింది. మీకు తెలుసు తెల్లని పావురం దేనికి చిహ్నమో. అందుకు మనమంతా అభినందనలు తెలుపుకుందాం.

ముఖ్యంగా మనం ఈ రోజు ఆలోచించాల్సిన విషయం ఒకటుంది. అది చీమల ఆవేదన. ఒకరు ఆవేదన చెందుతుంటే మరొకరు ఆనందపడేటంత మానవ హృదయాలు మనవి కాకూడదు. అందుకే ఈ రోజు వాటి ఆవేదనను విందాం అంటూ చీమల లీడర్‌ను పిలిపించింది. తమ ఆవేదన అంతా విన్న తర్వాత నెమలి అందరి వంకా చూసి "చెప్పడి మిత్రులారా! ఏమంటారు?" అంది నెమలి.

కాస్సేపయ్యాక గద్దలు ఎగురుకుంటూ వచ్చి "చీమలు అల్ప ప్రాణులు కనుక తప్పదు. దీనికేం పరిష్కారం ఉంటుంది..?" అంది గర్వంగా..

మరి కాస్సేపటికి చిలుక ముందుకు వచ్చి ఎవరికీ దొరకకుండా బతకడమే మంచిది. ఎందుకంటే కడుపు పోరాటం రాబందు కంటేనా వాటికి? ఒక మెతుకు తన నాలుగు రోజుల ఆహారం. అందుకోసం మనుషులున్న దగ్గరకి, పెద్ద ప్రాణాలు ఉన్న దగ్గరికి వెళ్ళడం మానుకుంటే ఈ వేదన ఉండదు. తగుదునమ్మా అని కనిపించిన వారినంతా కుడుతూ పోతుంటే ఎవరు ఊరుకుంటారు? తిందామని పెట్టుకున్న ఆహారాన్ని అల్లుకు పోతుంటే మానవులు మాత్రం ఎలా ఊరుకుంటారు? చేసేదంతా చేసి ఇపుడు పోరాటం ఒకటి సమయం దండగ" అంది ఆవేశంగా చిలుక..

ఆ మాటలకి తలదించుకున్న చీమల్ని నిమురుతూ నెమలి "ఊరుకోండి చీమల్లారా! మనం తక్కువ అనుకుంటేనే గదా తక్కువ? అసలు మీకు మీరే మీరు తక్కువ, అల్పమైనవారం. శక్తి లేనివారం. ఎవరో మనల్ని చంపేస్తారు. అని బాధపడుతుంటే ఇక మిమ్మల్ని ఎవరు కాపాడుతారు? ఎవరికైనా తమపై తమకు నమ్మకం ఉండాలి. తమని తాము కాపాడుకోగలం అనే ధైర్యం ఉండాలి. రూపం అనేది ఆ భగవంతుని సృష్టి. కానీ కర్తవ్యం మాత్రం అందరికీ సమానంగానే ఉంటుంది. చిన్న ప్రాణులని తక్కువ, పెద్ద ప్రాణులని ఎక్కువ ఎక్కడా ఉండదు. అర్థమైందా? చలి చీమల చేతికి చిక్కిన కొండచిలువ చనిపోలేదా? మానవులు సైతం మిమ్మల్ని చూడగానే పారిపోతారు. ఒక్కసారి మీరు కుడితే విలవిల లాడిపోతారు. ఏ జీవికైనా జనన మరణాలు సహజం. ఏమంటారు? రాబోతున్న మరణాన్ని తలుచుకుంటూ ఉన్న జీవితాన్ని అశాంతి మయం చేసుకోకండి'' అంటూ నెమ్మదిగా ముందుకు కదిలింది నెమలి.

-శైలజామిత్ర
9290900879

ఏది శాశ్వతం?

ఈ జీవితం శాశ్వతమా
ఈ ప్రాణం శాశ్వతమా
అశాశ్వతమైన ఈ జీవితంలో
నీ ప్రాణానికి ఏమైనా
భద్రత ఉందా?
లేదా, ఎల్లకాలం బతుకుతావన్న
నమ్మకం నీకేమైనా ఉందా?

ఆశాశ్వతమైన ప్రాణం
అంతులేని జీవన గమనం
కానీ నిరంతరం ఒకరిపై
ఒకరికి ఈర్ష్య ద్వేషాలు.

స్నేహితులతో శత్రుత్వం
బంధువులతో వైరం
నా కులం గొప్పదని
నా మతం ఉన్నతమని
విర్ర వీగే తత్వం.

ఎంత సంపాదించామూ
అన్నది కాదు గొప్పతనం
ఎంత గొప్పగా బతికామూ
అన్నదే ప్రధానం.

బతికినంత కాలం
పదవి,హోదా,సంపాదన
కాదు శాశ్వతం...!
చచ్చిన కూడా సంపాదించుకున్న
పేరు,కీర్తి మాత్రమే శాశ్వతం..!!

శాశ్వతం కానీ వస్తువులు,
ప్రాణాలపై
ఆశలు పెంచుకోకు!
శాశ్వతమైన పేరు వచ్చేలా
జీవితం కొనసాగించు!
అందరి హృదయాలలో శాశ్వతంగా
ఉండేలా చిరు స్థానం సంపాదించు!!

-ఎన్.. రాజేష్
9849335757

నోటుస్వామ్య వికారాలు

ప్రజాస్వామ్యం పలుచబడిపోయి..
నోటుస్వామ్యం చిక్కబడుతోంది !
ఓటుస్వామ్యం రెచ్చిపోయి..
మద్యం మత్తులో ఓటు తూగుతోంది !
డెమక్రసీ డెత్‌బెడ్‌పై చేరిగా..
క్యాషోక్రసీ నాట్యమాడుతోంది !
ఎన్నికల ఇకమతుల విచిత్ర వికారాలు..
ప్రజాస్వామ్యమే పరిహాసమైన రీతులు !

ఎన్నిక నియమాలు ఉత్తమాటలై..
వాగ్దానాల వరాలు కురుస్తున్నాయి !
పోలీసు కవాతులు కళ్లు మూసి..
నోట్ల కట్టలు పట్టపగలే పారుతున్నాయి !

ఓటరు 'మనీగోడు'లో మునిగి..
ముక్క చుక్కలో మునుగుతున్నాడు !
మునుగోడు ఓటరు మహాశయుడినే..
పిలిచి పిలిచి మర్యాదల గమ్మత్తులు !

తరిగిన ఓటరు విలువల నిధులు..
చెలరేగిన అనంత అవినీతి చేష్టలు !
ఎవరు గెలిచి ఎవరు ఓడినా..
పరాభవమైంది ప్రజాస్వామ్యమే కదా !
నోటుస్వామ్యాన్ని నిర్దయగా బొందబెట్టి..
ప్రజాస్వామ్యానికే కట్టాలి నికార్సు పట్టం !

- డా॥ బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి
99497 00037

పుస్తక సమీక్ష

వర్తమాన సామాజిక దర్పణం "కైరవ శతకం" !

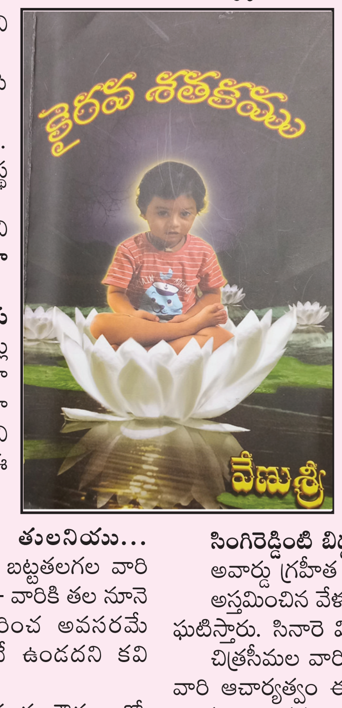

"తాత మాటలు కైరవా ! తరగని నిధి" మకుటంతో

మనవడిని సంబోధిస్తూ వెరసి సమాజాన్నీ ఉద్దేశిస్తూ

రచించిన వేణుశ్రీ గారి శతక మిది. శతకం రాసిన కవిశత విధాలా వ్యవస్థ మారాలని నూరు నూరు కవితల

తమ జీవితానుభవాన్ని రంగ రించి రాత్రి పగలని ఎరుగక **జాగరణగా రాసారు.**

"కోరిన నాయకులను కొత్త దేవుళ్ళుగా" నేటినాయకులే ప్రజలకు దేవుల్లు అవుతున్నారని -- పథకాలే వరాలుగా ప్రజలను ఆకర్షిస్తారని పాలాభిషేకాలూ దేవుడికి జరిగినట్లే జరుగుతాయనీ కవి వర్తమాన దుస్థితికి ఈ పద్యంలోవాపోయారు.

"బట్ట తలలున్నచో భాగ్యవం తులనియు... దువ్వెనవసరము లేదు" ఈ పద్యంలో బట్టతలగల వారి బాధను నామోషితనానికి ఊరటనిచ్చి-- వారికి తల నూనె అవసరం రాదని దువ్వెన చేత ధరించ అవసరమే రాదని-ఇక తలకు రంగు తంటానే ఉండదని కవి చమత్కరించారు.!

కుల వృత్తులు నడవక ఏలా బాధమయులౌతున్నారో ఈ పద్యంలో **"చేనేత వస్త్రాలు చేతనేయుట లేదు మిల్లులు వచ్చియు మింటకెగిసే"** ఆధునిక విజ్ఞానం అభివృద్ధి చెందాకా చేతితో చేసే గొంగడి గానుగ నూనె కంచరి మొదలైన పొట్ట కూటి పరంపర కుల వృత్తులు మూలపడ్డాయని-- కొత్త కొలు వుల నియామకం లేక ఎండమావు లేనని ఆకలి ఏలిక అయిందని వ్యవస్థ అవస్థ ఈ పద్య సేద్యంలో ఆర్ద్రమైంది.

"సిన్ననాడాడిన సిర్రగోనాటలు... చిన్న నాటి గుర్తులునింక చెరగకుండే" ! ఈ పద్యంలో ఆనాటి మన బాల్యంలోని ఆటలు - రేగ్గాయ లు చింతకాయలు కోనేటి యీతలు ఒట్టు పెట్టుకునే ఈ సరదాలన్నీ ఈనాటి తరాల మధ్య లేవని ఆ స్మృతులను మనకందించారు. ఆ కాలం నాటి బాల్యానందం బహుదూరం అయిందని కవిగారి మన కలవరింత.

"తాగకు తాగుతే తూగకు తూగుతే ఊగకు" అంటూ ఈ పద్యం చమత్కారంగా సాగింది. మద్యం తాగితే ఇంటికి ఏ రకంగా చేరుతాడో- ఇల్లాలు ఏ విధాంగా వేగిస్తుందో-- దృశ్యమానం చేసారు. మన చుట్టు పక్కల ఇలాంటి పెద్ద మనుషులెందరో!

"మందమతికిపలు మార్లు చెప్పిన గాని తిరిగి అడిగినచో తికమక పడు" ఈ పద్యం విద్యార్థుల మానసిక స్థితి గురించి మనకు తేటతెల్లం.

అందరూ ఏకసంథాగ్రాహు లుండరని -అట్టి వారు వృత్తి విద్యలలో రాణించగలని మార్గదర్శకంగా ఈ పద్యం దిక్సూ చియే.

" మా తెలంగాణ మాగాణ మట్టి బిడ్డ సింగిరెడ్డింటి బిడ్డడు నింగికెగసె" మహా కవి జ్ఞాన పీఠ్ అవార్డు గ్రహీత మన సి నారాయణ రెడ్డి గారి

అస్తమించిన వేళ కవి గారు వారిని స్మరిస్తూ రచించిన పద్యంతో అంజలి ఘటిస్తారు. సినారె విశ్వంభర

చిత్రసీమల వారి అపురూప పాండిత్యం ఉస్మానియా యూనివ ర్సిటీలో వారి ఆచార్యత్వం ఈ పద్యంలో పలవరింతగా సాగింది. కవిగారికి వారి పై గల ఆరాధన భావం ఈ పద్య సంస్పందన.

వేణుశ్రీ గారి ఈ కైరవ శతకం 121 పద్యాలతో అనేకానేక సంఘటనల అనుభవాల దేశకాలాల కవి సమయాల జీవధార. వర్తమాన భూత భవిష్యత్తుకూ కాలదర్శిని.

ప్రతులకు:
వేణుశ్రీ
చరవాణి: 8328067855

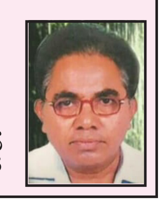

- కందాళై రాఘవాచార్య
8790593638

ఒక అమ్మ కథ

అనగనగా ఒక ఊరిలో సీత అనే అమ్మాయి ఉండేది. ఆ అమ్మాయి పేద అమ్మాయి వాళ్ళ అమ్మ రోజు కూలి పనులకు వెళ్లి అమ్మాయిని చదివించేది. ఒకరోజు లాగానే సీత బడికి వెళ్ళింది వాళ్ళ అమ్మ కూలి పనులకు వెళ్ళిది. సీత వాళ్ళ అమ్మ రోజు లాగానే కూలి పనులకు వెళ్లి వస్తుంటే దారిలో ప్రమాదం జరిగింది. సీతకు వాళ్ళ అమ్మకు ప్రమాదం జరిగిన విషయం తెలియగానే పరిగెత్తుకుంటూ ఆసుపత్రికి వచ్చింది వాళ్ళ అమ్మను చూసి అమ్మ ఏమైంది అని అడిగింది. వాళ్ళ అమ్మ నాకు ఏమీ గుర్తు లేదని చెప్పింది. అయితే అమ్మ నీ ఆరోగ్యం నయమయ్యే వరకు నేను కూలి పనులకు వెళ్ళవచ్చా అని అడిగింది అప్పుడు వాళ్ళ అమ్మ వద్దు సీత నువ్వు బడికి వెళ్లి చదువుకో అని చెప్పింది. అయితే అమ్మ నేను చదువుకుంటాను కానీ మన ఇల్లు గడవడానికి పైసలు ఎట్లా అన్నప్పుడు వాళ్ళ అమ్మ సీతతో నువ్వు మంచిగా చదువుకొని నా పేరు నిలబెట్టాలి ఇదే నా కోరిక నేను ఎలాగోలా కష్టపడి ఇల్లు గడుపుతాను అన్నది.

చూశారు కదా ఒక కన్న బిడ్డ కోసం తల్లి పడే తపన అందుకే అమ్మను మించిన దైవం లేదు అన్నారు పెద్దవాళ్లు. అమ్మ మాటలతో ఆ సీత బాగా చదువుకొని ఉన్నత ఉద్యోగం సంపాదించి వాళ్ళ అమ్మను సంతోషపరిచింది.

-టి నవ్య,
8వ తరగతి,
ప్రాథమికోన్నత పాఠశాల
కొండాపూర్ బి,
చేగుంట మండలం, మెదక్ జిల్లా

పీఠం

తోలు బొమ్మలాట
ఎన్నికల చోట
బడుగుల బలహీనతలు
నేతల బలం బలగం

ఆడించే దంతా డబ్బు
ఆడెమాటల్లో తుప్పు
అదంతా వారికే ఒప్పు
తెలిసి ఊరుకోవడం తప్పు

బడుగుల బలం తెలుసుకో
కలిసి మెలిసి మసలుకో
అడుగు లన్ని అధికార పీఠం వైపు
తడబడకుండా సాగాలి ఆవైపు

-రేడియమ్
9291527757

జిహ్వాతో జాగ్రత్త!

ఎంతైనా
నాలుక మహాగమ్మత్తైనది
అదుపుసలే లేని నిర్భయత్వం
ఎదుటెంతటోడున్నా
పరిస్థితినిబట్టి తన శక్తిని జూయిస్తది
అలరించే మాటలతో ఆకాశానికెత్తేస్తది
తిరగబడితే అందఃపాతాలంలోకే
ఎంతైనా ఇది రెండంచుల ఖడ్గమే
ఎన్నిరుచుల తెలుసో
అభిరుచిని వదలని
నవ్యత్వాన్నలకరించుకుంటది
ఆకర్షణ వికర్షణలతో నిత్యసంఘర్షణ
అవకాశానికి ఆజ్యానికి వారధి
మనిషి గమనానికి రథసారధి
నోటికి తాళం ఉన్నంతవరకే
లోపల విశ్రాంతి
ఎదలోపలేదైన స్పందనొస్తే
బాహాటంగానే బయటకొచ్చి
బావప్రకటజేస్తుంది
ఆలోచనల్ని అవమానాల్ని
అభిమానాన్ని ఆత్మీయతను
సమాయానుకూలంగా ముందుంచే
పదునైన మాటల్ని వినిపిస్తూ
దేనికైనా సిద్ధమంటుంది
అదుపులో లేకుంటే రుచులు
ఆరోగ్యం మందగిస్తుంది
ఓ దశలో పత్యం పాటించకుంటే
పైపైనే సాగనంపుతది
మాటలోనైనా సపాటులోనైన
పొదుపులేకుంటే
జీవితం అదుపుతప్పి
అదోగతౌంది
జిహ్వాతో ముడిపడింది జిందగీ!
జర జాగ్రత్త సుమీ!!

-సి. శేఖర్(సియస్సార్),
9010480557.

నాడు-నేడు

గాలివానలో చిగురుటాకులా
కంపిస్తున్న స్వేచ్ఛాభారతం నాడు
తుఫానులో ప్రశాంత ప్రభాతములా
చిగురిస్తున్న ఆత్మనిర్భర భారతం నేడు

ఆకలి తీర్చడమెలాగో తెలియక
అడకత్తెరలో పోకచెక్కలా
నలిగిపోయాము నాడు
ఆకలి మంటలను అదుపు చేసి
అన్నపూర్ణయై
వెలుగొందుతున్నాము నేడు

శ్వాసఊపిరి గాలిలో
కొట్టుమిట్టాడుతుంటే
అనారోగ్య భారతమై
కునారిల్లుంది నాడు
గాలిలో దీపాలకు ఊపిరి లూదుతూ
ఆరోగ్య భారతమై వెలుగొందుతుంది నేడు

సరస్వతి తల్లి ఒంటపట్టకపోతే
వింత పశువులై నడిచాము నాడు

విజ్ఞానం ప్రగతి రథచక్రమై
వెలుగుబాట పట్టాము నేడు

దేశగస్తీలో దిక్కు తోచని స్థితిలో
ఇరుకునపడ్డాము నాడు
సైన్యపుసత్తాతో జూలు విదిల్చి
బరిలో నిలిచాము నేడు

అంతరిక్ష ప్రయాణం
అందని ద్రాక్షయై ఊరించింది నాడు
అంతరిక్ష పరిశోధనలో
అద్భుతాలు ఆవిష్కరిస్తున్నాము నేడు

పుల్లా పుడకా ముక్కన గరచి
పిట్టగూడు కట్టుకున్నట్టుగా
ఇటుక ఇటుక పేర్చి
దేశాన్ని పునర్నిర్మించుకొని
ప్రగతి దారుల్లో
కలిసిసాగుతున్నాము నేడు

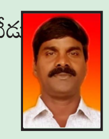

-పిల్లి హజరత్తయ్య,
9848606573

నవ్వుల చెట్టు

పండుగొచ్చిందంటే అమ్మమ్మ ఇల్లు
చిలుకలు వాలిన చెట్టయి
కువ కువలాడుతుంది...
ఎన్ని కిలకిలలు..ఎన్ని పలకరింతలు..
పాలనవ్వుల పసిముఖాల
కౌగిలింతల వర్షంలో
గుండెలోతుల్లోని ఆనందం
కొత్త చిగుళ్ల తొడుగుతుంది...!
అలిసిన మబ్బుల్ని దాటి
ఇంట్లో కొత్త పొద్దుపొడిచినట్ట—!
గది గదిలో పిల్లల పలుకులిప్పుడు
కొత్త ఆశల మొలకల్ని
తట్టి లేపుతుంటాయి...
నవ్వులు పంచుకుంటూ...
చెప్పే ముచ్చట్లు వింటూ..
లోపలి మూలుగుల గుర్రం
పలాయనం చితగిస్తుంది...!
ఆనందం మెట్ల మీద
ఆడుకుంటున్న పిల్లలకి
అమ్మమ్మ పిండి వంటల
గుబాళింపులు—
నాలుకల మీద కొత్త రుచుల
ఊరింతలు—

ఇల్లు పాతదే అయినా
మనుషులు పాతవాళ్లే అయినా
ముద్దు..ముచ్చట్ల ..పరిమళం
కొత్త బంధాలేవో
పేనుతూ పోతున్నట్టు—

పాతలోని సరికొత్త దర్శనం
పసి హృదయాల మీద
రెక్క విప్పుతుంది..!
పిల్లలున్నంత సేపు..
అమ్మమ్మ ఇళ్లంటేనే
పండగల విడిది—!
అరమరికల్లేని
పిల్లల హంగామా చూస్తూ..
అమ్మమ్మ ముఖం నవ్వుల చెట్టయి
కొత్తగా విరబూస్తుంది...!!

– మోతుకూరి
అశోక్ కుమార్
9247380976

బడిబస్తా

బుడి బుడి అడుగుల చిన్నారి
బడికేగె ఆసక్తిగ తొలిసారి
పలకబలపంతో గురువు చేరి
దిగే అక్షరాభ్యాస బరి.

వర్ణమాల ఆకారాలు
అనురక్తిగా బోధించు గురూ
ఏకాగ్రత పరికిస్తూ,
పరవశించే పలవరిస్తూ.

మిత్రబృందంతో కలిసి
ఆటపాటల్లో అలిసి
పెన్సిల్ రబ్బరే దోస్తి
అదే పెద్ద ఆస్తి.

పెన్సిల్ గీతల తప్పులు
సరిచేసే రబ్బరు
వాడిచేసే షార్పెనరు
జీవితానికి అన్వయించుకొని
పెన్నుతో రాసే రాత,
చెరపరాని గీత,
రంగు పెన్సిల్లతో కాగితం
అవుతుంది ఇంద్రచాపం
జీవితసారం ఒంటబట్టే,
జ్యామితి పరికరాలు చెప్పే,
పక్కా పరిపక్వత నిర్దిష్టత
జీవిత ఆలోచనలు.

చూచిరాత నోటు పుస్తక సూత్రంతో
మంచిని మాత్రమే పాటించె
పలువిషయ చర్చల్లో
జ్ఞాన సింధువు వైశాల్యం కొలిచె

అవసరం తెలుసుకొని
తన బాధ్యత నెరిగె ,
పరీక్షల అట్ట రాతకు ఊతం
శిక్షణ నిచ్చుటలో గురువు ప్రీతం.
కాదు బరువు బడిబస్తా
అది చూపును జీవితపు రస్తా
అభ్యసన ఉపకరణాలతో
గురువు సన్నిధి
అదే విద్యార్థి భవితకు పెన్నిధి.

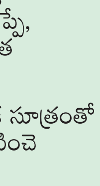

-సంధ్య సుత్రావె,
9177615967

వేళాకోళం తగదు (కథ)

ఒక తుమ్మెద "జుం ,జుం" అంటూ ధ్వని చేస్తూ ఒక సాలె గూడు దగ్గరికి వచ్చింది. అందులో ఒక చిన్న పురుగు ఇదివరకే చిక్కుకొని ఉంది .అది సాలెగూడును చూసి" నీవూ, నీకో గూడు "అని వేళాకోళంగా మాట్లాడింది. సాలె పురుగు చిన్న బుచ్చుకొని "ఏదో నాకు తోచినట్లు నా శక్తి మేరకు నేను నా గూడు నిర్మించుకున్నాను. నీవు నా గూడు గురించి వేళాకోళంగా మాట్లాడటం తగదు. నేను నీ యంత గొప్పదాన్ని కానులే "అని అంది. అప్పుడు తుమ్మెద "పాపం! చిన్న పురుగులను నీ గూడులో బంధించి వాటికి హాని తలపెడుతున్నావు" అని అంది.

" నేనేం వాటికి హాని తలపెట్టడం లేదు .అవే వచ్చి నా గూటిలో చిక్కుకున్నాయి .వాటిని విడిపించడం కూడా నాకు చేతకాదు " అని అంది.

తుమ్మెదకు దాని మాటలకు కోపం వచ్చి ఆ గూటిలోనికి చొరబడింది. కానీ సాలెపురుగు గూడు జిగురు దాని కాళ్ళకి అంటుకొని అది కూడా అందులో చిక్కుబడిపోయింది. తన తన శక్తినంతా కూడదీసుకొని ఎంత రెక్కల ధ్వని చేసినా అది బయటకు రాలేకపోయింది. అప్పుడు అది ఆ సాలెపురుగుతో "నీవు భలేగా నీ గూడు నిర్మించావులే !నీ శక్తి ఇంత గొప్పదని నాకు తెలియదు. నన్ను మన్నించు. నన్నే బందీగా చేశావంటే నీవు సామాన్యమైన దానివి కావు. అందువల్ల ఇప్పుడు నన్ను నీ గూటిలో నుంచి తప్పించు. ఇక ఎప్పుడు నీ గురించి నవ్వనులే!" అని వేడుకొంది.

అప్పుడు సాలీడు "అయ్యో !తుమ్మెదా!నాకు గూడు నిర్మించుకోవడం తప్ప ఇతరులను విడిపించడం చేతకాదు. అందువల్ల కొద్దిసేపు నీవు ఓపికగా ఉన్నావంటే ఇక్కడకు ఒక పనిమనిషి చీపురుతో వచ్చి నిన్ను,ఆ పురుగును రక్షిస్తుందిలే! అప్పుడు మీరు ఇద్దరూ స్వేచ్ఛగా వెళ్లవచ్చు "అని అంది .ఇంతలోనే అది చెప్పినట్లే ఒక పనిమనిషి చీపురుతో వచ్చి సాలీడు గూడును తుడిచివేసింది .అందులో చిక్కుకున్న చిన్న పురుగు, తుమ్మెద రెండూ తప్పించుకొని పోయాయి. తర్వాత తుమ్మెద మరోసారి ఇతరుల పనితనాన్ని చూసి వేళాకోళంగా మాట్లాడకూడదని అనుకొంది.

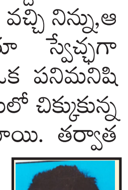

-సంగనభట్ల చిన్న రామకిష్టయ్య,
9908554535

పుస్తక సమీక్ష

మనసును తట్టిలేపె కవితాఝురి 'తొలిమెట్టు'

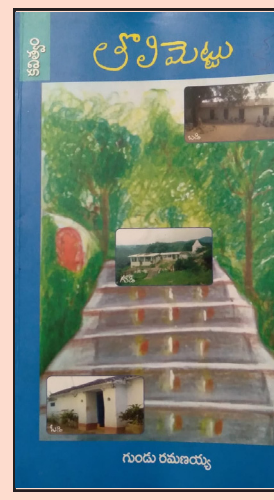

సమాజాన్ని ప్రకృతిని ప్రేమించే గుణము కల్గినవారెక్కువగా సృజనశీలురు అవుతారు.తమ భావాల ద్వారా సామాజిక చైతన్యాన్ని రగిలిస్తూ నిత్యచైతన్యశీలురుగా సామాజిక భాధ్యత వహించువారు కవులు .ఆ తోవలోనే మానవతావాది ప్రకృతి ప్రేమికులైన గుండు రమణయ్య గారు "కవిత్వమంటే కటిక చీకటిని పారద్రోలె వెలుగుల మంట'అంటూ తొలిమెట్టు పేరుతో కవితాసంకలనాన్ని తీసుకొచ్చారు.

సాహిత్య ప్రస్థానపు తొలిమెట్టుగా తన తొలి కవితాసంపుటి వెలువరించినా.. దశాబ్దకాలంగా విరివిగా కవిత్వం రాస్తున్న సాహిత్యాభిమాని రమణయ్య గారు. మృదుస్వభావి ,మానవతావాదిగా మమత పంచువారు చిత్రకారుడిగా,కవిగా ,రచయితగా ,ఛాయాగ్రాహకుడిగా పేరుగాంచి పలువురి మన్ననలు పొందిన వారు రమణయ్య గారు.

ఈ కవిని నాకు పరిచయం చేసింది తెలంగాణ కళావేదిక కరీంనగర్ వారు నిర్వహించిన కథా కార్యశాల.

వీరి తొలిమెట్టు కావ్యసంపుటిలో 59 కవితలున్నాయి ప్రతికవిత తన అంతరంగాన్ని ఆవిష్కరించినట్టుగానె ఉన్నాయి.తన తల్లిగారైన కీ.శే.గుండు ఎల్లమ్మ గారికి అంకితమిచ్చుకున్నారు.స్వయంగా చిత్రకారుడు కాబట్టి తాను రాసిన ప్రతికవితకు అనుగుణంగా చక్కని బొమ్మలు వేశారు.రాత గీత రెండు బింబప్రతిబింబాలుగా గోచరిస్తాయి.ఇందులోని దాదాపు అన్ని కవితలు వివిధ పత్రికల్లో అచ్చువేయబడినవే

నా పవిత్ర దేశపు గడ్డపై సమస్యల కాన్వాసు అంటూ దేశంలో నున్న సమస్యలను కాన్వాసుగా చెపుతూ దేశపరిస్థితుల పట్ల తాను పొందిన ఆర్తిని వ్యక్తీకరించారు . "హృదయ రోదన"కవితలో

మానవతావాదిగా పరితపిస్తూ రాసిన "సమాజంకోసం కదలాలంటూ రాసిన కవిత నిస్వార్థపు భావాన్ని చూపిస్తూంది

'మట్టిని చీల్చుకుంటూ
విత్తనం బయటికొస్తుంది
కొత్త వింతల్ని చూడటానికి'

అంటూ వెలుగురేఖలు కవితలో ప్రకృతిలోని చైతన్యాన్ని ఉపమానాలతో వర్ణించాడు

'మాట తూటా' కవితలో

నీ మాట ఎదుటివాడి గుండెల్లో పేలే తూటా నీ మాట ఒక జీవితాన్ని నిలబెట్టే బాట'అంటూ మాట విలువను గణితచిహ్నాలతో చక్కగా కవితనల్లినారు . నోరు మంచిదైతే ఊరు మంచిదవుతుందన్న సామెతలా మాటైనా తూటైనా వదిలితే మళ్లీ వెనక్కి తీసుకోలేము కాబట్టి మాటను పొదుపుగా వాడాలని మాట మంచితనానికి ఉపయోగపడాలని తన అభిలాష.

మాతృభాష తెలుగు మృతభాషగా చేయద్దంటూ వాపోతాడు కవి .తేనెలొలుకు తెలుగు భాష మాధుర్యాన్ని వివరించారు.

'ప్రేమ్' కవితలో

'నా కవిత ఇంటిముందు వేలాడుతున్న కర్రలకున్న వడ్లగింజలను బుర్కపిట్టలు తింటున్నట్టు నా కవిత ఆకాశంలో విరిసిన సప్తవర్ణాల ఇంద్రధనస్సు'. అని ప్రకృతి పట్ల తనకున్న ఆరాధన మెండని విశదమవుతున్నది . వసంతకాలపు ప్రకృతిఅందాలు బహు రమణీయంగా వర్ణించాడు.

అమ్మప్రేమ కవితలో

'అన్ని కల్తీవున్న ఈ ప్రపంచంలో ఒక్క అమ్మ ప్రేమ మాత్ర వే స్వచ్ఛమైనది' అన్న యధార్థాన్ని చెబుతూ అమ్మ గొప్పతనాన్ని తెలియజేశారు. కన్నతల్లులకు గర్భశోకాన్ని మిగిల్చి వెళ్లింది అంటూ బియాస్ నదిలో కొట్టుకుపోయిన విద్యార్థుల మృతికి స్మృతిగా రాసిన కవిత 'జలసమాధి' కవితలో తన సంతాపాన్ని వెలిబుచ్చిన తీరు మిక్కిలి బాధకు గురిచేస్తుంది.

'ఎవరో ఏదో చేస్తారని
కాకుండా
దేశానికి మనమేం చేశామని'

స్వచ్ఛభారత్‌లో పాల్గొందాం అంటూ భారతీయుడిగా ప్రతిఒక్కరు స్వచ్ఛతను పాటించడానికి కంకణబద్ధులము కావాలని పిలుపునిచ్చాడు.

మంచితనం .నీతి ,శీలత్వము ఉన్నవాడే మనిషి శీలత్వము లేనివాడు' మని' ఎంత సంపాదించిన వృథాయే అన్న విషయాన్ని

మనిషి
ఒకప్పుడు మానవత్వపు నగిషి
ఇప్పుడు మనిషి డబ్బుతో బంధీ

అవుతున్న తీరును ఎండగట్టినారు. మిషనుకాకతీయ పథకంలో చెరువులు నిండి కళకళలాడుతున్నాయంటూ రైతుల కష్టాలు తీరే సమయం ఆసన్నమైందని ఆశాభావాన్ని వ్యక్తం చేశారు.

ఆమె కవితలో రమణయ్య గారు ఆమె కోసం తన మనస్సు గోదారై పరవళ్ళు తొక్కుతుందని వర్ణించిన తీరు రమణీయంగా ఉంది.

దుఃఖం"కవితలో దుఃఖాన్ని దాచుకోవడం సాధ్యంకాదని మనస్సులోనున్న భారమంతా తగ్గితేనె హృదయం తేలికవుతుందన్న వాస్తవాన్ని కవీత్వకరించినారు . నేటి యాంత్రిక జీవనంలో కుటుంబ వ్యవస్థ చిన్నాభిన్నమయింది. సమిష్టి కుటుంబాలన్ని వృష్టి కుటుంబాలుగా మారిపోయి మానవ సంబంధాలు హరించుకుపోతున్నాయని 'ఉమ్మడి కుటుంబం' కవితలో కలిసి ఉంటే కలదు సుఖమంటూ చక్కని సందేశాన్ని అందించారు.

అమ్మ పాత చీరకొంగు నేను తినెతిండి బియ్యం సంచికి మూతికట్టయ్యింది

అంటూ అమ్మ కవితలో అమ్మ దీవెన రంగులపంచపాల అంటూ చెప్పిన తీరు బాగుంది పాతరోజులు ,బాల్యమును గుర్తుచేసుకుంటూ' ఆరోజులు బాగున్నాయి'కవిత ,తన గ్రామంలోన ఉన్న గుడి గురించి రాసిన కవితలో తాత్వికత కనిపించింది.రైతన్న వర్షంకోసం ఎదురుచూపులు చూస్తూ తాను పడుతున్న ఇబ్బందులు ఏకరుపెడుతారు వర్షపుచుక్కలు కవితలో . మధ్యతరగతి కవితలో

జననం,మరణం మధ్య
ఊగిసలాడుతున్న మనిషి
మధ్యతర'గతై'పోయిందంటూ

మధ్యతరగతి ప్రజల జీవితాన్ని కళ్ళకు కట్టినట్లు ముందుంచారు.

నాన్నంటే బాధ్యత
నాన్నంటే భద్రత
నాన్నంటే భరోసా? అంటూ

నాన్న గొప్పతనాన్ని వివరించారు" నాన్న"కవితలో ,జీవితమంటే వడ్డించిన విస్తరి కాదంటూ ' జలసమాధి' కవితలో కవి జీవిత సత్యాన్ని ఆవిష్కరించారు....

అక్షరం అజ్ఞానాన్ని పారద్రోలి వెలుగులు నింపాలంటారు,అక్షరం మనుషుల్లో మార్పుల్లి తీసుకురావాలని పరితపిస్తున్న అక్షరప్రేమికుడు రమణయ్య

శరీరం ముట్టిచూస్తే
ఎక్కడికక్కడికి ఊడివస్తుంది
పాపం ఎక్కడికో ప్రయాణం
ఇక్కడికే ముగిసింది అంటూ

ప్రయాణం కవితలో హృదయరోదన కనిపిస్తుంది.

ఊహాసుందరి కవితలో తన హృదయఫలకంపై తాను స్వయంగా చిత్రించిన రూపము కనులముందు ఆవిష్కరించక తన కళ్ళల్లోనె కొలువై ఉన్నదంటూ కడు రమణీయంగా చిత్రీకరించారు రమణయ్య గారు.

ఈ కవితా సంపుటి ప్రతి కవిత చదువదగినదే, హృదయ చిత్రాన్ని ఆవిష్కరించినవే.వీరి కలంనుండి ఇంకా రచనలు రావాలని ఆశిస్తూ హృదయపూర్వక అభినందనలు.

ప్రతులకు..
గుండు స్వరూపారాణి
ఫోస్టు. పెద్దాపూర్
మం.జూలపల్లి
జిల్లా.. పెద్దపల్లి
505415 .
చరవాణి..94406 42809

-బాలసాని
కొమురయ్య
9912657877

దుఃఖపు వాన

ఇపుడు పుడమితల్లి నీటితో
యుద్ధం చేస్తుంది.
తన ఎదలో పెరుగుతున్న విత్తును
రక్షించుకోవడం కోసం...రెండు చేతులు...
అడ్డుపెట్టి రాత్రి పగలు కాపలా కాస్తుంది.
విత్తుకెమో ఆరాటం...కర్షకుడి మోములో
నవ్వును చూడాలని.
పచ్చని తరువులై మొలకెత్తి..
ఆకుపచ్చని పంటలై...ధాన్యపురాసులై
అన్నదాత ఇంటిముంగిట పొంగిపొర్లాలని.

మేఘం మెరుస్తూనే ఉంది.
మొగులుకు చిల్లులు పడ్డట్టు..
వర్షం వరదలై పారుతూనే ఉంది.
ఎందుకో ప్రకృతమ్మకు సూడబుద్ధికావడం లేదు.
ప్రతీకారం తీర్చుకుంటుందేమో..?

అవును మరి...
నీరుండే తావుల్లోకి నువ్వేల్లివి.
నువ్వుండే జాగలోకి నీరస్తుంది.
నీ చుట్టూ నీరు చేరి నిను నిలదీస్తుంది కదూ..!
కాస్త సమాధానం చెప్పవూ ప్లీస్..!

వర్షం చినుకుల చాటున..
కన్నీరు కనిపిస్తుంది.
వానమ్మ దుకిస్తూ కన్నీరు కారుస్తుంది.
నిజంగా...ఇది.దుఃఖపు వానే..!
మనిషిగా మన ధర్మాన్ని తప్పినందుకు
ప్రకృతమ్మ తన ధర్మాన్ని తప్పాల్సి వచ్చింది.
పర్వతాలు.. కొండలు..గుట్టలు..
చెరువులు..కందకాలు..కాలువలు..
దేన్నీ వదలలేవు.
కబ్జా కోరువై కోరలు చాచితివి.
కాంక్రీట్ జంగల్ లో జిందగీ ఇపుడు.
జర సోచో భాయ్.
రేపటి భవిష్యత్తు ఎంటోనని..!

-అశోక్ గోనె
9441317361

ఆడపిల్ల

ఆడపిల్ల సబల
అంటూ ప్రసంగం
అబలను చేయ
విశ్వప్రయత్నం.

ఆమె జననం
జగతికి ఆయువు
పుట్టనివ్వని కర్కశం
లోకానిది.

అమృతపు సంద్రం
ఆమె మది
మనసుతో పనిలేదు
మృగాళ్ళకు

ఆటబొమ్మని
ఆడుకొన చూడకు
తెగువలో
శివంగి తను

ఆమె నవ్వితే
ముత్యాల జల్లు
ఆమె కన్నీరు
లోకానికి కార్చిచ్చు

-లతా శ్రీ
9666779103

వరమే అజన్మాంతం !...

తెలుగు అక్షరం చూడ ముచ్చటైన రూపం
పలుకులన్ని శ్రావ్యమైన కోకిల స్వరములు
తరతరాల చరిత కలిగిన అమ్మభాష
తేనెలా మధురం.. విరుల వలె సుందరం!...

విలువైన యాబది ఆరు అక్షరాల భాష
విజ్ఞాన ఆర్జనకు సులువైన మాధ్యమం
సంస్కృతి సంప్రదాయాల పరమళము
తేట తెలుగు.. మన జీవితానికి వెలుగు.

దేశ భాషలందు లెస్సైన భాష అని
శ్రీకృష్ణదేవరాయలు మెచ్చిన భాష
మన తెలుగు పలుకుబళ్ళ ఇంపు అని
పరదేశీయులు ప్రశంచించిన భాష!..

పండిత పామర జన రంజికమైన బాష
అజంత రూపమై అలరించు మధుర భాష
జాతి అభ్యుదయానికి మేలైన రాచబాట.

స్ఫూర్తిదాయక జీవన విధానానికి వారధి
కదిలే కాలం ఏదైనా తరిగిపోని జీవనది
అమ్మ ప్రేమలా అపురూప తెలుగు మనకు
పూర్వజన్మ సుకృతం.. వరం ఆజన్మాంతం!..

- కొండూరు
వెంకటేశ్వరరాజు
8309637666

పరువుకు ఉరితాడు

నీతికథ

చక్కని సొగసులు నిండిన చక్కని చిరునామాకు పుట్టినిల్లు పక్కనే చిన్న పల్లెటూరు బాతుగుడెము దేవుని లీలలను అంచనా వేయుట ఎవ్వరి తరము సుమీ తినడానికి తిండి దొరకని చిన్న పాకలో మేకలు కాచుకునే ఓ చిన్న పేద కుటుంబము ఉండేది పేరు మాత్రమే సుందరము రూపములో సౌందర్యవతి కాదు సుజిని. ఐనా ఓ రోజు అదృష్టము తలుపు తట్టింది పక్కన వున్న జిల్లా నుండి ఓ ఇంటికి వంశ ఉద్ధారకుడు కోసము రెండో భార్యగా పిలుపువచ్చింది

ఐతే అంతులేని ఆస్థి వ్యవసాయం పొలాలను కలిగిన ఇంటికి కోడలు బాధ్యత ఐతే ఆది వయసులో సుజితది సగం వయస్సు మాత్రమే.సుజిత ఇంటికి రాగానే ఇంతకు ముందు వున్న అమ్ములు పెద్దకోడలు ఇంటికి శాశ్వతముగ

ఇంటికి దూరం ఐపోయింది. ఒక్క వరలో రెండు బాకులు ఇమడవు కదా. గొడ్రాలు ఐనా పర్వాలేదు ఇంటికి వారసుడు రావాలని పెద్ద భార్య అమ్ములు తన భర్తకి ఇంకో పెళ్లి చేసిన తను మాత్రము ఎవ్వరూ లేని ఏకాకీలా ఇళ్లు విడిచి గూడు చెదిరిన పక్షివలేను అలా ఎగిరిపోయింది. ఇలా కాలము గడిచింది చుస్తూ ఉండగానే ఇద్దరువారసులు వచ్చారు అలా లెక్కకు లేని అంత డబ్బులు గుట్టలు వచ్చి పడింది ఎక్కడ చూసినా ఎకరాలు కొద్ది పొలాలు చేతికి వచ్చాయి. లెక్కలేని బంగారు ఎక్కడ చూసిన మిలమిల మంటూ అందరినీ ఆకర్షణకు గురి అవ్వగా గర్వము తలెక్కింది .విందులు వినోదలా మత్తులో నిండుగా తూలి తుల్లి పడ్డాడు ఆది. ఇంటి చుట్టూ గుంట నక్కలు చేరారు. అందినంత దోచుకొనే గుంట నక్కలు నక్కి నక్కి చూడ సాగారు. ఇంటి బాధ్యత తెలియని సుజిని అందినంత పుట్టింటికి చేర్చడముతో కారుల్లో తిరిగే స్థాయికి చేరారు. మద్యము మత్తులోన ఆది ఉండగా డబ్బులు పక్కదారికి పట్టించడము నేర్చుకుంది సుజిని.అదే ఊరిలో ఇంటి ఆడపడుచు పుట్టింటి మీద ఎప్పుడూ కన్నేసి ఉంచేది. అందినంత దొరికింది దోషము లేదు అన్నట్టుగాను పట్టుకెళ్ళేది.తాగుబోతు భర్త బాధ్యత లేని ఇల్లాలు ఇంకేముంది ఇల్లే వళ్ళకాడుగా మారిపోయింది. అసలే భర్తకు వయస్సు ఎక్కువ

రాను రాను ఊరిలో అందరికేసి చూసేది పరువాలను మోయలేక పోయేది. వరుస లేని వారి కేసి తదేకంగా చూస్తూ ఉండేది సుజిని. ఐతే పెళ్లికానీ కుర్రోళ్ళకు దగ్గర అవ్వడము అలవాటుగా మారిపోయింది. ఊళ్లో ఆడోల్లు గుసగుసలాడటము పనిగా పెట్టుకున్నారు. ఇవ్వన్నీ తెలిసి సుజిని శరీరాన్ని గాయాలతో బాధించి హింసించినా మారలేదు. ఇలా ఒక్కరి తరువాత ఒక్కరితో కుర్రోల్లతో చనువుగా ఉండటము మార్లేదు సుజిని . తన భర్త పరువునుతీసే వాళ్లు ఎక్కువ ఇపోయారు. ఊరు మొత్తము కుట్రపన్నీ కుతంత్రాలుతో నిండిపోయింది.

వీధుల్లో వెళుతుంటే అలుసుగా చూస్తూ అవహేళనా చేస్తున్నా సుజిని మారలేదు. ఇలా పరాయి వాళ్లతో చనువుగా వున్న ప్రతిసారి పథకము పన్ని పట్టుకుంటున్నా చీము రక్తము చచ్చిన పాముగా మారింది గానీ మార్పు రావాలని ప్రయత్నం చేయలేదు. ఆది సహనముకి హద్దు లేదు సుజిని తప్పులకు అడ్డు లేదు. ఎలాగైనా సరే ఆధారాలుతో పాటు పట్టుకున్నాడు ఆది. చేసిన తప్పులను విప్పి చెప్పి మారమని అడిగాడు. సుజిని పుట్టినీటికి చేరినీది భర్తపై కేసు వేసింది కోర్టులో ఆస్తులు కోసం విడాకులుకు సిద్ధము ఐపోయింది. కానీ మగాడు లేని ఆడది ఎలా బతుకుతుందని జాలి చూపాడు ఆది. కొడుకులును ఇచ్చి ఇంటికి వారసులు ఇచ్చిన సుజిని అంటే లోలోపల చెప్పలేని అభిమానం. పుట్టింటి నుండి అత్తారింటికి సుజిని వచ్చింది. పనులు చేసే దారిలో విసుగొచ్చింది ఆదికి. కుక్కతోక వంక మరి మారలా తన కొడుకు వరుసున్న చిన్న వయసు వారితోతతంగము మొదలు పెట్టింది. ఏదోమిటో చిత్రము కుర్రోల్ల మోజులో పడి తన శరీరమును అస్లీలముగా ఫోనుల్లో బంధించి కుర్రకారు ఊరంతా పరువును తీసినా తెలుసుకోలేని స్థితిలోకి సుజిని చేరింది. ఇది తెలిసి ఆది ప్రాణాలు తీసుకోవాలని తెగించి బిడ్డలు అనాథలవుతారని గుండె విరిగి మోడుగా నిలిచినాడు ఆది. బంధువులు అందరికీ ఇంటిగుట్టు తెలిసిపోయింది. ఊరు అంత పుకార్లు షికార్లుగా చెక్కర్లు కొట్టాయి. ఆది విచక్షణ మరిచాడు భార్యను పోలీస్ స్టేషన్‌కి లాగాడు. ఊరి వాళ్ళ ముందు పంచాయితీ పెట్టాడు కుక్కకాటుకు చెప్పుదెబ్బ అన్నట్టు తన ఇంటి పరువుకి ఊరితాడు బిగించిన సుజిని చేత చెప్పుతోటి కొందరికి బుద్ధి చెప్పించాడు. ఊరు ఊరు గజగజలాడించాడు ఆది. మగాడు చేసిన తప్పును నీలదీయని సమాజము. ఆడదాని తప్పును గట్టిగా చాటినీపు వేస్తుంది. తప్పులు దిద్దుకోవాలి తన బ్రతుకుకు ఊరితాడును ఆడపిల్ల బిగించుకోకూడదని కన్నీరు పెట్టి కుటుంబ బాధ్యతను ప్రతి ఇల్లాలు పట్టించుకోవాలని తప్పు నిప్పులా పరువును దహిస్తుందని తెలుసుకుంది సుజినీ బతుకులో పరాయి మగాళ్లు ముప్పుని కనువిప్పు కలిగింది సుజనికి.

-ధనాశి ఉషారాణి
9441803495

అక్షరము తో అభివృద్ధి

అక్షరం అందరి అవసరం
అక్షరం జనంచేతిలో ఆయుధం
అక్షరముతో అజ్ఞానం తొలిగేను
అక్షరముతో అపారజ్ఞానం
అక్షరం లక్ష్య సాధనకు మార్గం
అక్షరం తో విజ్ఞానం వికాసం
విశ్లేషణా వివేకం విచక్షణ
వికసిస్తుంది
అక్షరంతో అభివృద్ధి
అక్షరముతో ఆదాయం
అక్షరంతో ప్రశ్నించేతత్వం
అక్షరంతో జవాబుదారీతనం
అక్షరంతో సమస్యల పరిష్కారం
అక్షరంతో అద్భుతాల సృష్టి
అక్షరం అందరిలో
ఆత్మవిశ్వాసాన్ని
పెంచుతుంది
అక్షరం ఆటవికత నుండి
ఆధునికతకు బాట
అక్షరముతో అన్యాయాలను
ఎదుర్కొనే ధైర్యం సిద్ధిస్తుంది
అక్షరంతో మానసిక వికాసం
అక్షరం లక్ష్య సిద్ధికి సోపానం
అక్షరం అజ్ఞాన. అంధకారాన్ని
అంతం చేసి
జ్ఞాన సంపదను అందించేది
అక్షరం మనిషిని పశువు స్థాయి
నుండి విజ్ఞాన శిఖరంగా మార్చేది
అక్షరం జ్ఞాన దీపం దారిదీపం
అక్షరం జనచైతన్య స్రవంతి
అక్షరం సృజనకు మూలం
అందరం అక్షరం బాట పడుదాం
అక్షరం దిద్దని జీవితం వ్యర్థం
అక్షరమనే పునాదులపై
విజ్ఞాన "సౌదాలు " నిర్మిద్దాం
నిరక్షరాస్యతకు తావు లేని
ప్రపంచాన్ని "సృష్టించాలి"
జ్ఞాన"వెలుగులతో"
విశ్వాన్ని " అభిషేకిద్దాం"
విశ్వ " శాంతికి"సుస్థిరావృద్ధికి
సాక్షరతా సాధికారిత సాధనకై
ఉద్యమిద్దాం

-నేదునూరి కనకయ్య
9440245771

విశృంఖలాలు

నోటికి
హద్దూలేదు పద్దూలేదు
తలచిందే తడవుగా
తూటాలుగా మాటలుప్రేలుస్తుంది
వాన చినుకుల్లా
ప్రేమజల్లులు కురిపిస్తుంది
వసంత కోకిలలా
గానామృతం చిందిస్తుంది
సుమతీ శతకకర్తలా
నీతిని బోధిస్తుంది.

మనసుకు
పగ్గాలులేవు సంకెళ్ళులేవు
గాలి వీచినట్లుగా
ఆలోచనలు పరుగెత్తుతాయి
ఆకాశంలో మేఘాల్లా
ఉరుముతాయి మెరుస్తాయి
రెక్కలిప్పిన పక్షుల్లా
ఎగురుతాయి విహరిస్తాయి
కోర్కెలు తీర్చుకోటానికి
కవ్విస్తాయి కష్టపెడతాయి.

కవికలానికి
అవధులులేవు అదుపులులేవు
భావాలు పుడితే
బయటకొచ్చి పొంగిపొర్లుతాయి
అక్షరాలు ముత్యాలుగా
అల్లుకుంటాయి పేరుకుంటాయి
పదాలు ప్రాసలతో
పొసగుతాయి పరుగులుతీస్తాయి
ఆయస్కాంతపు శక్తిలా
మనసులనుతాకుతాయి తృప్తిపరుస్తాయి
కవితలకు
కుక్కపిల్ల సబ్బుబిళ్ళ అనర్హంకాదు
పద్యాలు
యతిప్రాసలతో అలరిస్తాయి
వచనకవితలు
భావగర్భితమై వెలుగుతాయి
గేయాలు
గంధర్వగానాన్ని వినిపిస్తాయి
పలుప్రక్రియలు
సాహిత్యలోకాన ప్రవహిస్తాయి.

సాహితి
అందాలు చూపుతుంది
ఆనందం కలిగిస్తుంది
నదిలా
ప్రవహిస్తుంది
గాలిలా
వ్యాపిస్తుంది
కదలి అలల్లా
ఎగిసిపడుతుంది
జాబిలిలా
వెన్నెలకాస్తుంది

-గుండ్లపల్లి రాజేంద్రప్రసాద్,
9177915285

సత్కవులకు సందేశం

భావకవిత్వం...
ఒక బంగారు వెన్నెల..!

పద్యం...
ఒక పంచభక్ష్య పరమాన్నం..!

వచనం...
ఒక వడ్డించిన విందుభోజనం..!

ఔను ఓ కవిమిత్రులారా !
శ్రద్ధగా నూతన కవితా భవన
నిర్మాణ పద్ధతులను నేర్చుకుందాం..!

అక్షరాల ఆకాశంలో
నవ్వే నక్షత్రాలమౌదాం...!

నిత్యం నిష్ఠతో భక్తితో ఆ
సరస్వతీ దేవికి మ్రొక్కుదాం..!

మన కవితలను అందమైన
అజంత శిల్పాలుగా చెక్కుదాం..!

కనువిందుచేసే రవివర్మ
వర్ణచిత్రాలుగా తీర్చిదిద్దుదాం..!

ఈ సాహితీ క్షేత్రంలో పచ్చని
కవితల పంటలు పండిద్దాం..!

రుచికరమైన కమ్మని కవితా
సంపుటాల వంటలు వడ్డించి
పాఠకుల క్షుద్బాధను తీరుద్దాం..!

పాఠకుల గుండెగుడిలో
విజ్ఞాన జ్యోతులను వెలిగిద్దాం..!

నవ సమాజనిర్మాణానికి
మనమే మార్గదర్శకులమౌదాం...!

సాహితీ చక్రవర్తులమై...
సాహితీ సామ్రాట్టులమై...
సాహితీ మహారాజులమై...
ఆదికవి నన్నయ తిక్కనలా...
అఖండ ఖ్యాతిని ఆర్జిద్దాం..!

మన ఘన చరిత్రను మనమే
సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించుకుందాం..!
దివిలో
ధృవతారలుగా మిగిలిపోదాం..!

-పోలయ్య
కూకట్లపల్లి
9110784502

దాహం తీర్చలేని సముద్రం

శరీరంలో హరితకణాలు అంతరించి
పసుపువర్ణం పైకి ఉబికింది
శిరసు మీద కప్పుకున్న ఈనెలు
రంగుమారి శ్వేతవర్ణం
పులుముకున్నాయి.

కొమ్మలలో నీటి నిగారింపు తగ్గి
తనువంతా బెరడు కట్టింది
శిశిరం చుట్టుకున్నట్టుగా
ఎముకల కట్టెలు నిలబడ్డాయి.

పూసిన పూలన్నీ గాలివీవనలకు
నలుచెరగులకు చేరిపోయాయి
పండిన ఫలాలన్నీ దారిమార్చి
సొంతగూళ్ళు వెతుక్కున్నాయి.

విధాత చెక్కిన శిల్పం వన్నె కోల్పోయి
జానెడు పొట్టకోసం తట్టనెత్తుకుంది
జోలె పట్టలేని అభిమానం
స్వశక్తిని నమ్ముకుని నడిచింది.

పంచిన రక్తం పంచను
చేరనీయక పోయినా
పెద్దమనసున్న తల్లి నిష్ఠూరించలేదు
తన చేతిలోని కాసును దేవుడికి అర్పించి
కన్నబిడ్డను చిరంజీవిని చేయమంది.

తన ఆయువును మనకిమ్మని కోరే
నిస్వార్థపు తల్లిని ఆదరించలేని మనిషి
దప్పిక తీర్చలేని సముద్రం
సమాజంలో కదిలే జీవచ్ఛవం

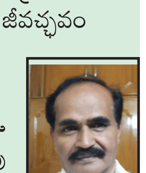

-శింగరాజు
శ్రీనివాసరావు
9052048706

చెట్టు

వసంతంలో
చెట్టు సింగారించుకుంది
లేత చిగుళ్ళను పరుచుకుని
నవ్వుల్ని విరబూసింది
చిగురుటాకుల చందనం
ఒళ్ళంతా పూసుకుంది
పసి మొగ్గల్లో పిందెల్ని దాచి
సీమంతమాడింది
పసిడి బుగ్గల పసి మొగ్గల పిల్లల్ని
ఊయలలూపింది
కాయలు పంచి సమానతకు
ఊపిరి పోసింది
చల్లని గాలికి సంకేతమైంది
అలాంటి చెట్టుకు
స్వేచ్ఛత విచ్ఛిన్నమైనాక
మోడువారిన మొదలు
కన్నీటి పర్యంతమైంది
జోరు వాన వాగు వంకలో
విగత జీవిగా మారిపోయింది
వాయు వేగానికి చిటారి కొమ్మ
విలవిల్లాడిపోయింది
అగ్ని కీలల్ని కౌగిలించుకుని
మృత్యువును ముద్దాడింది
కొమ్మల్ని కొడవలికి కానుకిచ్చింది
మనిషి ఆశల రంపపు ముళ్ళు మధ్య
నిలువునా చీల్చబడింది
ఇప్పుడు చెట్టుకు స్వేచ్ఛ లేదు
పోషించే మనిషి కరువైనాక
ఎదుగుదలకు వీడ్కోలు పలికింది
పర్యావరణ కాలుష్యపు కోరల్లో
నిలువునా ఇరుక్కుపోయింది
దీని ఫలితంగా వాతావరణం
విషతుల్యమై విజృంభించింది
అందుకే మరి
చెట్టును కాపెట్టాలి

- నరెద్దుల రాజారెడ్డి
ఫోన్: 9666016636

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక, దర్పణం సాహిత్య వేదిక సంయుక్తంగా ప్రతిరోజూ ఒక అంశం ఇచ్చి కవిత్వ రచన చేయిస్తున్నాయి. కవిత్వాన్ని నిరంతరం సాధన చేయిస్తున్నాయి. కవులు రాసిన పద్యాలు, వచన కవితలు, గేయాలను విశ్లేషించి; మెరుగు పరచుకోవడానికి ప్రతిరోజూ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ దైనందిన కార్యక్రమంలో భాగంగా 673వ రోజు 'నేరాల నివారణ- పోలీసులు' అనే అంశంపై పలువురుకవులు తమ కవితలను పంచుకున్నారు. 'నేరాల నివారణ-పోలీసులు' అనే అంశంపై వచ్చిన కొన్ని కవితలను 'నేటి నిజం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా...

-సంపాదకులు

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక & దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సమూహం
ఏకాంశ కవిత్వం నిర్వహణ:
-డాక్టర్ రాయారావు సూర్యప్రకాశ్ రావు, 9441046839

హ్యాట్సాఫ్ పోలీస్

ఈల వినబడితే చాలు
గుండెల్లో గుబులు
కుయ్ కుయ్ హారన్
వినిపించిదంటే చాలు
గుండెల్లో అదురు
వాడ వాడా వీధి వీధీ తిరుగుతూ
ఎక్కడ నేరం జరిగినా
ఘోరం జరిగినా
మేమున్నామంటూ
వాలిపోయే రక్షకుడు
ఒక్క ఫోన్ చేస్తే చాలు
సమస్యకు పరిష్కారమే!!.
దొంగలను ఇట్టే పట్టేసే నైపుణ్యం
ఆకతాయి వెధవలను
దారిలోకి తెచ్చే కాఠిన్యం
తెలిసో తెలియకో
నేరం చేసి పట్టుబడితే
కౌన్సిలింగ్ బోధనలో కారుణ్యం
బాల నేరస్తులకు శిక్షణ బడి
ఎన్నో రకాల నేరాలను
చిటికెలో రూపుమాపే ఘటికుడు!!.
ఖాకీ డ్రెస్సు
ఎఱ్ఱని అందమైన టోపీ
చేతిలో ఉయ్యాలలా ఊగే లాఠీ
టిక్ టాక్ బెల్ట్
టక్ టక్ మంటూ
నడుస్తూ వచ్చే బూట్ల సవ్వడి
ఆహార్యమే అభయం
నేరాలు పట్టడంలో ఆదర్శం!!.
రాత్రనక పగలక
ఎండనక వాననక
చలిని సైతం లెక్కచేయక
ఆలుబిడ్డలను వదిలి
ఘోరం జరిగిపోతుందని
పిలుపు వస్తే ఉరుకులూ పరుగులూ.
ఎఫ్ ఆర్ ఐ బుక్ చేయడమే
రిమాండుకు పంపడమే
ఎంతటి ఘనుడైనా పట్టుకోవడమే
నేర నివారణకు సిద్ధం అంటూ
అన్నింటా ముందు ఉండడమే
రాజకీయాలకు అతీతుడు
నేరాల నిరోధకుడు నివారకుడు!!.
మీకు వున్నాము అండగా
అంటూ ఇస్తున్న చేయూత
అఘాయిత్యాలకు గురౌతున్న
అమ్మాయిలకు భరోసా
షే టీమ్స్ లో ముందంజ!!.
నేరాలను అదుపులో ఉంచుతూ
ప్రజల భద్రతకు అనుక్షణం అండగా
న్యాయానికి వెన్నెముక రక్షక భటుడు
సదా అభినందనీయుడు!!
కాఠిన్యం
కారుణ్యం
మానవత్వం
రక్షణ
కలబోసిన నాల్గవ సింహం
త్యాగధనుడు
ప్రజా సంరక్షకుడు
పోలీసుకు సలాం!!.

- డా.చీదెళ్ళ సీతాలక్ష్మి

అభివందనం

ఇంత జనాభాకో
రక్షకభటుడంటూ లెక్క
సమాజపు రక్షణకై
రక్షకభటులు
విధి నిర్వహణలో అసువులుబాసిన
అమరులెందరో
ఉద్యమాల కట్టడిలో
రక్షకభటవ్యవస్థ
నేరాలకట్టడిలో
రక్షకభటులు క్రియాత్మకం
మూడో నేత్రపు నిఘా నీడలో
నేటి వ్యవస్థ
సామాజిక రుగ్మతల కట్టడికి
రక్షకభటవ్యవస్థనేగా
పలురకాల నేరాలు
దొంగతనం దోపిడీలు హత్యలు
సాంకేతిక సాయం అతితక్కువ నాడు
నేడు నేరాలు అపరిమితం
విషయచేధనలో రక్షకభటులు అగ్రగామి
సైబర్ నేరాలు
ఆర్థిక నేరాలు
హత్యలు మానభంగాలు
విచ్చలవిడిగా నేడు
సాంకేతిక సామర్థ్యం
సహాయకారిగా నేడు
విద్యుక్త ధర్మంలో తరిస్తే
ప్రత్యక్ష దైవాలు
విధులను విస్మరిస్తే
విలయకారులువారే
విధినిర్వహణే
కర్తవ్య పరాయణత్వం వారికి
కర్తవ్యనిర్వహణలో
అమరులైన వీరులందరికీ
అభివందనం.

-లక్ష్మారెడ్డి పసుల

వీరుడా..వందనం !!

భటులం మేము..
రాజభటులం
అవని పైన జనులను రక్షించే
దినకరుని లాంటి రక్షక భటులం
కుల మతాలకు ప్రాంతాలకు
అతీతులం కాం..
అందరివాళ్ళం
అహర్నిశలు సేవలు చేసే
ఆపద్బాంధవులం!.
అసాంఘిక శక్తులను అంతం చేసే
అర్జునుడి పాశు పతాస్త్రాలం!
ప్రతినిత్యం పహారా కాసే
పక్షిరాజు నిఘా నేత్రాలం!
సమాజం సదా చల్లగా ఉండాలని
సంతోషాలను పంచే హరివిల్లులం!
సమగ్రతను కాపాడాలనే సంకల్పంతో
ప్రాణాలను సైతం లెక్కచేయని
మాతృభూమి ముద్దుబిడ్డలం!.
సాహసమే మా ఊపిరి
సామరస్యమే మా సంతోషం!
బడుగులకు భరోసా మేమే!.
అనుకోని సంఘటనలతో
అసువులు బాసినా
చెదరని చిరునవ్వులతో
నింగిన రెపరెప లాడే
త్రివర్ణ పతాకం మేమే
మేమెప్పటికీ అమరం!
మా సేవలు సదా అజరామరం!!.

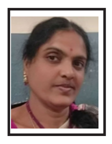

- వై. మంజులత

ఖాకీ!

ఖాకీ దుస్తుల వెనుక
నిర్భయత్వం
నిస్వార్థం
నిజాయితీ!
కత్తిమీద సాము జీవితాలు
చుట్టూ బుసలుకొట్టే పాములు
ఇన్ని గంటల పని అనిలేదు!
విధులలో తలమునకలు!
పండగ పబ్బం
భార్య పిల్లలకు
దగ్గరగా గడిపే భాగ్యం
బహుదూరం!.
ఎక్కడంటే అక్కడకి డయల్
వన్ జీరో జీరో కి హాజరు!
దొమ్మీ కొట్లాట
దొంగతనం హత్యలు
ట్రాఫికింగ్
జంతువుల అక్రమరవాణా
సైబర్ నేరాల చిక్కుముడి దారాలను
విడదీసే సమర్థులు!.
అసయ్ చిన్ లో వేడినీటి బుగ్గ!
అమర జవాన్ల త్యాగానికి ప్రతీక!
సి.ఆర్.పి.ఎఫ్.పోరాటం నెత్తుటి బుగ్గ
అందులో భగ్గుమనే జ్వాలలు
పోలీసులు!.
వెలిగే కొవ్వొత్తులు!
మేడి పండ్ల గుట్టువిప్పు ఘనులు!
పెద్ద మనుషుల ముసుగు తొలగించే
అగ్గి బరాటాలు!
ట్రాఫిక్ నియంత్రణ
పిల్లలకూ పండువృద్ధులకూ
దివ్యాంగులకూ భద్రతనిచ్చే
ఊతకర్రలు!
వేవేల కళ్లతో గల్లీ గల్లీ గాలింపు
దొంగనోట్ల మధ్యం సీసాల
సైబర్ నేరగాళ్ల పట్టివేత!
ఊరేగింపులు
సభలు
ఎన్నికలు
గుడిఉత్సవాలు
ఎక్కడంటే అక్కడికి వాలే
ఆపద్బాంధవులు!.
కరోనాకాలంలో
నేటి వరదల భీభత్సంలో
శవదహనాలలో
చూశామెన్నో సేవలు!?
పోలీస్ అంకుల్ అంటూ
పిల్లల పలకరింపులు!
పరీక్షాకేంద్రాల్లో
ఎన్నికలకి ముందు -ఆతరువాత
ఆ సేవలు అనన్య సామాన్యం!.
పోలీసుల మానసిక ఒత్తిడి
శారీరక శ్రమకు గుర్తింపు
ప్రజల సహకారం
చేయూతతో
ఇరవై నాలుగు గంటల ఉద్యోగి
పోలీసుని గౌరవిద్దాం!
నేర రహిత దేశంలో
మనవంతు పాత్ర పోషిద్దాం!.

-ఎ.రాజ్యశ్రీ

రక్షణ కంచె

రక్షణ కంచె దేశానికి
పో-పోరాట పటిమ
లీ-లిప్త పాటు లో
సు-సుగమమైన మార్గం
కల్పించేది మా రక్షక భటులు
పోలీసులు,
సంఘానికి
దేశానికి కంచె
రక్షణ నా కర్తవ్యం
రక్షణ నా ఊపిరి,
రక్షణ నా ఆశ
రక్షణ నా దేశానికి
ఇదే నా హృదయ గీతం!!!.
మీ కోసం ఏమీ లేక
మీవారిని
అందరినీ వదిలి
మీ ప్రాణాలు
సంఘంకోసం
దేశం కోసం అర్పించే
మా పోలీసులందరికీ
వందనాలు!!!.
లాఠీ చేత పడితే
గుర్తురారు
బంధువులు
సమస్యల నెదిరించి
సంఘ విద్రోహచర్యలను నిరోధించి
ప్రాణాలను సైతం
నిర్భయంగా ఫణం పెట్టిన
మహనీయులు!!.
కాలనియమం లేదు
ఉన్నది ఒకటే ధ్యేయం
సంఘరక్షణ
దేశరక్షణ
స్వార్థాన్ని చంపే నిస్వార్థ జీవులు
మరచి పోలేనిరోజు
1959 అక్టోబరు 21
పదహారు వేల అడుగుల ఎత్తున
మంచుకొండల్లో!!.
మహా ఉద్ధృతంగా చైనాని ఎదిరించి
హాట్ స్ప్రింగ్ వద్ద
అదే వేడి నీటిబుగ్గ వద్ద
రక్తం మడుగుగా మార్చి ప్రాణాలర్పించిన
మహనీయుల సంస్మరణ దినం!!!
మరువలేం
మరచిపోం
మరపురాని మహోత్కృష్టమైన రోజు
అద్భుత మైన రోజు!
ప్రజల ప్రాణమానధనాలు రక్షించి
ప్రగతినికాంక్షించే
మా పోలీసు బలానికి
శతకోటి
సహస్ర కోటి వందనాలు తప్ప
ఏమివ్వగలం !!!.

-కె.కె.తాయారు

సెల్యూట్ పోలీస్!

తలపై దాబుగా పోలీస్ టోపీ
ఖడక్ ఖడక్ గా ఖాకీ డ్రస్సు
మెరుపు తీగలా
నడుముకి బెల్టు
పిడికిలి నడుమ లాఠీ కర్ర
కిరుకిరు బూట్ల
ఖదర్ నడక
పిల్లలూ పెద్దలని ఆకర్షించే
ప్రజలతో మసిలే రక్షక భటులు
స్నేహ శీలిగా మనకు ఆప్తులు !.
విధ్వంసాలను నిలువరిస్తూ
శాంతి భద్రతలను పరిరక్షిస్తూ
ప్రజల ఆస్తులకు కాపల కాస్తూ
ఎండ వానలను లెక్క చేయక
పగలు రేయి విధులు చేస్తూ
నేరగాళ్లకు సింహ స్వప్నమై
కంటికి ఆనని నాల్గవ సింహమై
సేవలు చేసే పోలీస్ అన్నలు
సరిహద్దు సైనికులకు
సరిసాటి!.
పోలీసు సేవలను మననం చేస్తూ
పోలీసు వ్యవస్థను అభినందిస్తూ
వారి సేవలకు కృతజ్ఞతలతో
సెల్యూట్ చేద్దాం
మనమందరం!.

-రామకృష్ణ చంద్రమౌళి

మహిళా రక్షణ కవచం

మహిళలకు రక్షణ కవచమై
మదమెక్కిన కీచకుల పాలిట
సింహస్వప్నమై
వెలసిన మరో కాళికా అవతారం
మహిళా రక్షణ బృందం!!.
నిలువెల్లా కళ్ళయి
విహంగ వీక్షణం చేస్తూ
పోకిరిగాళ్ళ భరతం పట్టే మహిళా
పోలీసు నేస్తం
మహిళలకు ఆపన్న హస్తం!!
ఓ కామపిశాచుల్లారా!
కాచుకోండి
మీ ఆగడాలను అంతమొందించి
ఆడపిల్లకు రక్షణగా నిలిచే
మహిళా పోలీసు దళాలు
పహారా కాస్తున్నాయన్న సంగతి
తెలుసుకోండి!!.
ఆవేదనకు గురై
ఆత్మవిశ్వాసం కోల్పోయి
నిరాశ్రయులైన అమ్మాయిలకు
బతుకుపై భరోసా
కంటికి కనురెప్పలా కాచే
ఉక్కు కవచాలు
స్త్రీ రక్షక దళాలు
పోకిరీరాయుళ్ల పాలిట
సింహస్వప్నం!!.
మఫ్టీలో వుంటారు
మరుక్షణం వాలిపోతారు
అమ్మాయిల రక్షణలో
అలుపెరుగక సాగుతున్న
ఓ మహిళా పోలీసు బృందమా
మీరింకా ఇంకా
అవ్వాలి శక్తిమంతం!!
మీ తడాఖా చూపించాలి
లోకమంతా మీకు
జేజేలు పలకాలి!!.

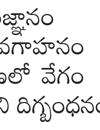

- గాండ్ల వీరమణి

పోలీసు అమర వీరులకు జోహార్

విధి నిర్వహణలో బాధ్యతగా
స్ఫూర్తి నిస్తాడు పోలీస్
శాంతి భద్రతల పరిరక్షణకై
కాపలా కాస్తాడు పోలీస్
ఎండా వానా పగలు రాత్రి తేడా
లేకుండా
పహారా కాస్తాడు పోలీస్
మనిషి ఆపదలో
అవసరానికి గుర్తొచ్చేది పోలీస్
శాంతి భద్రతలను అదుపుచేసి
నియంత్రించే సమర్థుడు పోలీస్
ప్రజా సేవలో
ప్రత్యక్ష పరమాత్ముడు పోలీస్
అంకితభావం త్యాగం
మానవత్వం ఉన్నోడు పోలీస్
దేశం కోసం
విలువైన ప్రాణ త్యాగం చేస్తాడు పోలీస్
పండుగ లేదు పబ్బం లేదు
ప్రజా రక్షణే పోలీస్
త్యాగానికి చిరునామా పోలీస్
పోలీస్ త్యాగ నిరతికి
గుర్తింపు నిద్దాం
పోలీస్ త్యాగ మూర్తుల స్మరణ
మనందరి కర్తవ్యం
పోలీస్ అమర వీరులకు
తెలుపుదాం
జోహార్ .

- ఆలూరి విల్సన్

సేవకు అభినందనం

మనిషి మిస్సింగా
కావాలి పోలీస్
కుక్క తప్పిపోయిందా
కాల్ పోలీస్
చౌర్యం జరిగిందా
చూడాల్సిందే పోలీస్
తగులాటకైనా
పేకాటైనా
ప్రమాదమైనా
ప్రేమాయణమైనా
హత్యయినా
ఆత్మహత్యయినా
అత్యాచారమైనా
కిడ్నాపైనా
ట్రాఫికైనా, ట్రాజెడీ ఐనా
బందోబస్తయినా, ఊరేగింపైనా
కావలసిందే పోలీస్
చట్ట నియంత్రణలో
వారెంతో ముందంజ
నేర నివారణలో
వారు నేడు భేష్.
పెరిగిన కార్యనైపుణ్యం
రేయి పగలు అంకిత భావం
ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం
ప్రజలకు కల్పించిన అవగాహనం
పెంచింది నేర నివారణలో వేగం
నేరస్తులు తప్పించుకోలేని దిగ్బంధనం
బాధితులకిస్తున్నది
సత్వర ఉపశమనం
సహకరిస్తే వారికి కొంత ప్రజానీకం
నేర నివారణ మరింత వేగవంతం.
చెల్లించుకోలేనిది
వారి సేవల మూల్యం
మనసారా వారి సేవలను
మెచ్చుకుందాం
పోలీసుల వృత్తిని గౌరవిద్దాం
మన మదిలో
వారికి కొద్దిగా చోటిద్దాం
పోలీసుకు వందనం
వారి సేవకు అభినందనం.

-జె.వి.కుమార్ చేపూరి

సదా సేవలో

సూర్యోదయం మొదలు
ప్రజా రక్షణ కోసం
మంచి మానవత్వం
పెంచుతూ పంచుతూ
ఎందరికో రక్షణ
కల్పిస్తూ నిరంతర కృషి
రాత్రి పగలు తేడా లేక
ప్రతి రోజూ
అన్ని ప్రాంతాల్లో తమ
వంతు కర్తవ్యం నిర్వహిస్తూ
సదా ఓర్పు నేర్పు
శాంతి సందేశం కోసం
అహోరాత్రులు శ్రమిస్తూ
దేశ సేవలో త్యాగం
ఎందరికో ఆదర్శం.

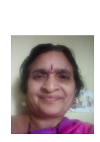

-నారుమంచి వాణి ప్రభాకరి

ఈస్ట్ కోస్ట్ ఎక్స్‌ప్రెస్ లో తొక్కిసలాట.. ఇద్దరు విద్యార్థులకు అస్వస్థత..

విజయనగరం, నవంబర్ 2: ఈస్ట్ కోస్ట్ ఎక్స్‌ప్రెస్ లో తొక్కిసలాట చోటుచేసుకుంది. ఒకే బోగీలో దాదాపు 200 మంది ప్రయాణికులు ఎక్కినట్లు అధికారులు గుర్తించారు. ఊపిరాడక విద్యార్థులు తీవ్ర ఇబ్బందులు పడ్డారు. ఇందులో ఇద్దరు విద్యార్థులు తీవ్ర అస్వస్థతకు గురయ్యారు. విజయనగర రైల్వే స్టేషన్ లో విద్యార్థులు దింపేసిన పోలీసులు.. ప్రైవేట్ ఆస్పత్రికి తరలించారు. అయితే వీరు ప్రకాశం జిల్లా కుంభంలో బీఈడీ పరీక్ష రాసి స్వస్థలం ఒడిషాకు వెళుతుండగా ఈ ఘటన చోటుచేసుకుందని తెలిపారు.

కవిత్వానికి సులువైన "రెక్క" లిచ్చిన సుగంబాబు

సుగం బాబు సంస్మరణ సభలో సాహితీమిత్రులు

కవిత్వంలో సులువైన "రెక్కలు" అనే లఘు కవితా ప్రక్రియ ఇచ్చి కవిత్వ ప్రచారానికి సుగంబాబు దోహదం చేశారని పలువురు సాహితీమిత్రులు కవి సుగం బాబుకు నివాళు లర్పించారు. గుంటూరు బ్రాడీపేట సర్వీస్ హెల్త్ ఆర్గనైజేషన్ హాలులో ఆదివారం ఉదయం "అమరావతి సాహితీమిత్రులు'' నిర్వహించిన ఎం.కె. సుగంబాబు సంస్మరణ సభలో పలువురు సాహితీవేత్తలు సుగంబాబు సాహిత్యం గురించ ప్రసంగించారు. సభకు అధ్యక్షత వహించిన ప్రముఖ సాహితీవేత్త, ఆదర్శ వైద్యులు డా. రమణ యశస్వి మాట్లాడుతూ కవిత్వంలో సుగంబాబు రెక్కలు ప్రక్రియకు విశేష ఆదరణ లభించిందని తెలియజేసారు.

నాలుగు పాదాల తరువాత వచ్చే అయిదు ఆరు పాదాలలోని సమన్వయం వల్ల మిగిలిన లఘు కవితా రూపాల కన్నా మంచి ప్రాచుర్యం వచ్చిందని వివరించారు. అరసం జాతీయ కార్యదర్శి పెనుగొండ లక్ష్మీ నారాయణ మాట్లాడుతూ దిగంబర కవిత్వ ఉద్యమం తరువాత పైగంబర కవితా ఉద్యమం ప్రారంభించిన ఘనత సుగంబాబుగారిదే అన్నారు. సుగం బాబు నాయకత్వంలో దేవీప్రియ, ఓల్గా, కమలాకాంత్, కిరణ్ బాబు పైగంబర కవులుగా ఏర్పడి కవితల సంకలనాలు వెలువరించి ఆ నాటి సాహిత్యంలో ఒక సంచలనం సృష్టించారని వివరించారు. అమరావతి సాహితీమిత్రులు సంస్థ అధ్యక్షులు డా. రావి రంగారావు ప్రసంగిస్తూ సుగంబాబు రచనల్ని సోదాహరణంగా తెలియజేసారు. "శిలలో సెలయేరు" "విప్లవం", "ధమ్మ పథం", "శిఖరం", "అమ్మ", "లెనిన్" మొదలైన గ్రంథాల గురించి తెలియజేసారు. "రెక్కలు" పేరుతా "చెరుకు గడ", "దారి" మొదలైన పుస్తకాల గురించి ప్రస్తావించారు. సుగంబాబు రెక్కలు "డాన్" పేరుతా ఆంగ్లంలోకి కూడా అనువదించబడి ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి పొందాయని తెలిపారు. కార్యక్రమంలో తొలుత సుగంబాబు చిత్రానికి డా. రమణ యశస్వి, పెనుగొండ లక్ష్మీ నారాయణ, సర్వీస్ హెల్త్ ఆర్గనైజేషన్ వ్యవస్థాపకులు డా. టి. సేవకుమార్ ప్రభృతులు పూల దండ వేసి నివాళు లర్పించారు. ఇంకా ఇఇ కార్యక్రమంలో బండికల్లు జమదగ్ని, సయ్యద్ జానీ బాషా, వి.వి.రావు, మన్నం వెంకట గురువు, గింజుపల్లి బాపయ్య, గడల శివ ప్రసాద్, మహమ్మద్ పర్వీజ్, సుగంబాబు తనయులు అమానుల్లా ఖాన్ మొదలైనవారు పాల్గొన్నారు.

మనిషిని కలిసినప్పుడు..

మౌనంగానైనా మాట్లాడుకోవాలి
కళ్ళనిండా ఆ మనిషి
వ్యక్తిత్వాన్ని దింపుకోవాలి
మనసు మళ్ళీ మళ్ళీ
చూసుకోవాలన్న తపనతోనిండాలి
మనిషిని కలిసినప్పుడు..!
చిరునవ్వుల దివ్వెలు వెలిగిస్తుండాలి
ఉదయకాంతుల్ని దోసిళ్ళలో పట్టి
హృదయతంత్రుల్ని మీటినట్లుండాలి
ఆహ్వానం ఆత్మీయ ఆలింగనమై
నిలువెల్లా మధురగానమైపోవాలి
మనిషిని కలిసినప్పుడు..!
పచ్చని చెట్టునీడన చేరి
కుండలో నీళ్ళు గటగటా తాగినట్టు
ఎద చల్లగా మెత్తబడినట్టుండాలి
స్నేహాన్ని చెలిమె నీరులా చిలకాలి
ముసిరిన మేఘాలు చెదిరి
నీరెండ చాపపర్చినట్టుగా ఉండాలి !
నిన్ను నీవు అద్దంలో చూసుకుంటూ
ముద్దాడి మురిసిపోయేట్టుండాలి
వరిపొలాల నుండి పైరగాలులు
వనాల మీదుగా
వసంతపు పరిమళాలు
ఎదురొచ్చి బంధువుల్లా పలకరించాలి
వానకారు
కోయిలలు కూసినట్లుండాలి..!
మహోజ్వల ఘట్టం
ఆవిష్కృతమవుతుండగా
అపురూప దృశ్యం చూసినట్టుండాలి
మనిషిని కలిసినప్పుడు..!
స్వచ్ఛమైన కన్నీటి ముత్యాలు రాలాలి
నీలోంచి నీవు పుట్టినట్లుండాలి
నీలోని వెలుగుల్ని
అనుభూతి చెందాలి !

(డా॥ ఎన్. గోపి 'మనిషిని కలిసినట్లుండాలి' కవిత చదివి)

– అనిశెట్టి రజిత
9849482462

అంతా డాంబికమే!

ఎవరి జీవితమూ
తెరిచిన పుస్తకం కాదు.
ఎందరో తరచుగా
ఎంత ఎలుగెత్తి ఘోషించినా
అంతా డాంబికమే!
తెరిచి ఉంచినా కనిపించేది
మహా అయితే
ఏమీ రాయని ఖాళీ పేజీలే.
కనిపించని మనస్సు
కనిపించే మనిషి బాహ్య రూపాన్ని
కమ్ముకొని ఉన్నంత కాలం
దాపరికాలు, రహస్యాలు
ప్రతి బ్రతుకులో సహజం.
సందర్భాన్ని బట్టి తప్పదు
ఈ మనసు తొడుక్కున్న మనిషికి
ఒక్కో తీరుగా వ్యవహరించడం.
నానా వేషధారణ
బతకడానికి అవసరమైన శైలి
ఏ మనిషికైనా.
సమాజం అంటే
ఏకీకృత సమ్మేళనం కాదు
వివిధ మనస్తత్వాలున్న మనుషుల
సమీకరణాల మిశ్రమం.
మనో దేహ వైవిధ్యాలతో
సర్వ మానవ సమానత్వం
సృష్టి వైరుధ్యం.
మనసా, వాచా, కర్మణా
ఆచరణలో
సులభం కాదు అనుకున్నంత.
ఏ ఇద్దరి మనుషుల్లోనూ
ఆ మూడింటికి
పొంతన కుదరకపోవడం
సృష్టి వైవిధ్యం.

– ఆచార్య కదారు వీరారెడ్డి
9392447007

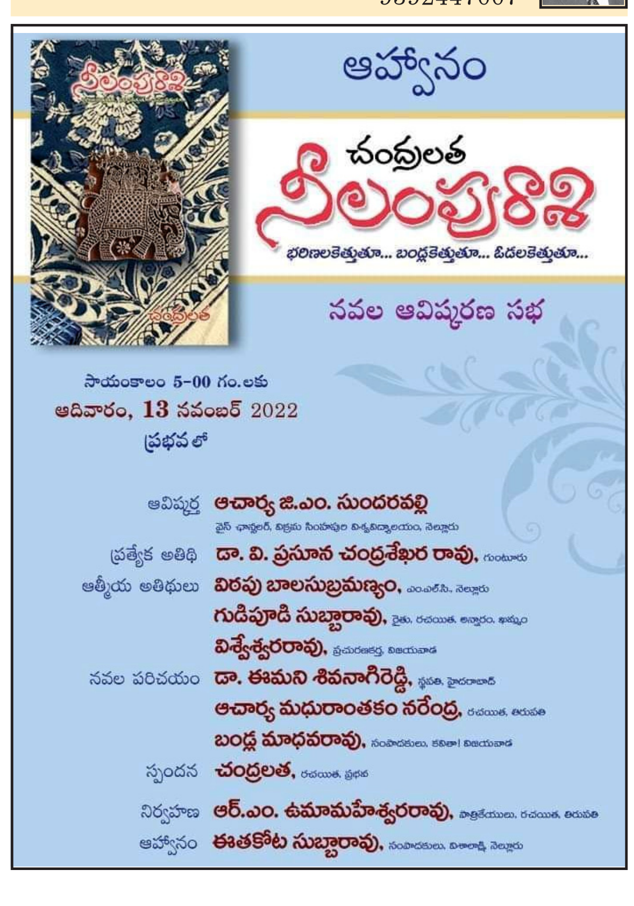

మంగళవారం ఆంధ్రప్రదేశ్ సచివాలయంలో రాష్ట్ర పర్యాటక సాంస్కృతిక క్రీడలు మరియు యువజన సర్వీసుల శాఖా మంత్రి ఆర్కే రోజాని మర్యాదపూర్వకంగా కలసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర అధికార భాషా సంఘ అధ్యక్షుడు పీవీ విజయబాబు కుటుంబ సభ్యులు.

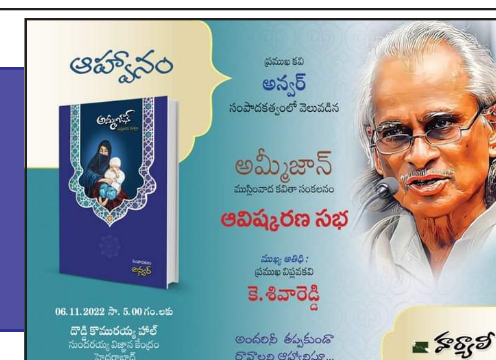

ఘోర రోడ్డు ప్రమాదం.. ఇద్దరు మృతి..

సంగారెడ్డి, నవంబర్ 2: (నేటినిజం ప్రతినిధి): ఆటో, జీపు ఢీకొని ఇద్దరు మృతి చెందిన ఘటన సంగారెడ్డి జిల్లాలోని చౌటకూర్ మండలంలో చోటుచేసుకుంది. మండలంలోని తార్లన్‌పల్లి వద్ద బొలెరో క్యారియర్, ప్యాసింజర్ ఆటో ఎదురెదురుగా వచ్చి ఢీకొన్నాయి. ఈ ప్రమాదంలో ఆటోలో ప్రయాణిస్తున్న ఇద్దరు అక్కడికక్కడే మృతి చెందగా.. కొందరికి గాయాలయ్యాయి. స్థానికులు పోలీసులకు సమాచారం అందించారు. ఘటన స్థలానికి చేరుకున్న పోలీసులు ప్రమాదానికి గల కారణాలపై ఆరా తీశారు. అనంతరం సహాయక చర్యలు చేపట్టిన పోలీసులు క్షతగాత్రులను దవాఖానకు తరలించారు. మృతులు ఎక్కడి వారు అనేది తెలియాల్సి ఉంది. ఈ ఘటనపై కేసు నమోదుచేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నారు.

కణిక

-డా॥ శిరీష
సెల్: 98660 50220
సాహిత్యం, సామాజిక సేవ, విద్యారంగ వేదిక నిర్వహిస్తున్న
(నేటినిజం ప్రతినిధి)

'బుధవారం బాద్షా'

పోటీ ఫలితాలు

అడ్మిన్: రమాదేవి కులకర్ణి
నిర్వహణ: శ్రీమతి సత్య నీలిమ వలిపే

ఈ సమూహంలో చేరదలచినవారు 8985613123కి మెసేజ్ చేయవచ్చు.

(ప్రథమ)

ఇలా...

కల గన్నానా....
లేదే...?
కాలం ముంగిట కలం పట్టుకొని
కవయిత్రిగా నిలబడుతానని...
మనసెప్పుడూ పచ్చటి
ప్రకృతిని చూపించి
ఎంతందంగా ఉందో
చూసావా అంటుంటే
ఏవో తెలియని భావాల
పరంపర
ఉక్కిరి బిక్కిరి చేస్తుంటే
చేష్టలుడిగి చూస్తూ
ఉండిపోతా...
భక్తితత్వం పెల్లుబికి కళ్ళలో
ఆనంద భాష్పాలుగా
రాలుతుంటే
మాట రాక మౌనంగా శిలనే
అవుతా...
అంతః సంఘర్షణ మదిలో
నా దారి ఎటు...?
అనుకున్న ప్రతిసారీ
చెయ్యి కలాన్ని కోరుకునేది
మనసు ఒక రస రమ్య
సాగరమే అయ్యేది
ఒడ్డున చేరే ప్రతి అలా
ఓ...అద్భుత కావ్య కన్యకై
ఎదుట నవ్వుతూ నిలబడేది...
ఆ కన్యక శిగలోకి అందమైన
కలికితురాయిలు చేరకపోయినా
చెరగని దరహాసం మాత్రం
నాకు ఆలంబనయ్యేది...
ఇప్పుడు కాకపోయినా
కాలం ముంగిట ఏదో ఒక నాడు
నువ్వు నువ్వుగా నిలబడి
నీరాజనాలు అందుకుంటావు
అంటూ హృదయం నాతో
సరాగాలు ఆడేది....
ఎప్పుడెప్పుడా అని ఎదురు
చూపు లేకుండానే
భగవంతుని ఆనతిలా
నేను నేనుగా కాలం ముంగిట
వాగ్దేవి పాదాన్ని ముద్దిడగా
ఆ దివ్య చేతులు దీవిస్తూ
ఆనందంగా...

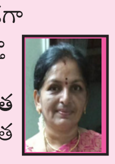

-పత్తిపాటి రూపలత
అద్వైత

వెలుగు విరులు

చీకట్లు కమ్మిన గతపు జాడలెంత వెక్కిరించాలని వెంపర్లాడినా
పున్నమినిండిన జ్ఞాపకాలనే మదివాకిట దొర్లించి....
నింగిలో తారకలతో ముచ్చట్లాడి ఎండిన హృదికి దాహాన్ని తీర్చ వెన్నెలనీటిని తాగి...
నిన్నటి నీరెండల అనుభవాలను దృష్టి పథానికిరువైపులా జల్లుతూ...
కాలపురైలుబండిలో ప్రయాణిస్తున్నా వేగుచుక్క సాక్షిగా...
ఏవో తెలియని మధురమైన సరాగాలు హృదయాన్ని హాయి లోకాల తేలించగా...చెదలచీకట్లు కదలబారుతూ బంగరు పుప్పొడి జల్లులు కురిపించేవేళ...
కన్నులవనంలో సుగంధాల వెలుగు విరులను పూయించుతూ వాడని పరిమళాలను బతుకంతా నింపుతూ
నిబ్బరమైన మనసుతో నాచూపు రేపటి గెలుపు గమనం
వైపు మరల్చుతూ సాగుతున్న
ప్రణాళికలు పరిచిన తివాచీ పై ...

-వకుళ వాసు
హన్మకొండ

Printed, Published and own ed by VEENADAS, at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telang ana. Published at SRT-74, Jaw ahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana. 'Editor: B. Devadas. RNI No.52865/93.
E-mail :netinijam93@gmail.com